Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliserings-projekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

Peter Schindler

LITURGI

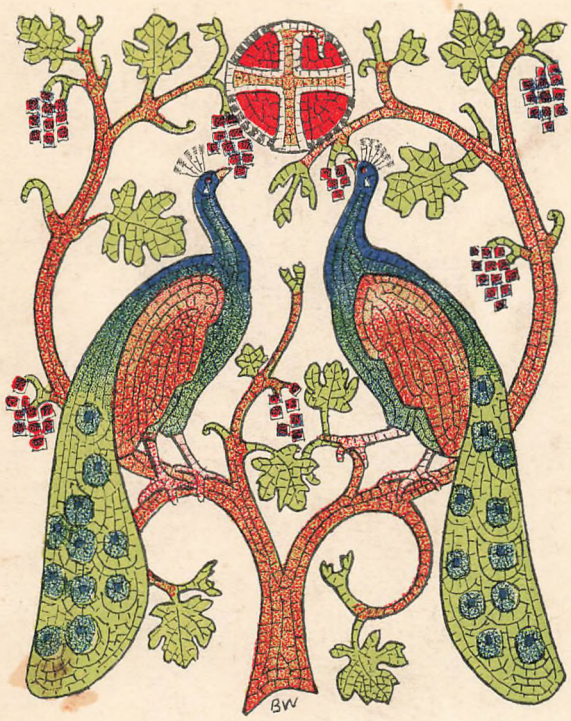

J. H. Schultz Forlag

Hefte 7. Illustrationer.

ILLUSTRATIONER

PETER SCHINDLER

LITURGI

ILLUSTRATIONER

KØBENHAVN .·. J. H. SCHULTZ FORLAG A.-S.
1930

J. H. SCHULTZ UNIVERSITETSBOGTRYKKERI A./S.

INDHOLDSOVERSIGT

Side

I. Kirkehus og Kirketilbehør 7

II. Embedet, dets Dragt og Udøver 75

III. Hellige Handlinger 97

IV. Hellige Tegn og Ting 131

Trykfejlsliste 141

LITURGI er ikke nogen Kunsthistorie — derfor kan der ikke af dens Billeder forlanges andet og mere end en Række Typer, der belyser de i Værket omtalte Forhold.

*

Illustrationernes Orden følger Bogens Tekst.
Tallene i ( ) henviser til Siden i Teksten.
Angivelserne i [ ] gælder Billedets Oprindelse (cfr. p. 439).

TILFØJELSE

FS. betegner Forlaget Ferdinand Schøningh i Paderborn (fra *Karl Maria Kauffmann:* Handbuch der chr. Archäologie, II. Aufl. 1913).

AF. betegner Ansgarius-Foreningens Forlag, København.

I. KIRKEHUS OG KIRKETILBEHØR

KIRKERUMMET

NADVERSAL, KATAKOMBE OG BASILIKA

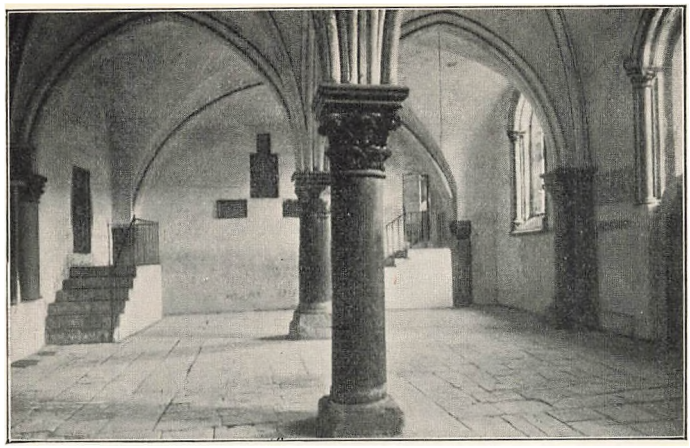

Fig. 1. Nadversalen i Jerusalem.
(13). [K: GBNF].

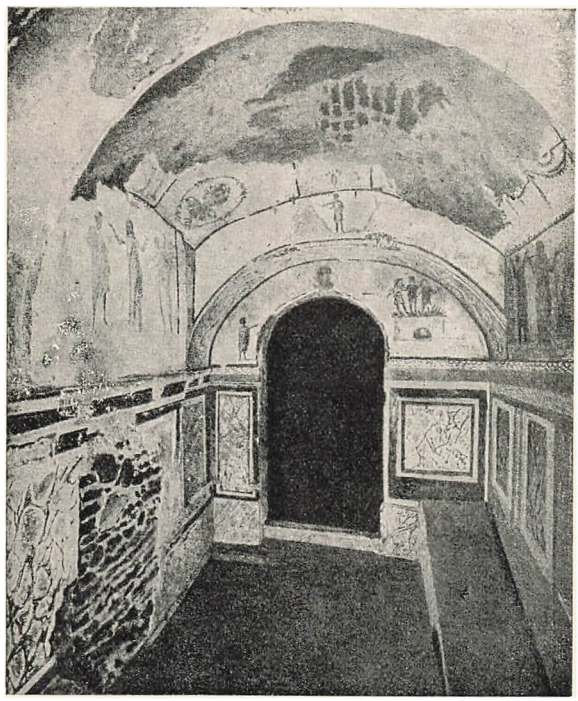

Fig. 2. Underjordisk Kirke.
(capella greca, kort efter Aar 100) med Bænk og Fresker, forestillende: De tre Ynglinge i Ildovnen, Vandet af Klippen og Susanna.
(14). [K: FS].

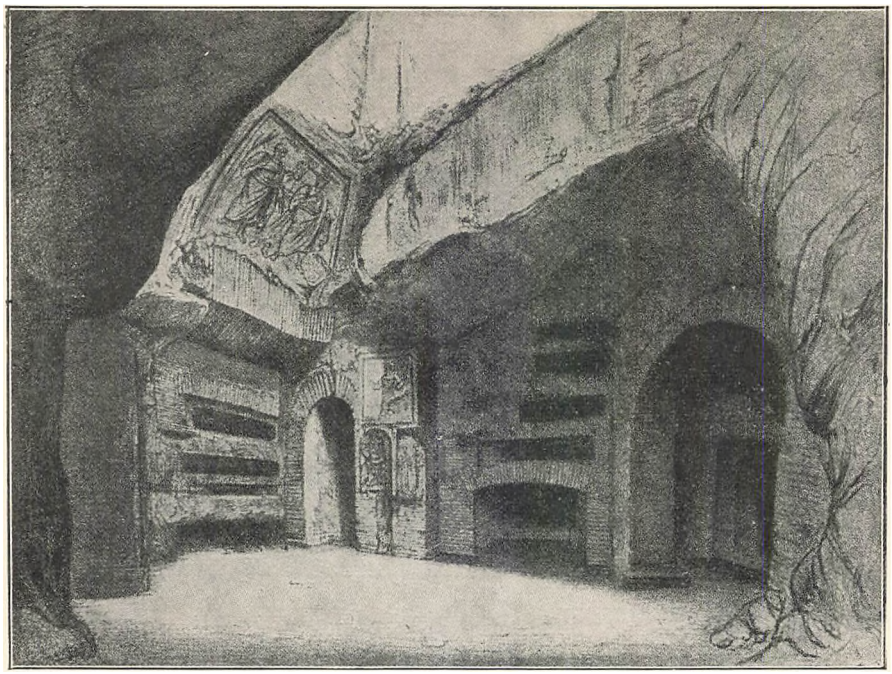

Fig. 3. Alter-Apsis i Katakombe
med Mosaikker, Fresker og Grave.
(14). [K: GBNF].

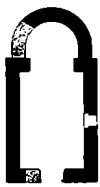

Fig. 4. Ældste overjordisk Kirkeform.
(Enkelt Celle, forhenværende hedensk Mindekapel over Grav).
(14, 15). [K: FS].

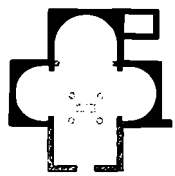

Fig. 5. Trefløjet primitiv Basilika.
(Altret i Midten under Ciborie-Søjler; i højre Hjørne bagtil: Diaconicum (40)).
(14, 15). [K: FS].

Fig. 6. Trefløjet oldkirkelig Basilika
over San Callistos Katakombe, Rom.
(15). [K: FS].

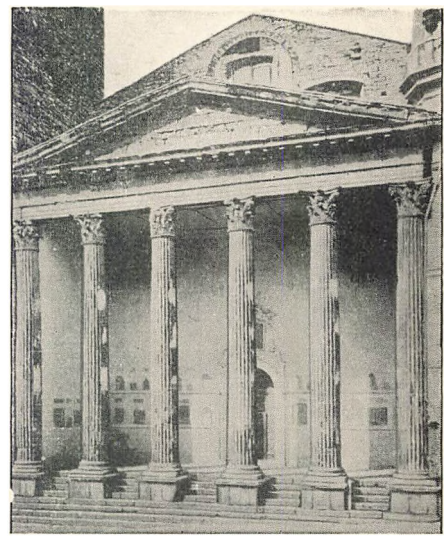

Fig. 7. Hedensk Tempel, omdannet til kristen Kirke.
(Santa Maria sopra Minerva. Assisi).
(15). [K: GBNF].

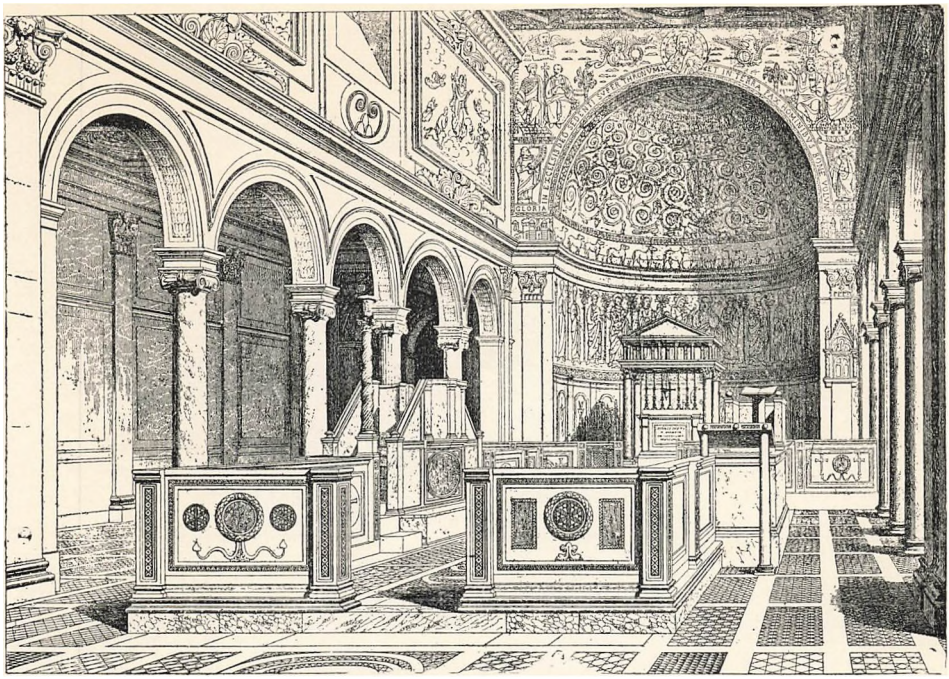

Fig. 8. Basilika (typisk).

Bemærk: Gulvet er indlagt Marmor; Søjlerne stammer fra hedenske Templer: Skranken i Midten adskiller Cantoriet (Sangernes Plads) med Amboner til bægge Sider; ved Evangelie-Ambonen: Paaskestagen: Ciborie-Alter med Helgengrav; Mosaikker paa Triumfbue og i Apsis; foran Altret: Cancelli. I Pillen under Triumfbuen til højre: indemuret Tabernakel (Sacrarium), nu Skab til de hellige Olier. Kirken er den oprindelige San Clemente i Rom.
(15, 16, 28, 30, 31, 34, 37, 47, 56,60, 62). [K: AL].

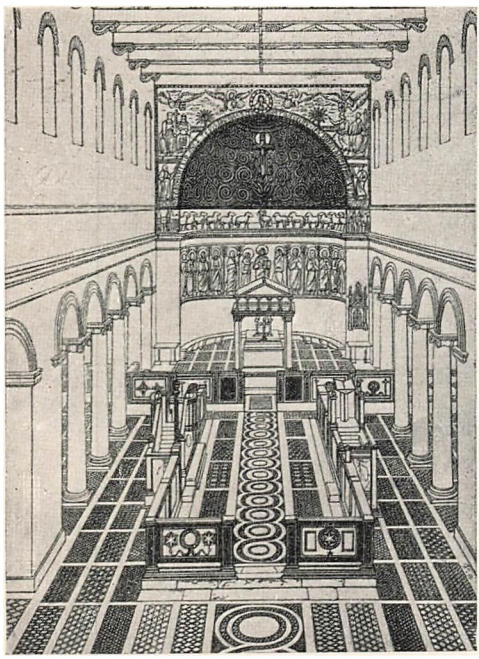

Fig. 9. Basilika, set ovenfra.
(15). [K: FS].

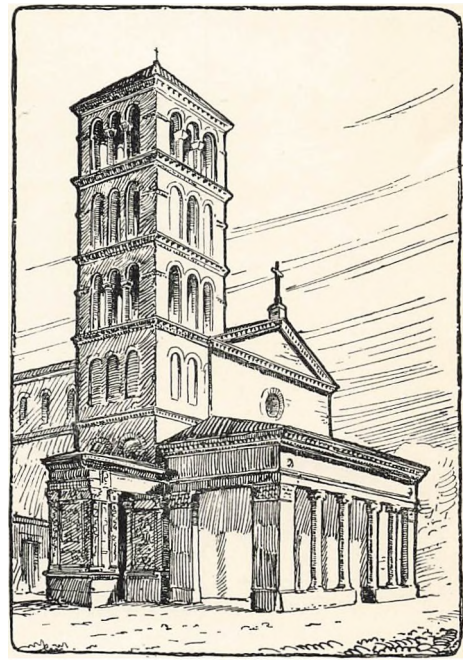

Fig. 10. Basilika med romansk Kampanile.
Der er Forhal, og under Kampanilen er en hedensk Bygningsrest bevaret. (15, 35). [K: AL].

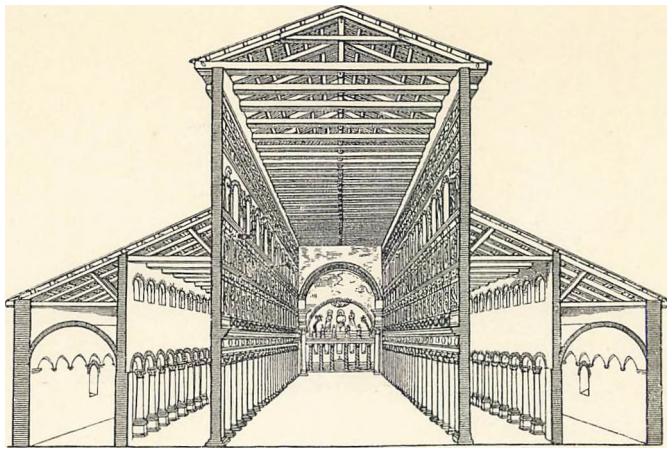

Fig. 11. Femskibet Basilika.
(Den gamle Peterskirke i Rom).
(15). [K: GBNF].

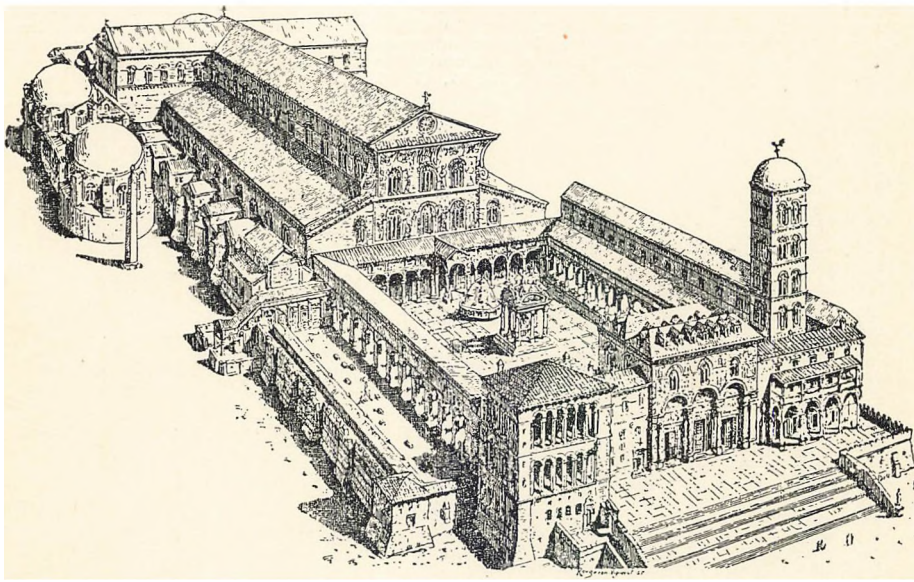

Fig. 12. Basilika med Paradiso og Kampanile.
(Den gamle Peterskirke).
(15). [K: GBNF].

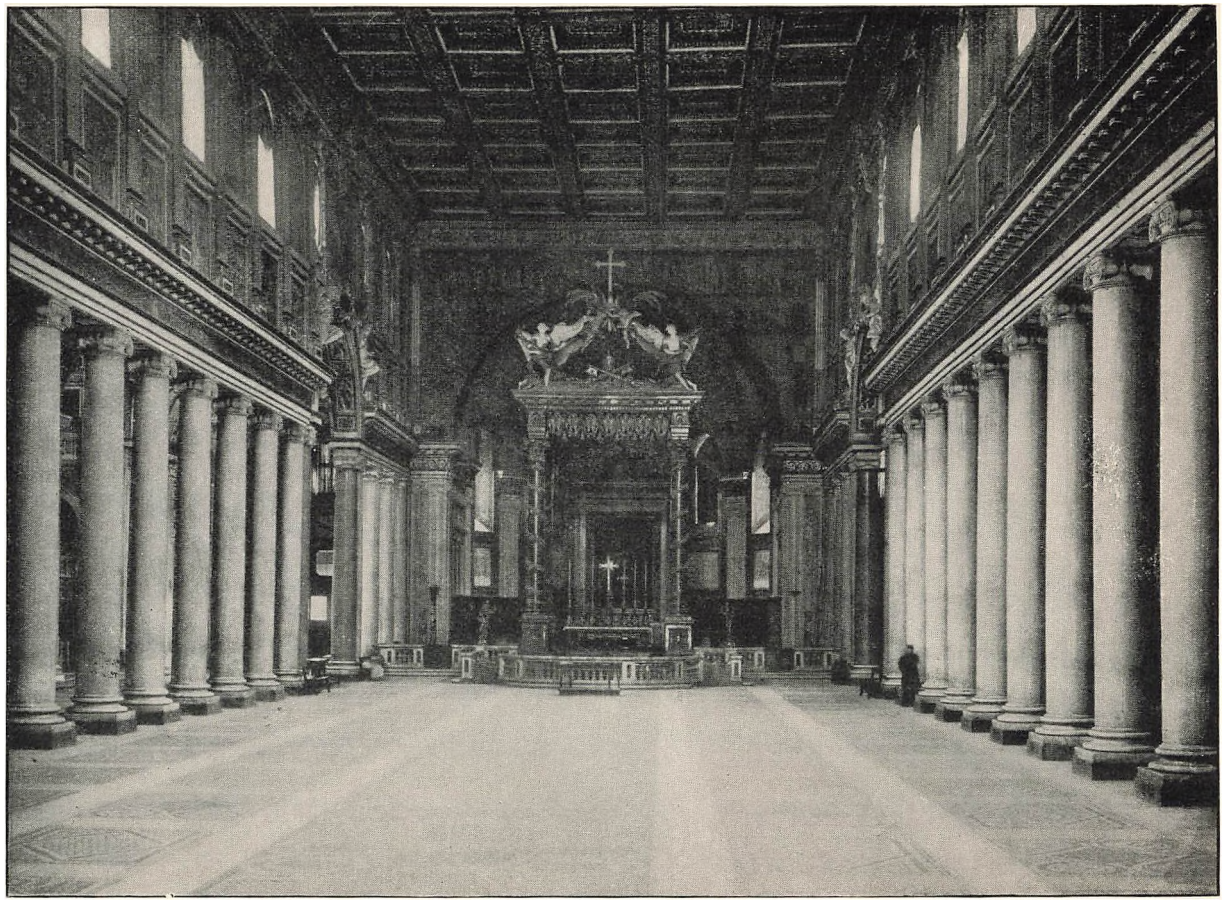

Fig. 13. Treskibet Basilika.
(Santa Maria Maggiore i Rom).
(15). [K: AL].

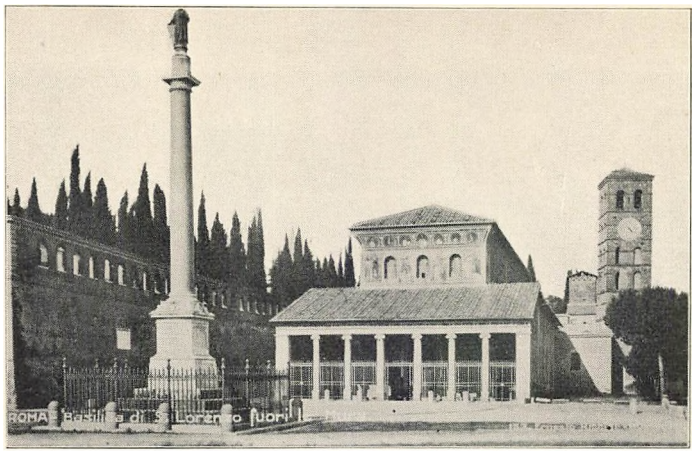

Fig. 14. Basilika med Forhal.
(San Lorenzo, Rom; ombygget i romansk Smag).
(15). [K: AL].

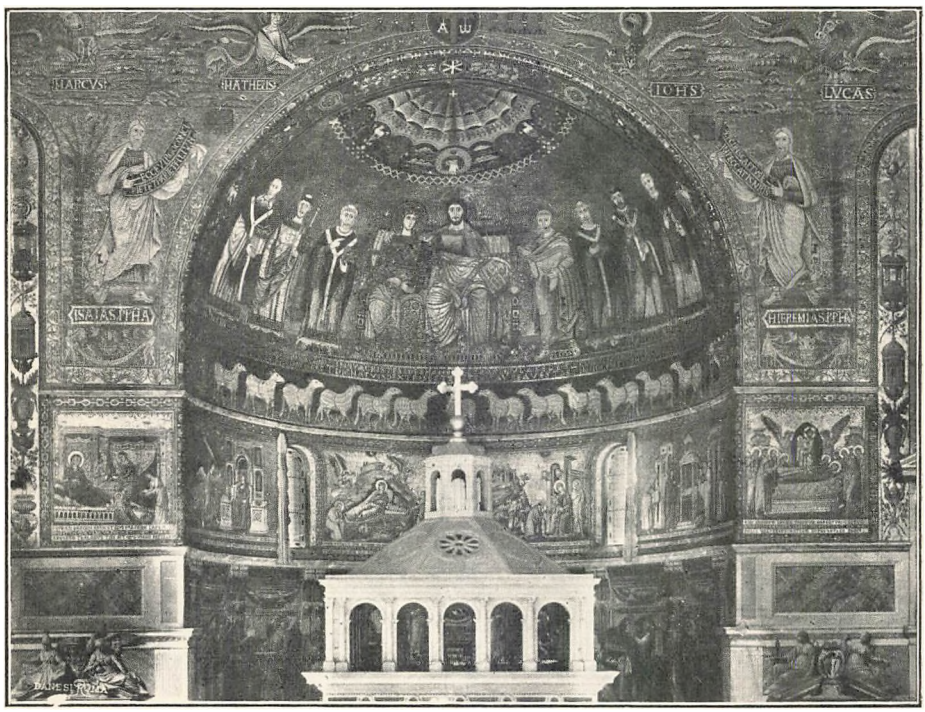

Fig. 15. Apsis med Mosaikker.
I Midten: Baldakin over Ciboriealter.
(15, 28). [K: AL].

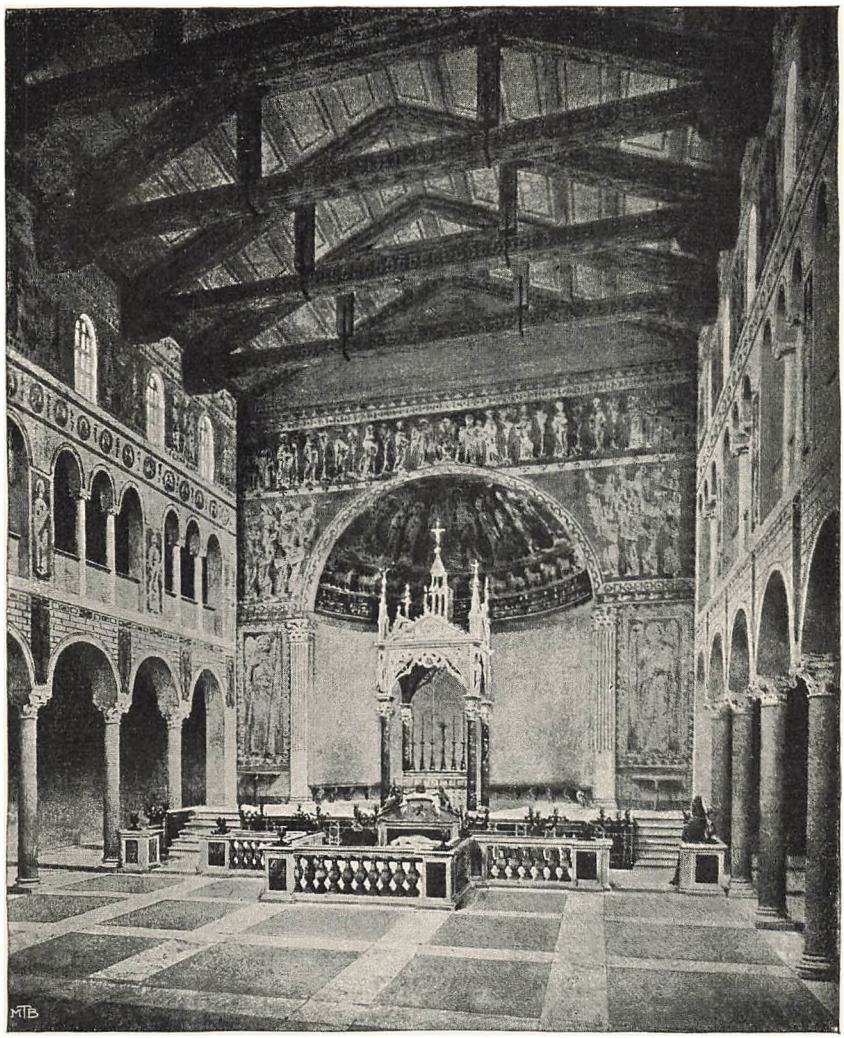

Fig. 16. Basilika

med tre Skibe, aaben Tagstol. Mosaikker paa Vægge, Triumfbue og i Apsis. Ciboriealter bag Confessio.

(15. 28). [K: AL].

BYZANTINSK, KAROLINGISK, ROMANSK OG GOTISK KIRKESTIL

Fig. 17. Byzantinsk Kuppelkirke.
(Græsk-russisk). (15). [K: GBNF].

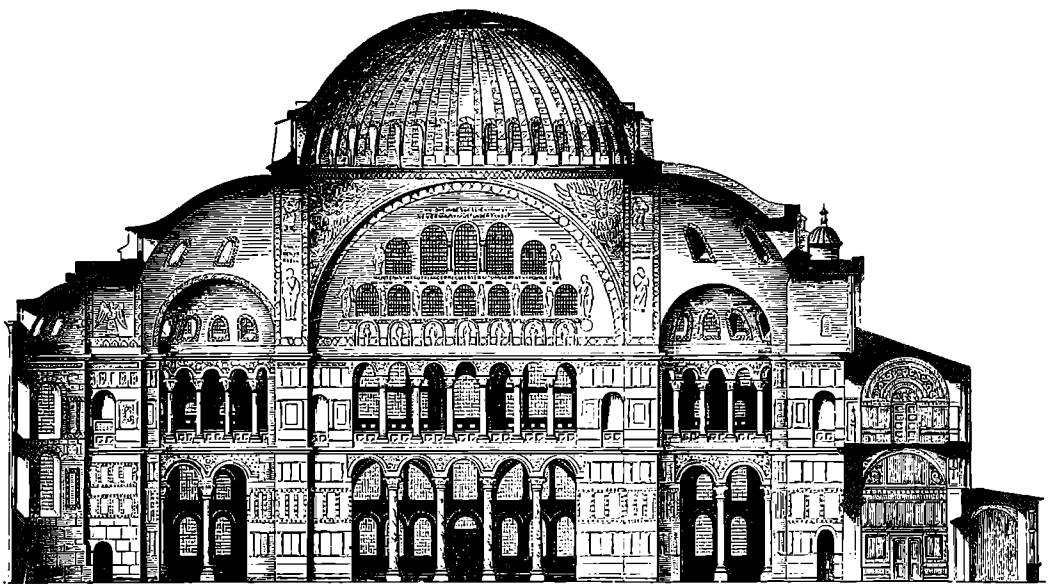

Fig. 18. Byzantinsk Konstruktion.
(Tværsnit af Hagia Sophia i Byzants). (15). [K: GBNF].

Fig. 19. Byzantinsk Kirke.
(Den til Moské omdannede Hagia Sophia i Konstantinopel) med Kupler over Centrum, Apsider og Kapeller.
(15). [K: AL].

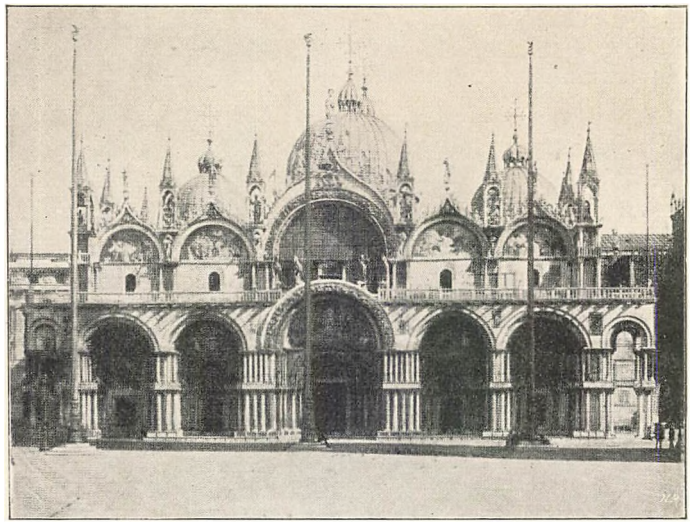

Fig. 20. Byzantinske Kupler.
(San Marco, Venezia).
(15, 17). [K: GBNF].

Fig. 21. Byzantinsk Kirke.
(San Marco i Venezia) med Kupler og romansk Kampanile.
(15, 17). [K: AL].

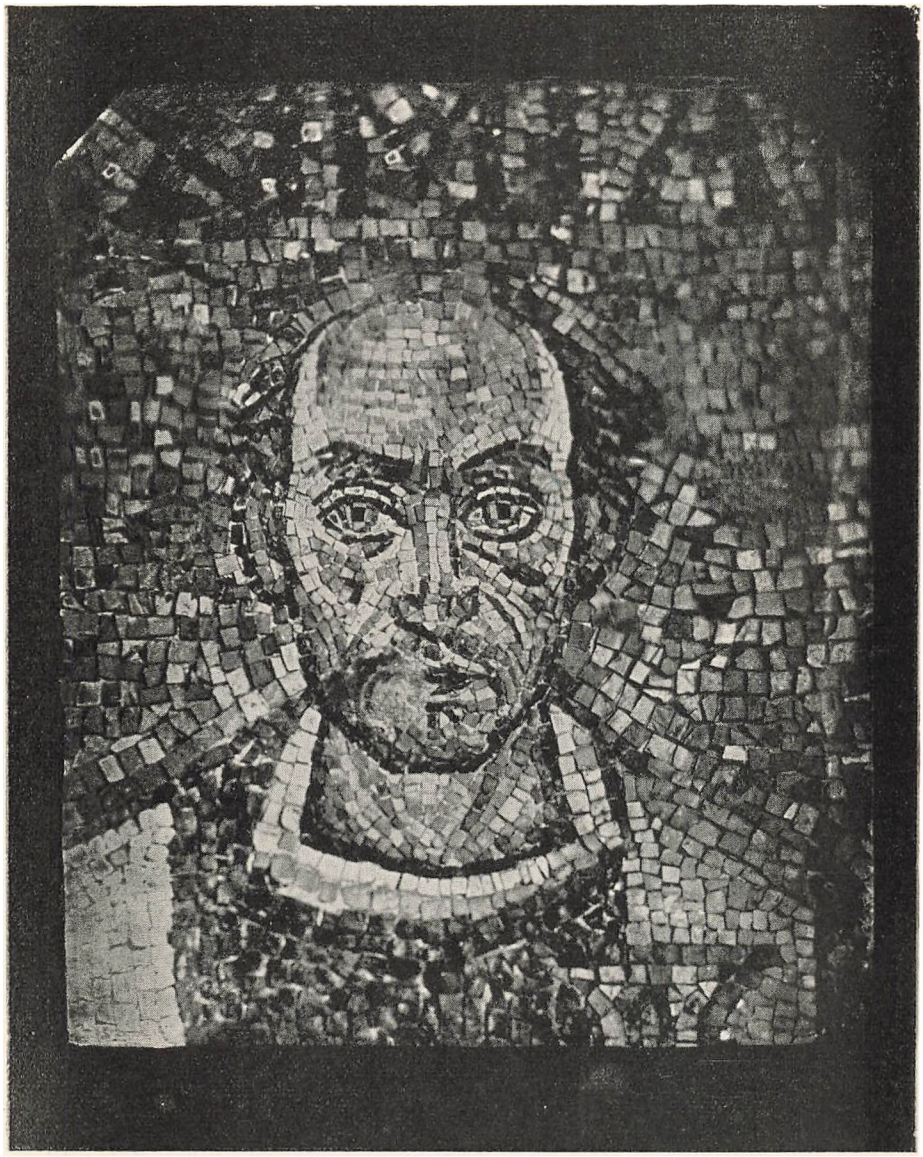

Fig. 22. Mosaik-Detalje.
(Apostelhoved).
(16). [K: AL].

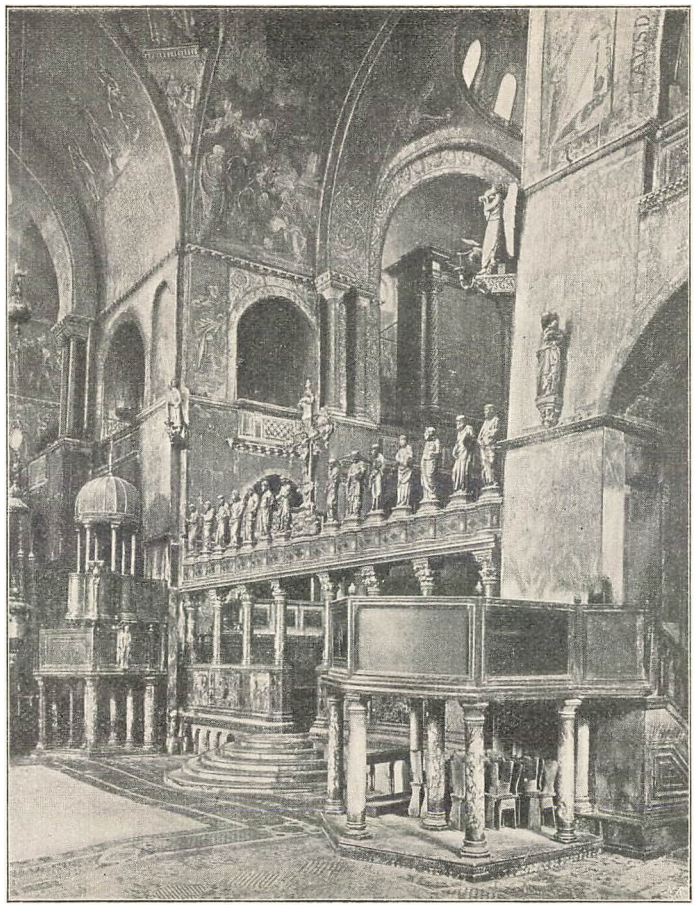

Fig. 23. Byzantinsk Kirke.
(Indre af San Marco, Venezia, med Amboner). (34).
(15, 16). [K: GBNF].

Fig. 24. Karolingisk Kirke.
(16). [K: GBNF].

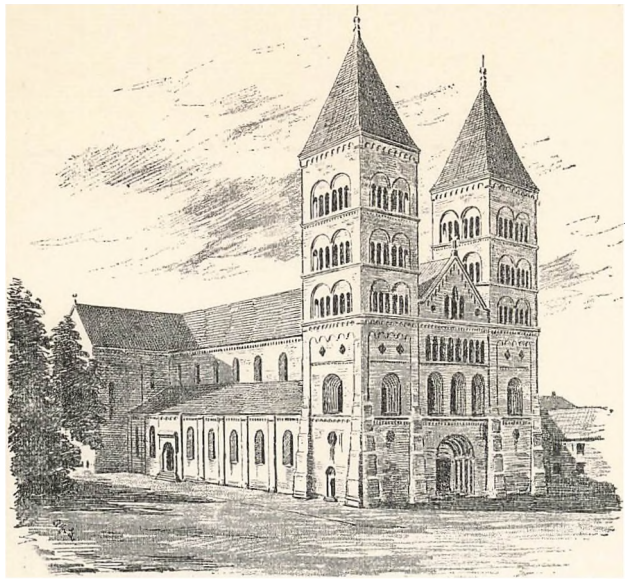

Fig. 25. Romansk Kirke.
(Lund).
(17). [K: GBNF].

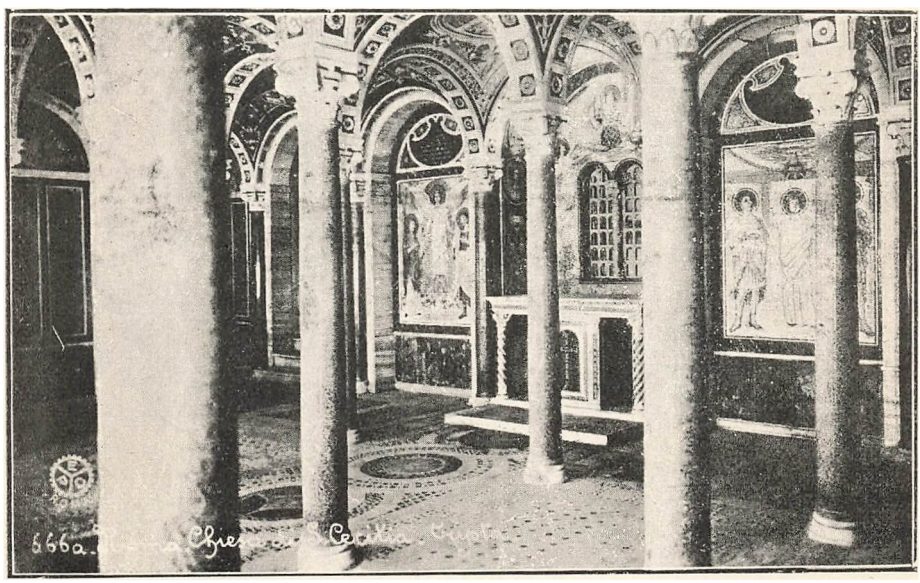

Fig. 26. Krypt.
(17). [K: AL].

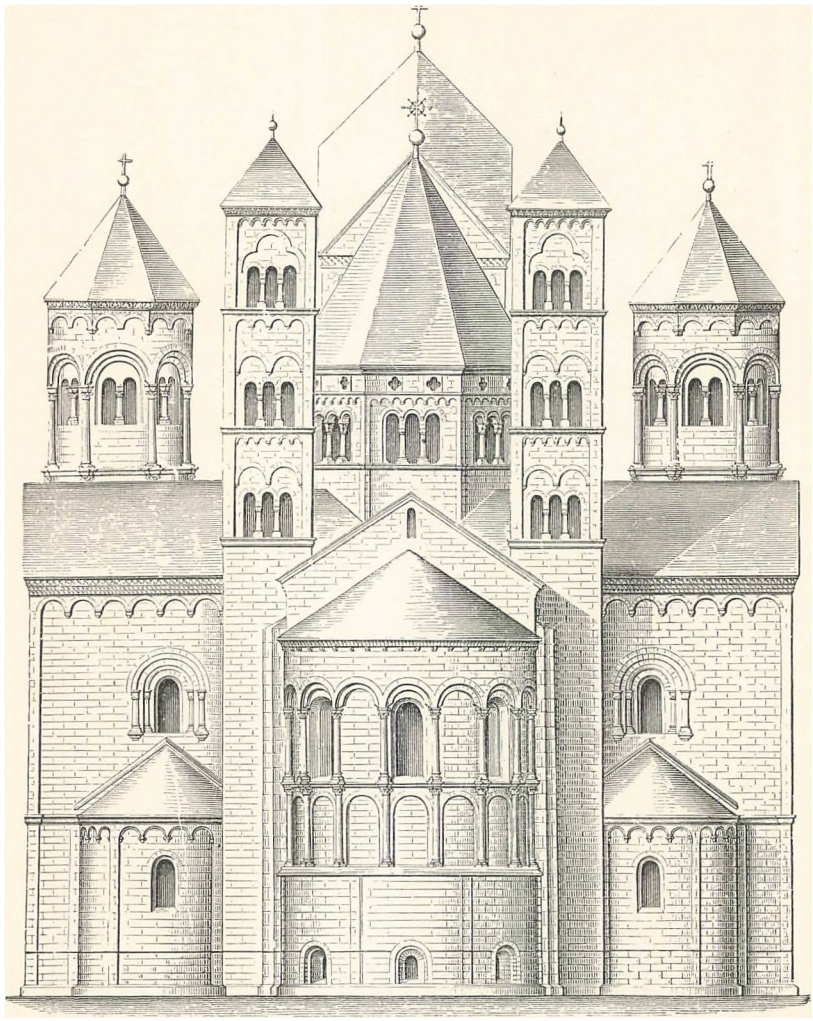

Fig. 27. Romansk Kirke.
(17). [K: GBNF].

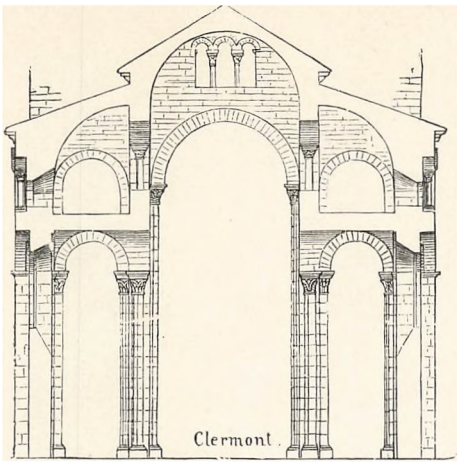

Fig. 28. Romansk Konstruktion.
(17). [K:_GBNF].

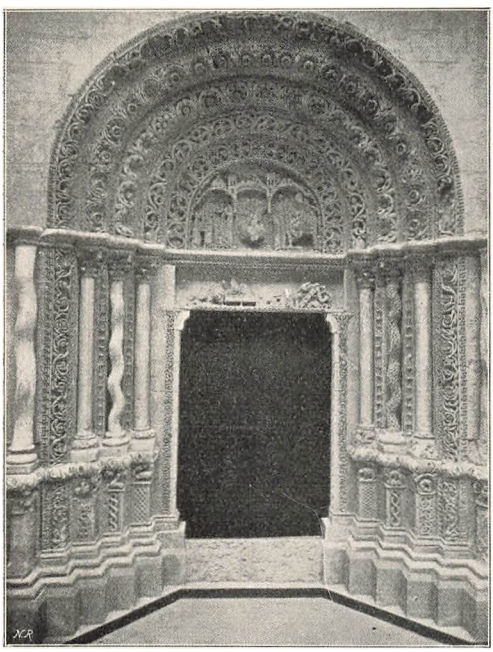

Fig. 29. Romansk Portal.
(17). [K: GBNF].

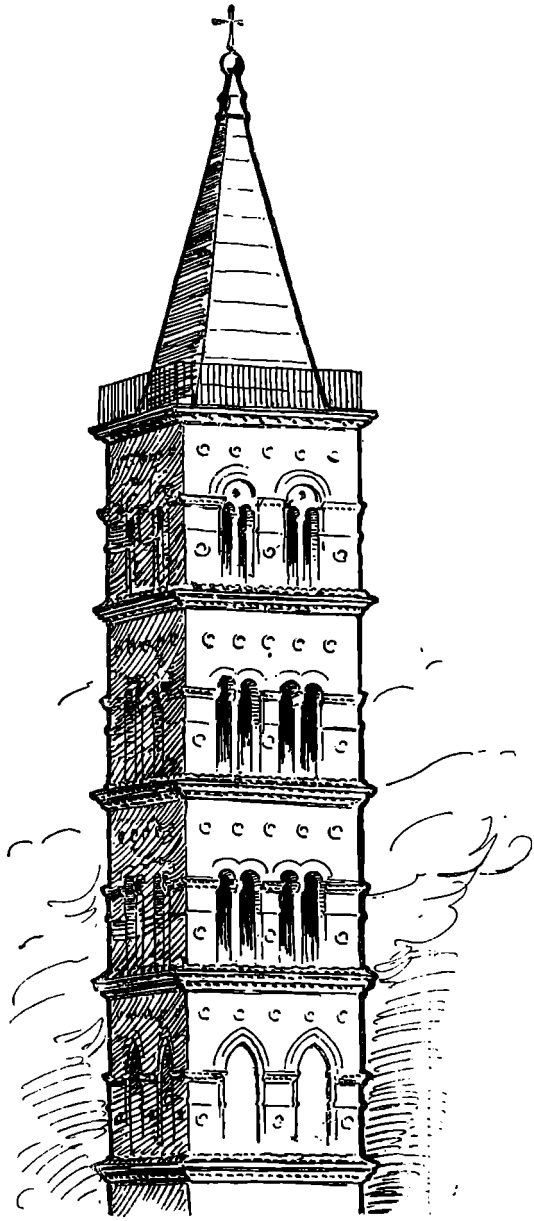

Fig. 30. Romansk Kampanile.
(17). [K: AL].

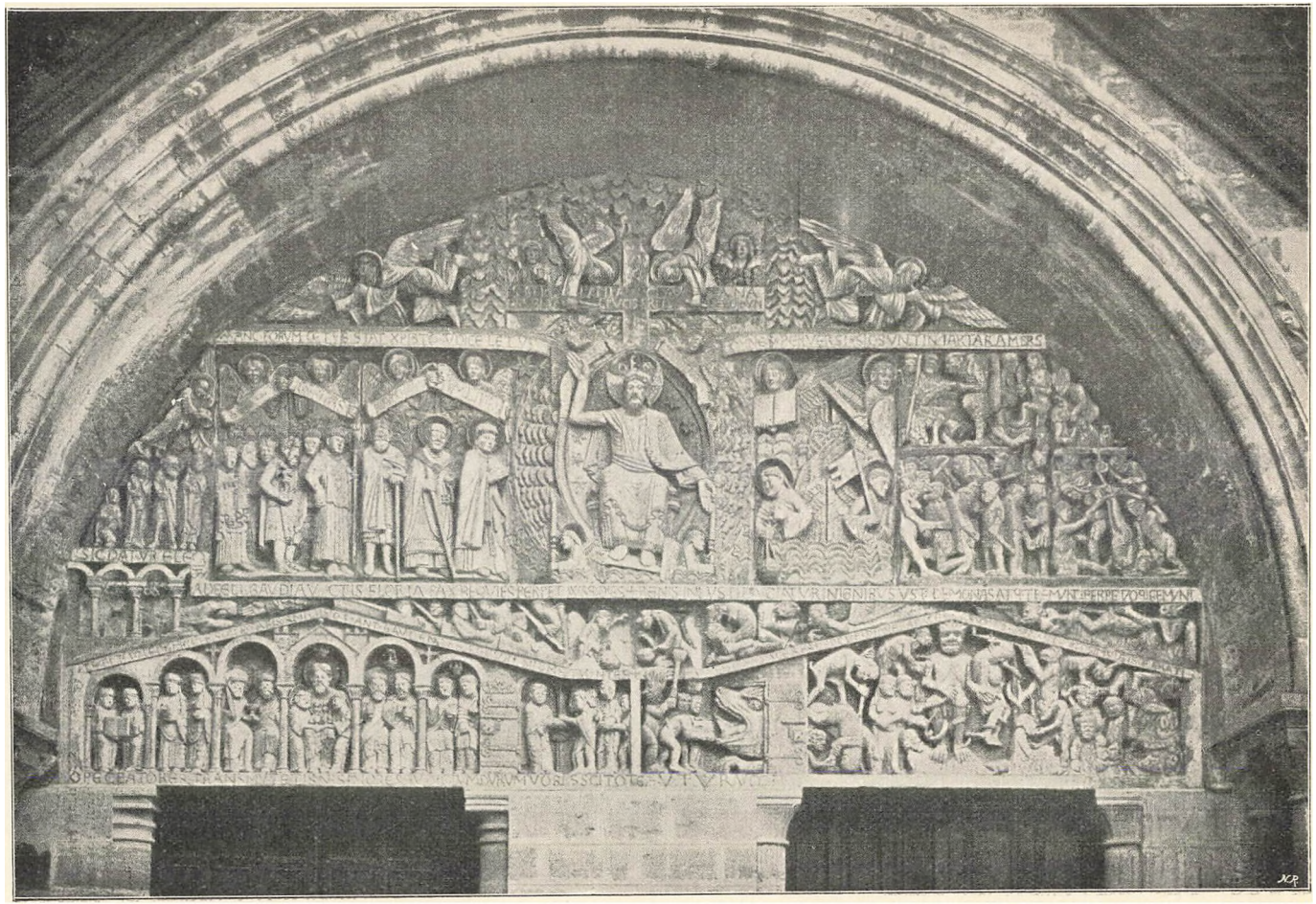

Fig. 31. Romansk Skulptur.
(17). [K: GBNF].

Fig. 32. Romansk Kirke.
(17). [K: AL].

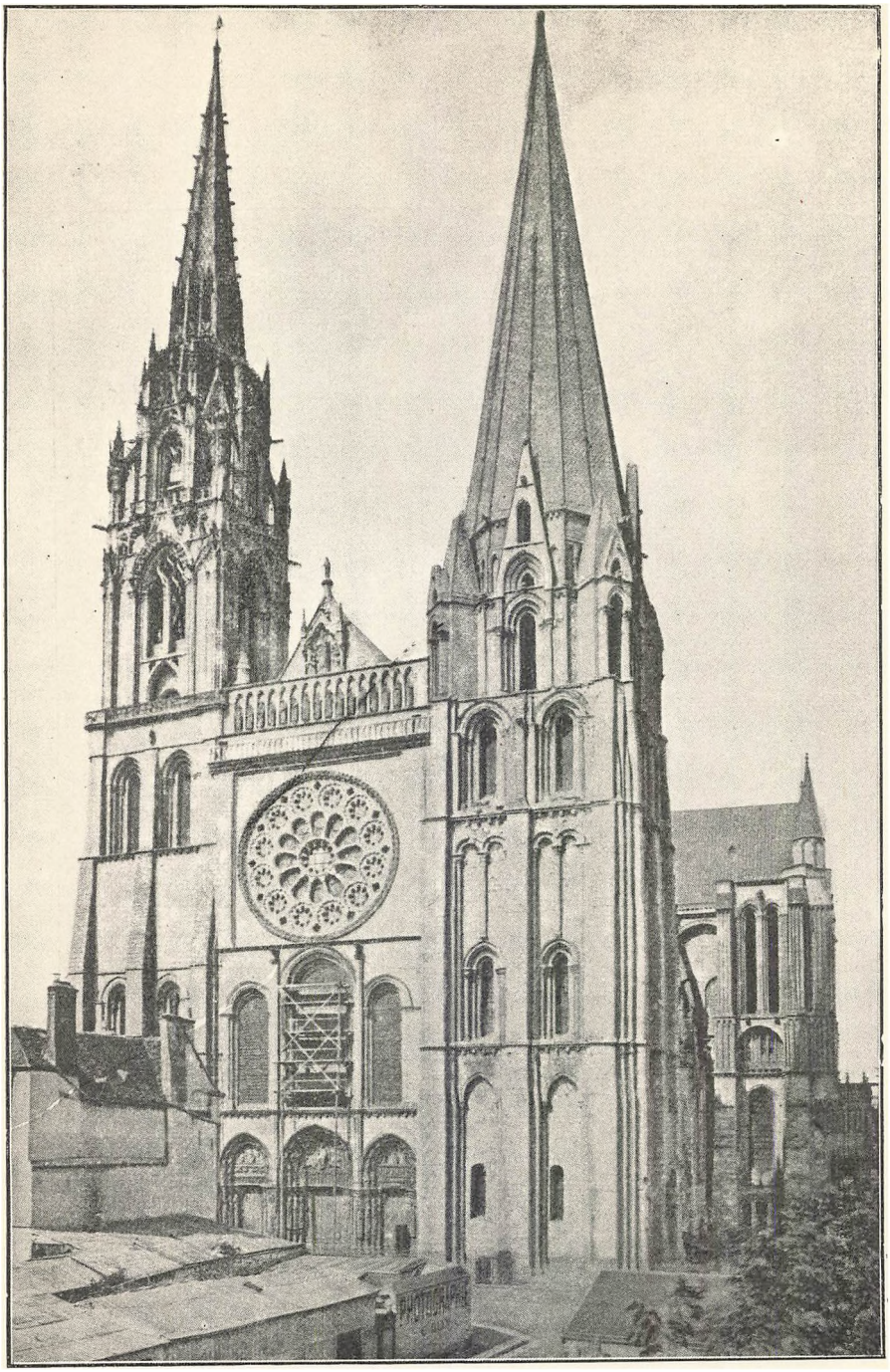

Fig. 33. Overgang fra Romansk til Gothik.
(17). [K: AL]

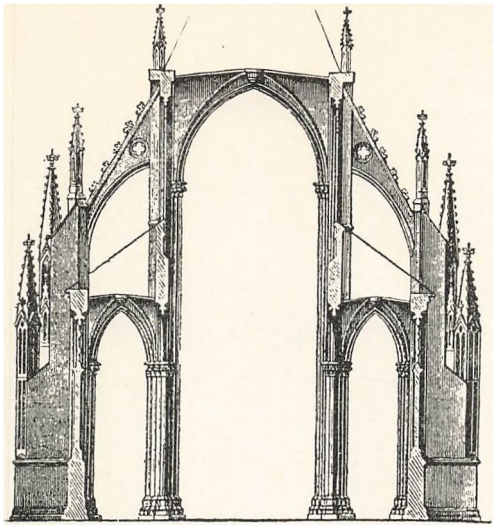

Fig 34. Gothiske Buer.
(17). [K: GBMF].

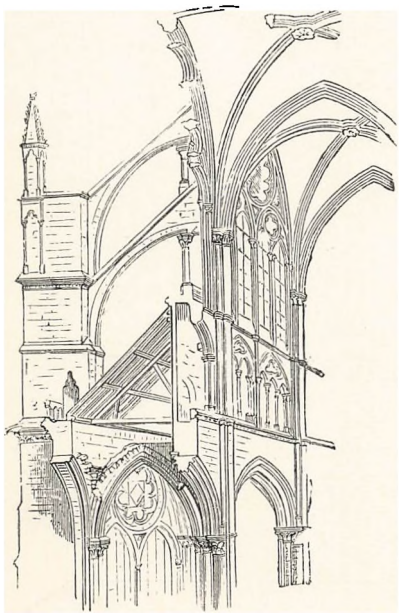

Fig. 35. Gothisk Konstruktion.
(Stræbepiller).
(17). [GBNF].

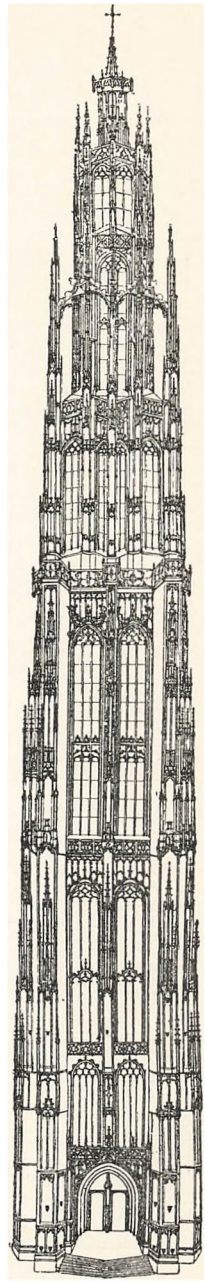

Fig. 36. Gothisk Taarn.
(17, 18). [K: AL].

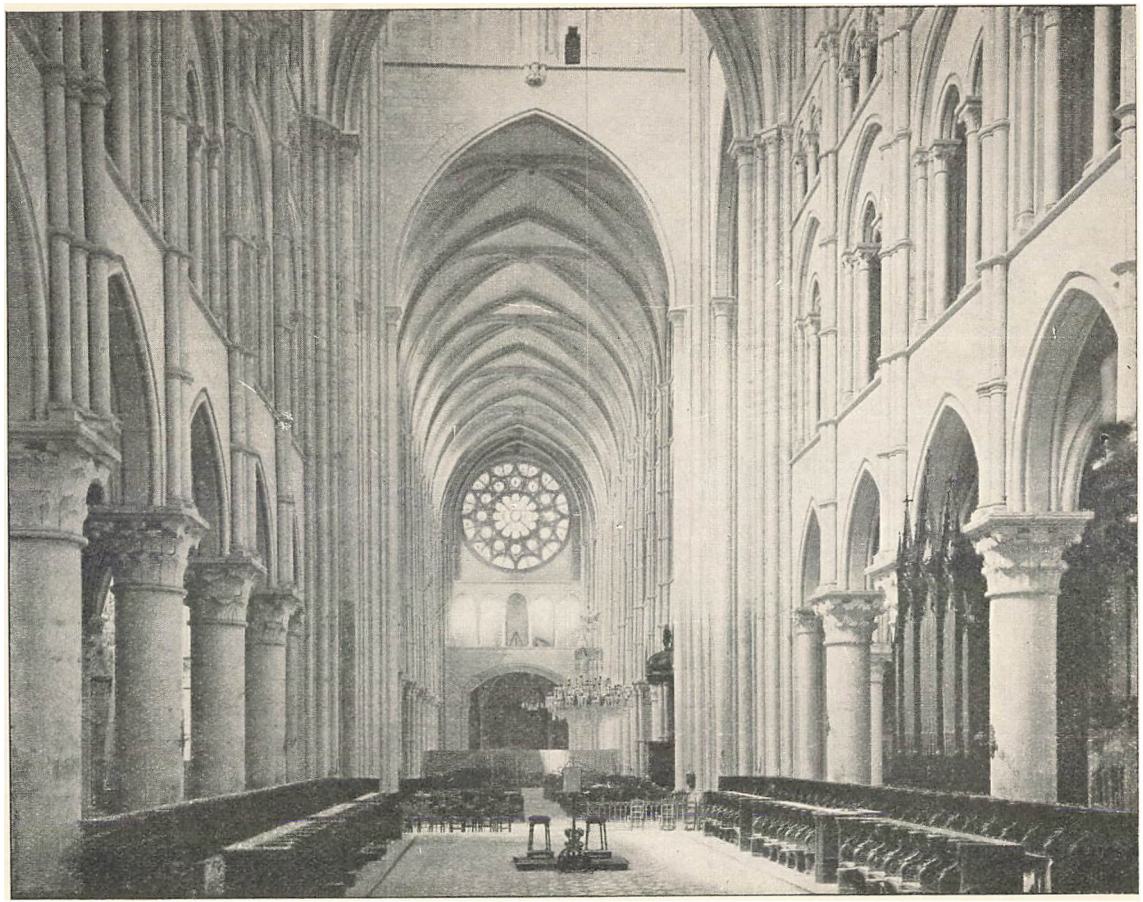

Fig. 37. Tidlig Gothik.
(Der er endnu fulde Søjler).
(17). [K: AL].

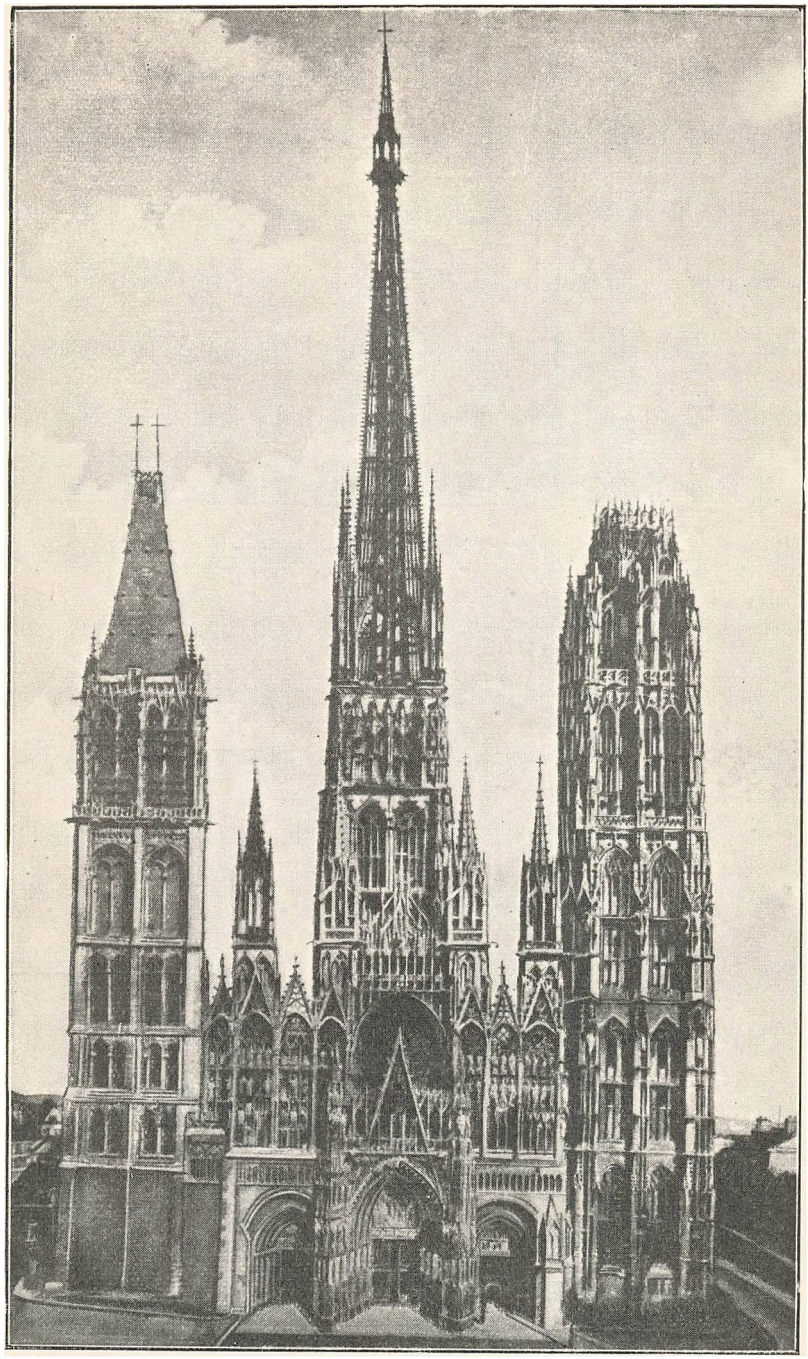

Fig. 38. Gothisk Kirke
(ufuldendte Taarne).
(17). [K: AL].

Fig. 39. Ruder i Glasmosaik.
(17). [K: AL].

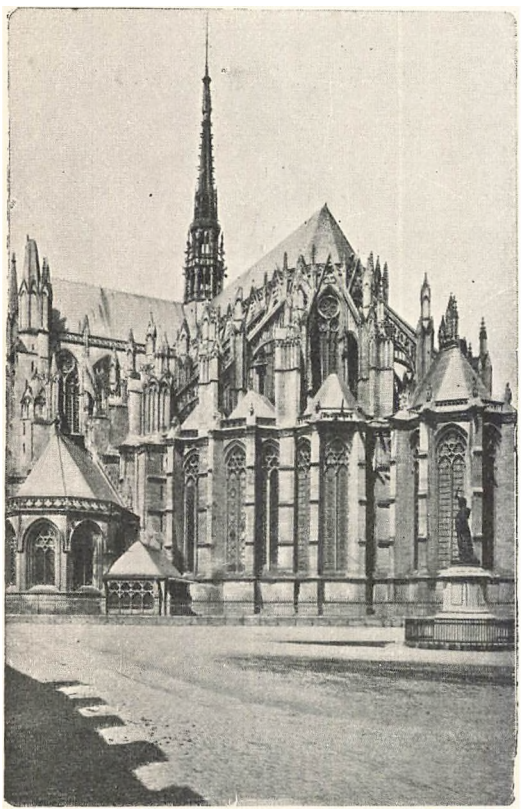

Fig. 40. Gothisk Apsis med Stræbepiller.
(17). [K: AL].

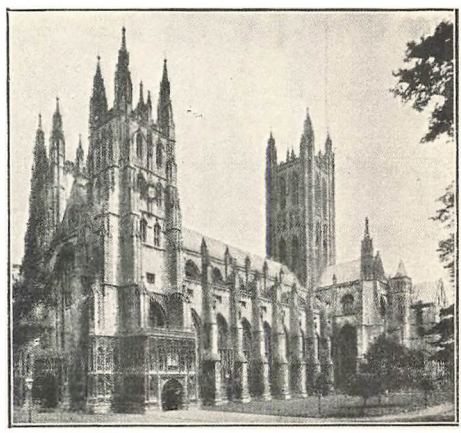

Fig. 41. Engelsk Gothik.
(17). [K: AL].

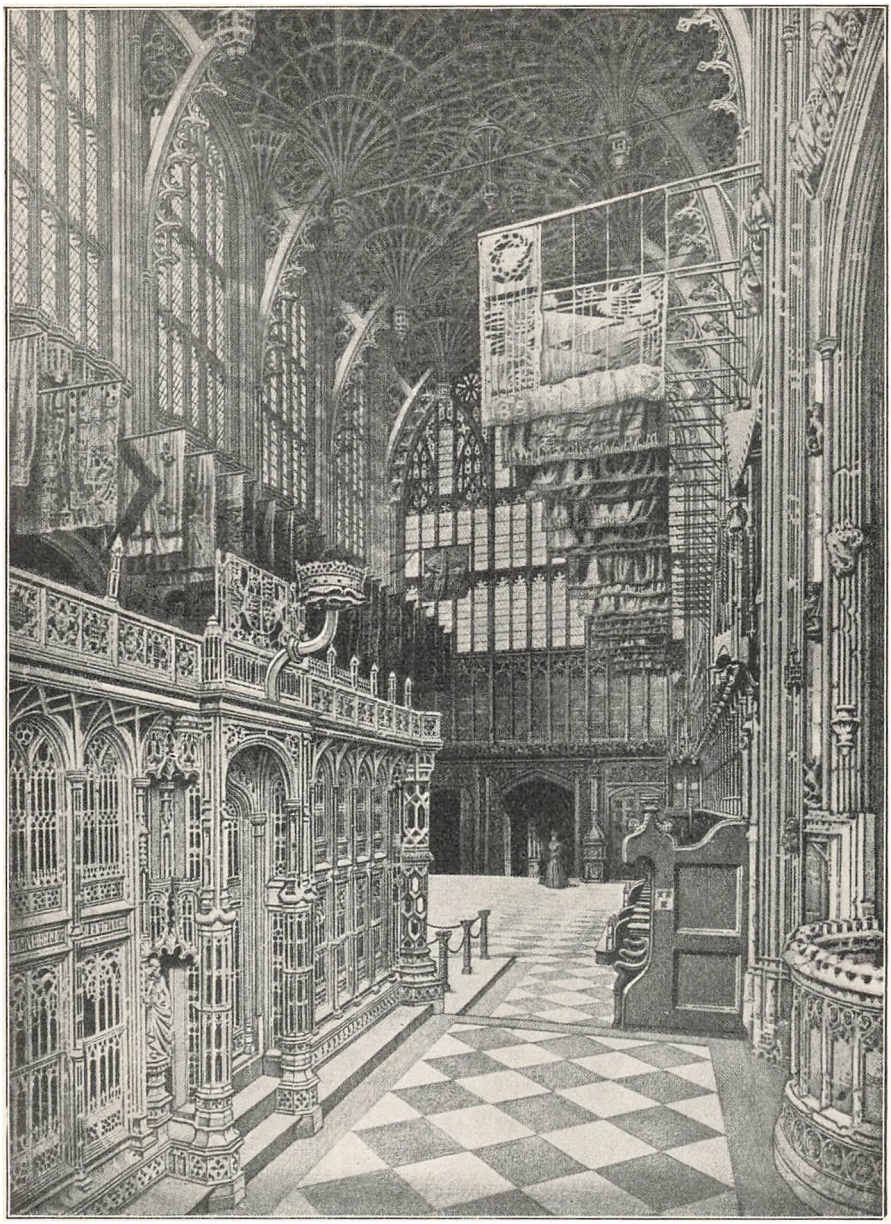

Fig. 42. Engelsk Gothik.
(17). [K: GBNF].

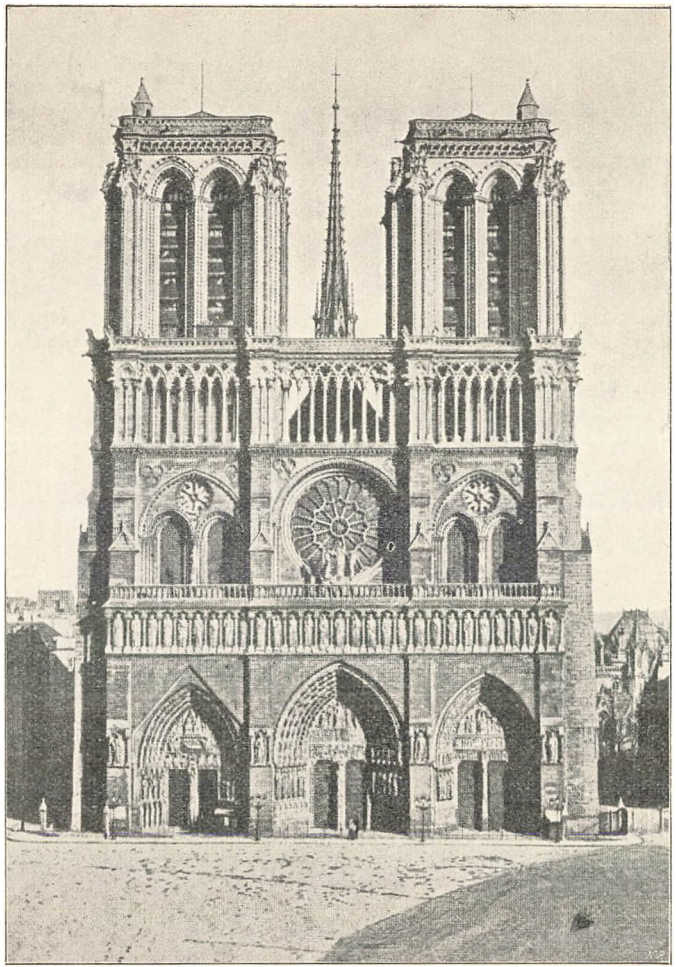

Fig. 43. Gothisk Kathedral.
(Nôtre Dame, Paris).
(17). [K: GBNF].

Fig. 44. Fransk Gothik
(Søjlebundter).
(17). [K: AL].

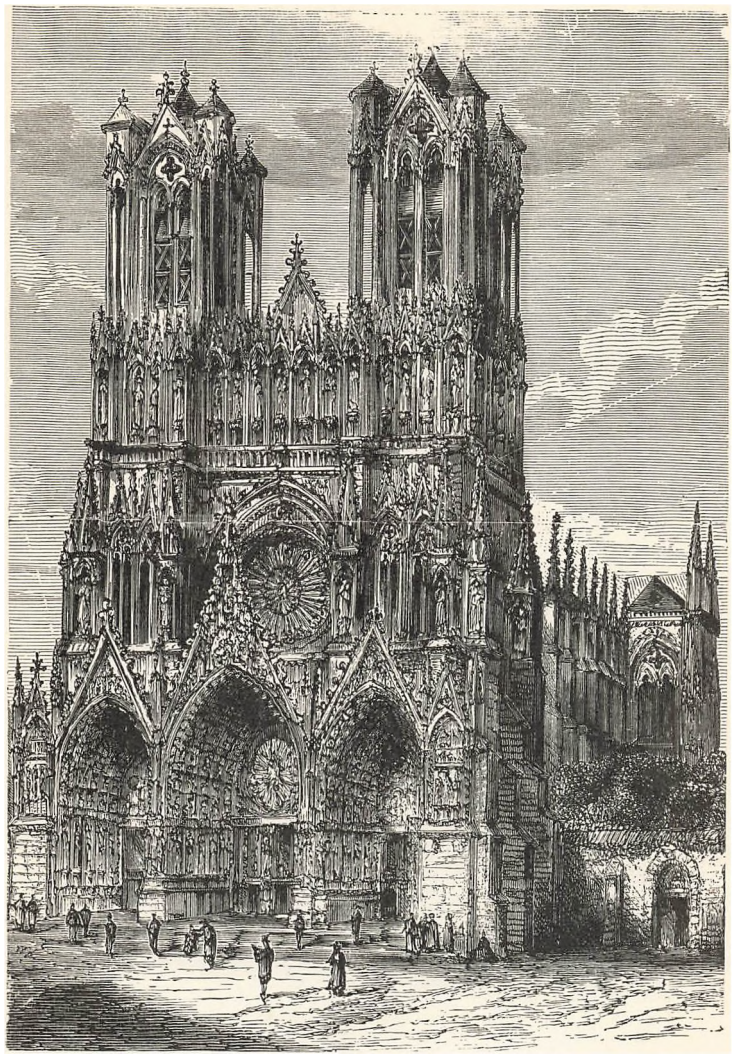

Fig. 45. Spansk Sengothik.
(17). [K: AL].

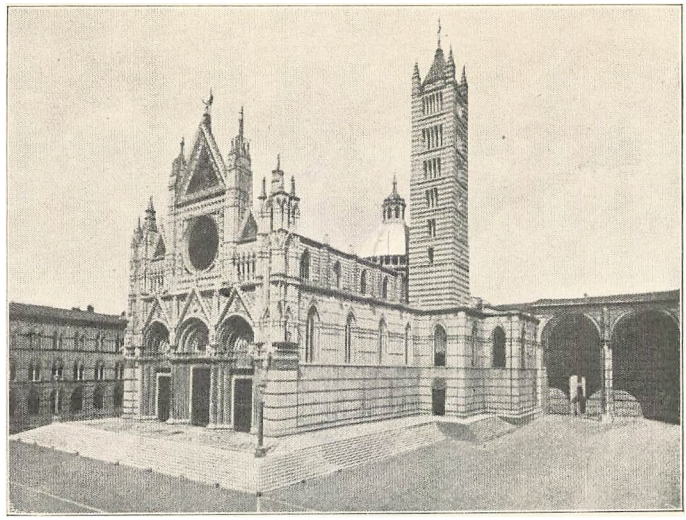

Fig. 46. Italiensk Gothik.
(Domkirken i Siena).
(17). [K: AL].

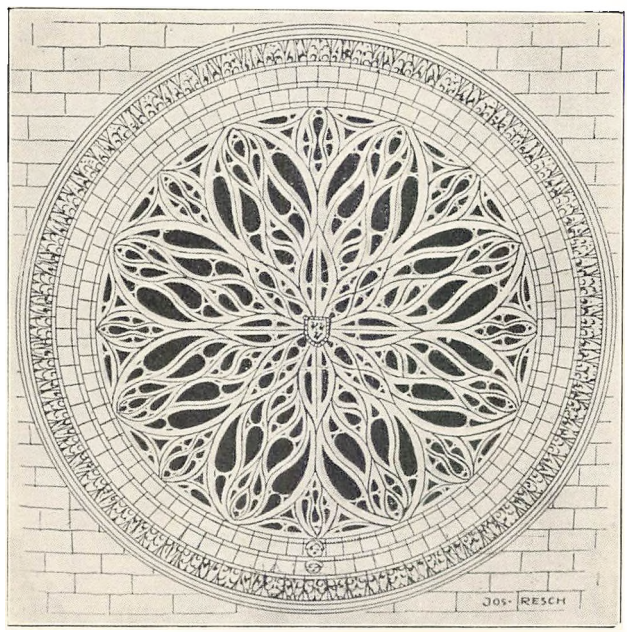

Fig. 47. Kirkerude (»Rose«)
med Stensprosser.
(17). [K: AL].

RENAISSANCE, BAROK, ROKOKKO OG EMPIRE I KIRKESTILEN

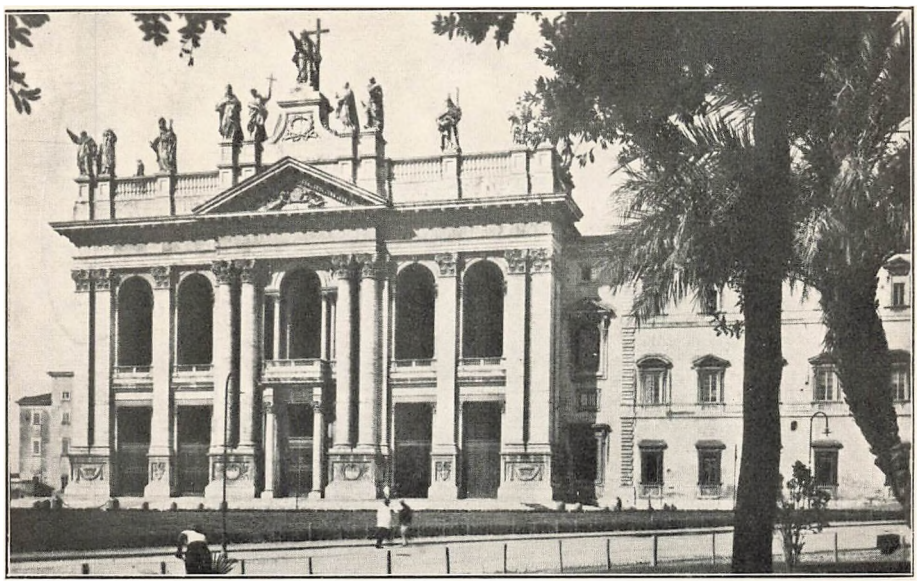

Fig. 48. Renaissance-Kirke.
(Lateranet i Rom).
(18). [K: S].

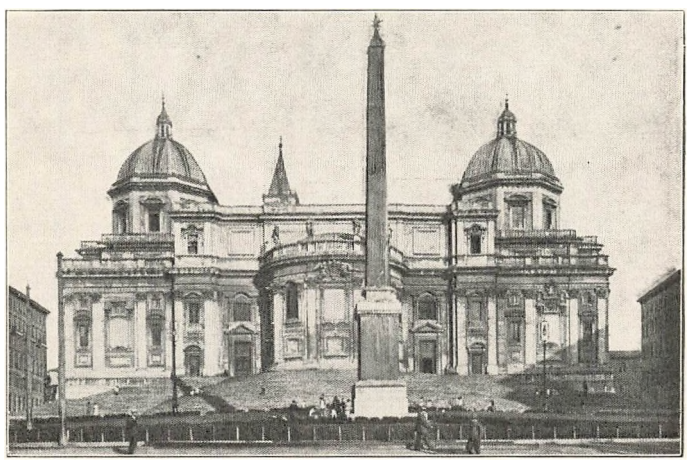

Fig. 49. Overgang fra Renaissance til Barok.
(Sta. Maria Maggiore i Rom).
(18). [K: AL].

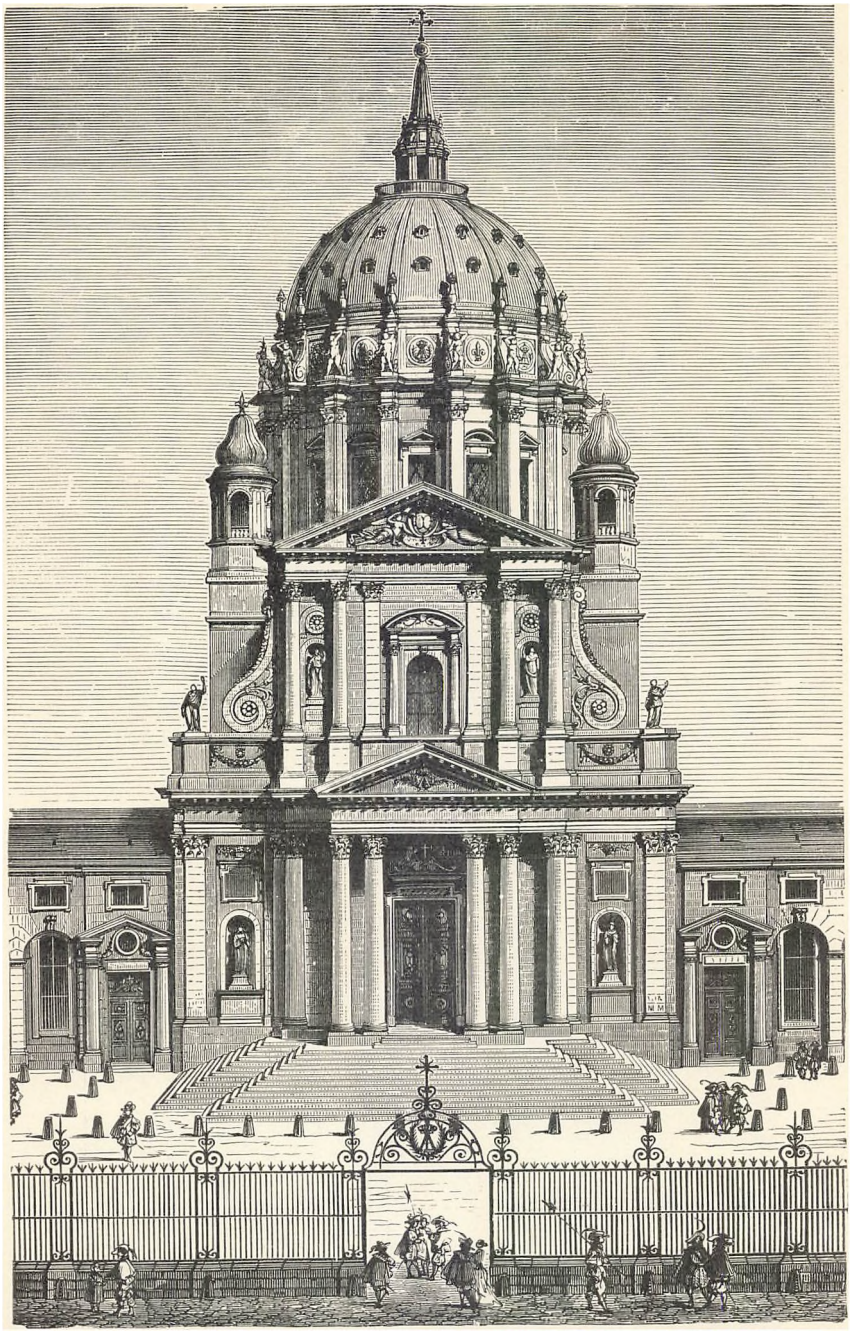

Fig. 50 Barok-Facade
med Kuppel og Zirater.
(18). [K: AL].

Fig. 51. Barok=Kirke
(al' Gesù i Rom).
(18). [K: AL].

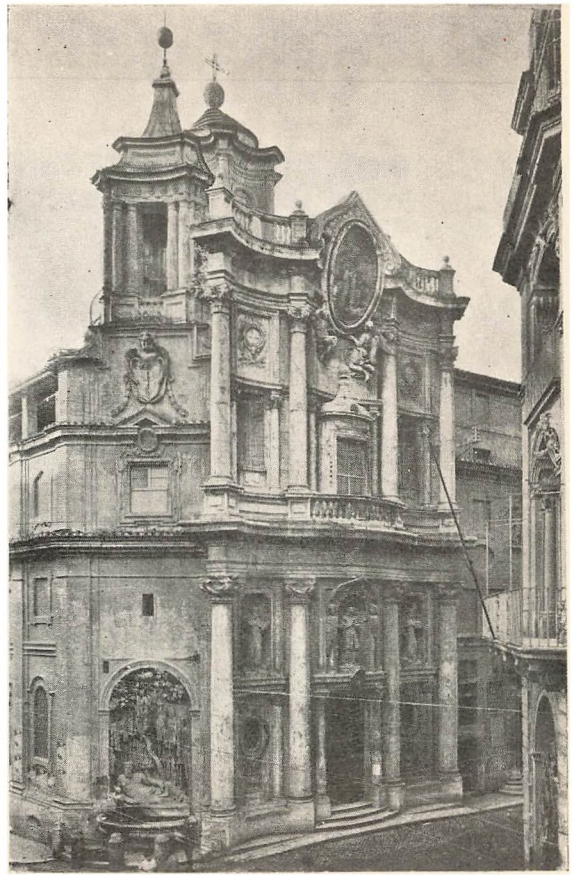

Fig. 52. Rokokko=Kirke.
(18). [K: AL].

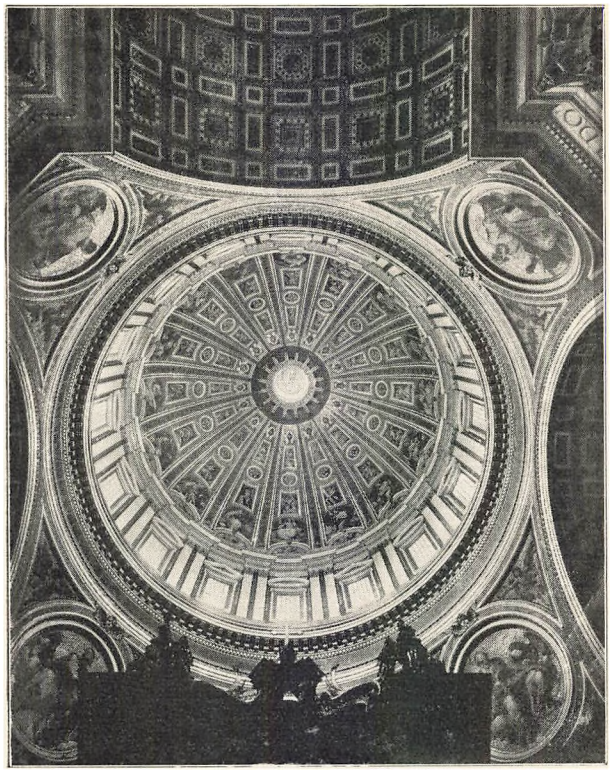

Fig. 53. Kuppel i Barokstil
(San Pietro i Rom). (18). [K: AF[.

Fig. 54. Barokt Kirkerum
(al' Gesù i Rom). (18). [K: AL].

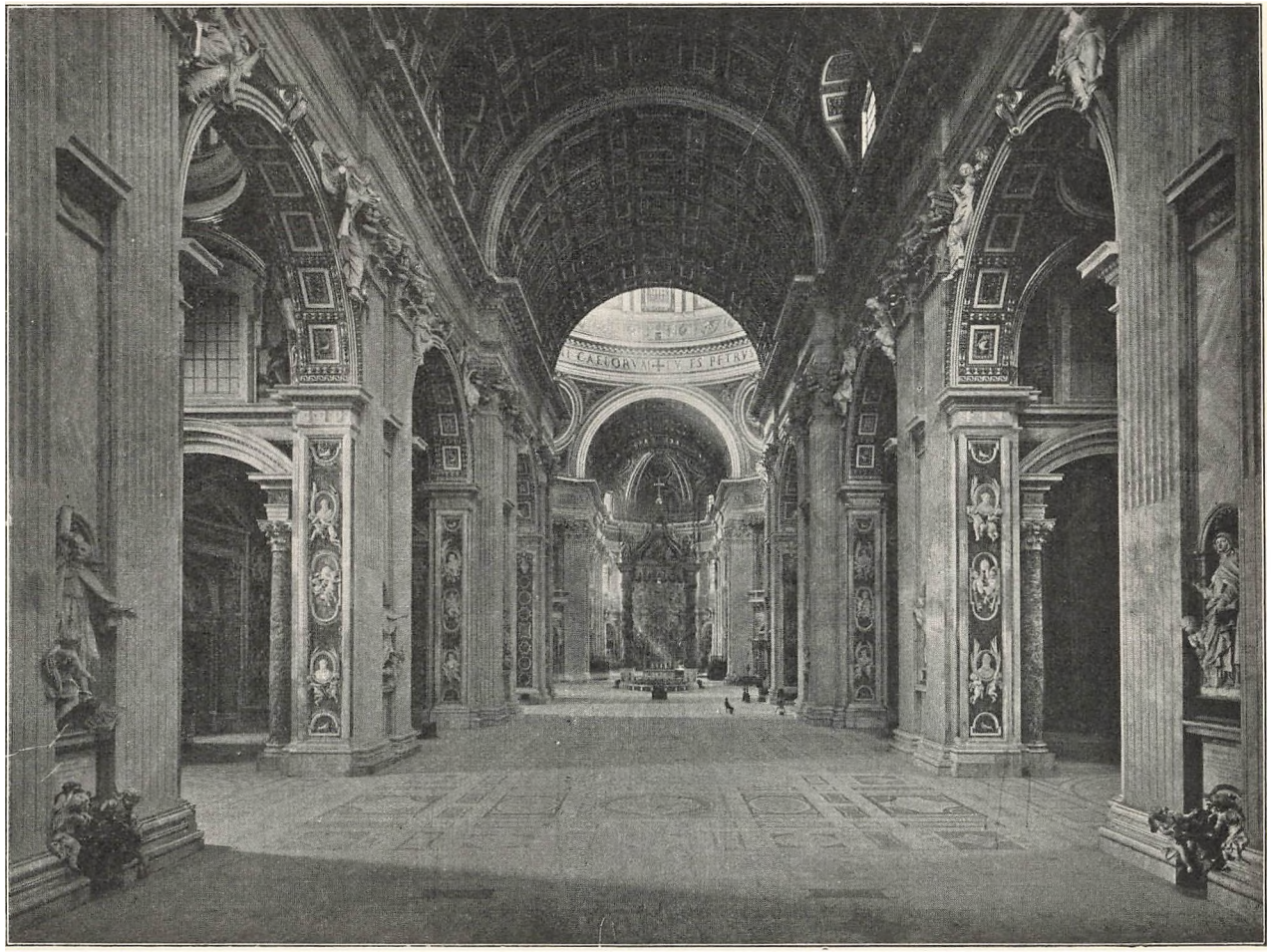

Fig. 55. Barokt Kirkerum
(San Pietro i Rom), femskibet Kuppelkirke. (18). [K: AF].

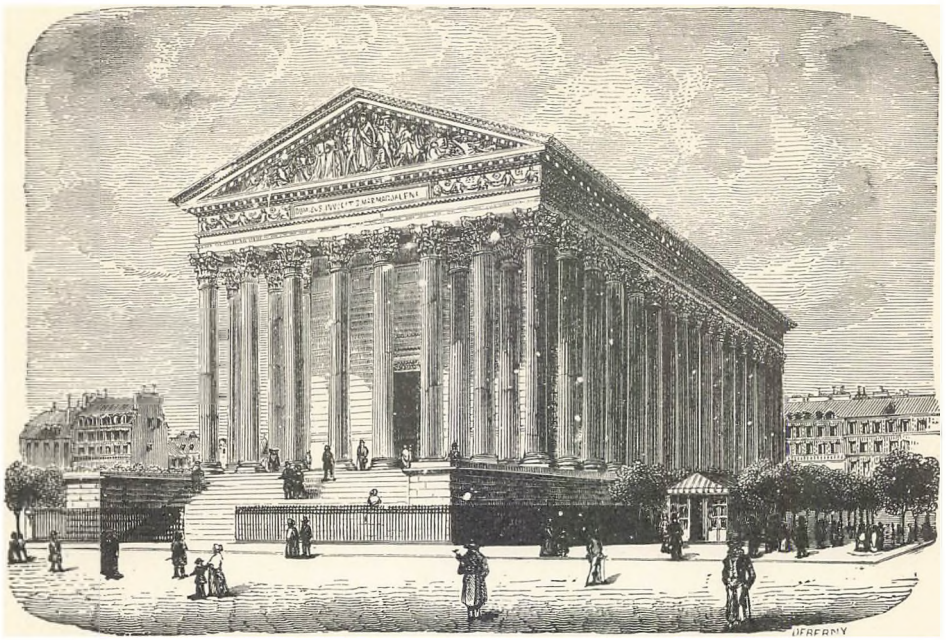

Fig. 56. Empire (neo-klassisk) Kirke.
(La Maddeleine i Paris).
(19). K: AL].

KIRKETILBEHØR

BAPTISTERIUM OG DØBEFONT

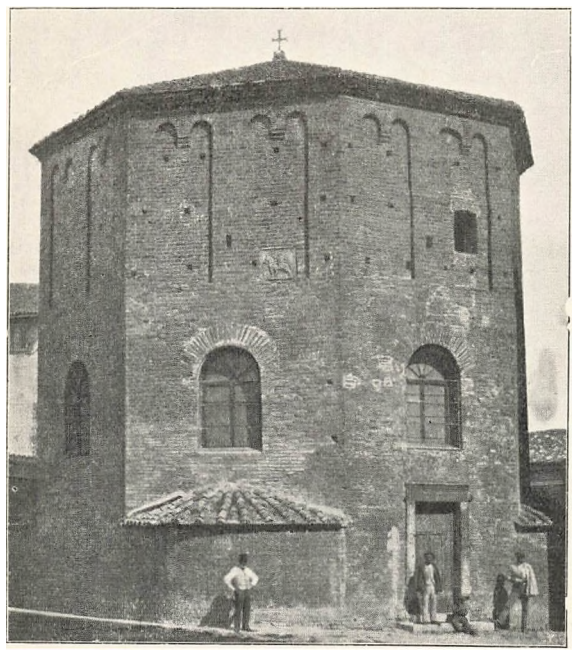

Fig. 57. Baptisterium.
(De Ortodoxes Daabskapel, Ravenna).
(26).

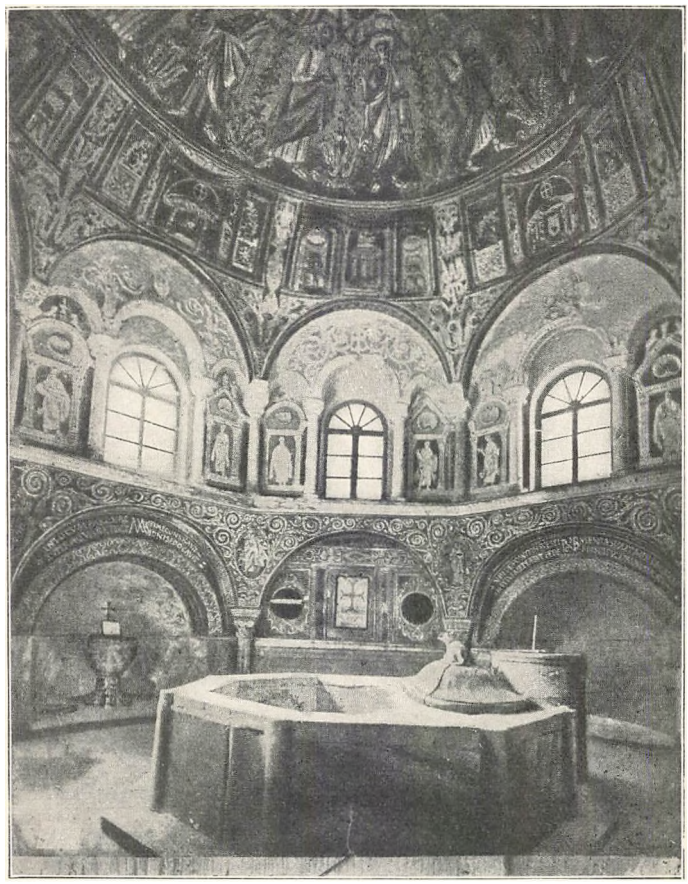

Fig. 58. Baptisterium (indvendig).
De Orthodoxes Daabskapel, Ravenna).
(26). [K: AL].

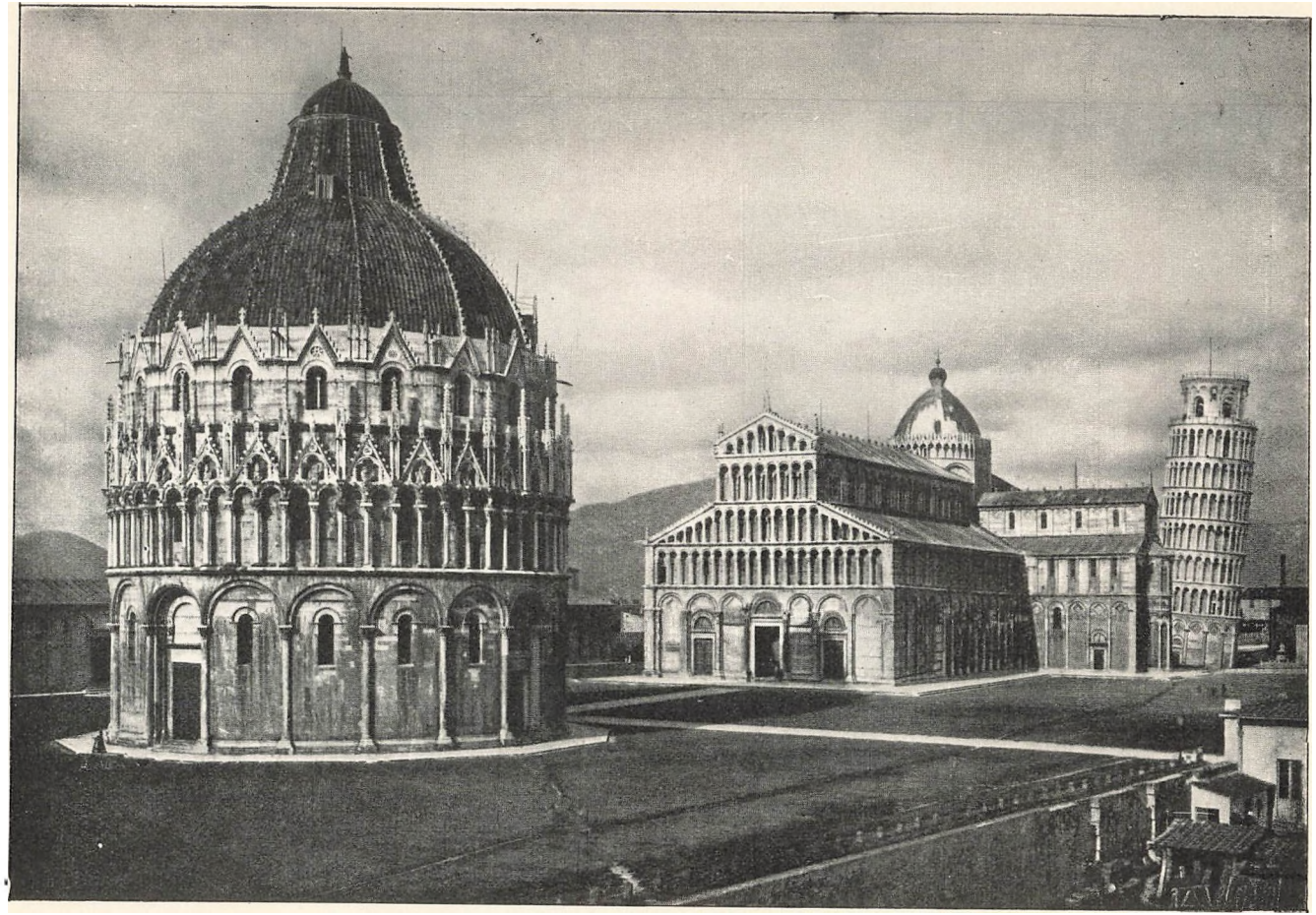

Fig. 59. Batisterium (gothisk)
(Pisa) med romansk Kirke og Kampanile. (17, 26). [K: AL].

Fig. 60. Døbefont til Neddyknings-Daab. (25, 26, 180, 205). [K: AF].

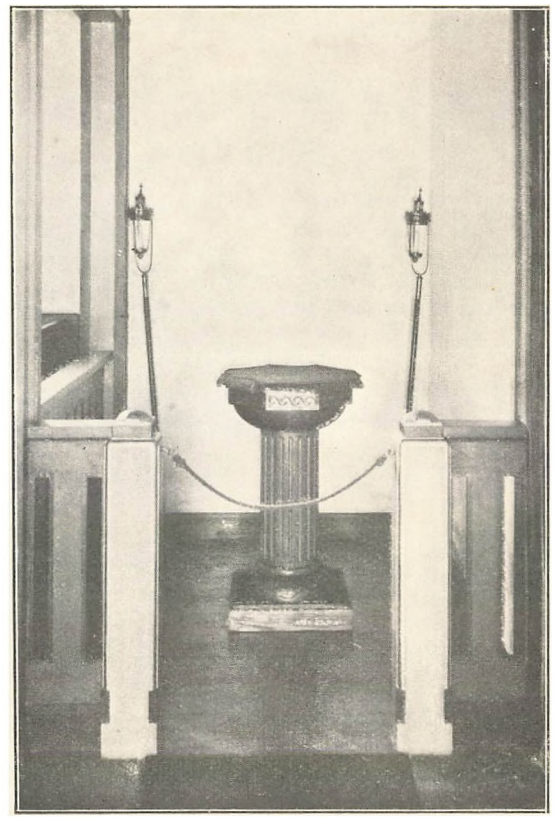

Fig. 61. Font til Overhældningsdaab (i Daabskapel). (26). [K: S].

ALTRET

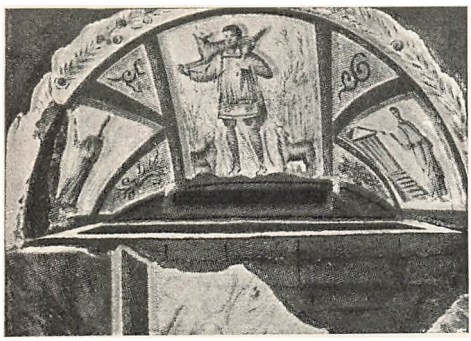

Fig. 62. Alter over Martyrgrav
med Fresker, forestillende: Vand af Klippen (Symbol paa Daaben), Lazarus' Opvækkelse (Opstandelsen) og Den gode Hyrde.
(28, 406 sq.). [K: FS].

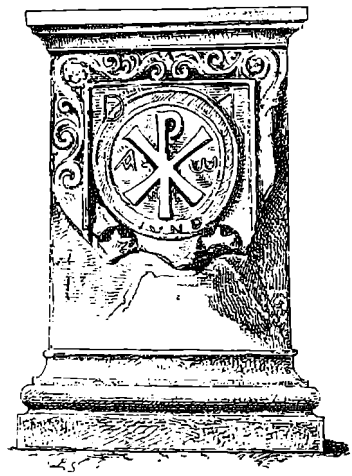

Fig. 63. Hedensk Alter-Stele,
omdannet til kristelig Brug ved Indhugning af Kristi Monogram.
(28, 409). [K: GBNF].

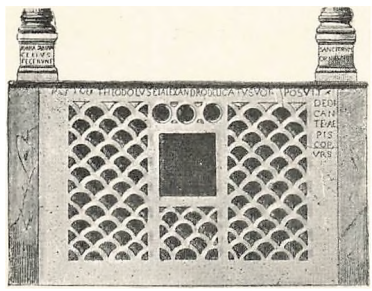

Fig. 64. Kasette-Alter
med Gitter foran Helgengraven.
(28). [K: FS].

Fig. 65. Blok-Altre
(oldkirkelige) med Relikviegrav.
(29). [K: GK].

Fig. 66. Intarsie-Alter
(Blokalter). (29). [K: GK].

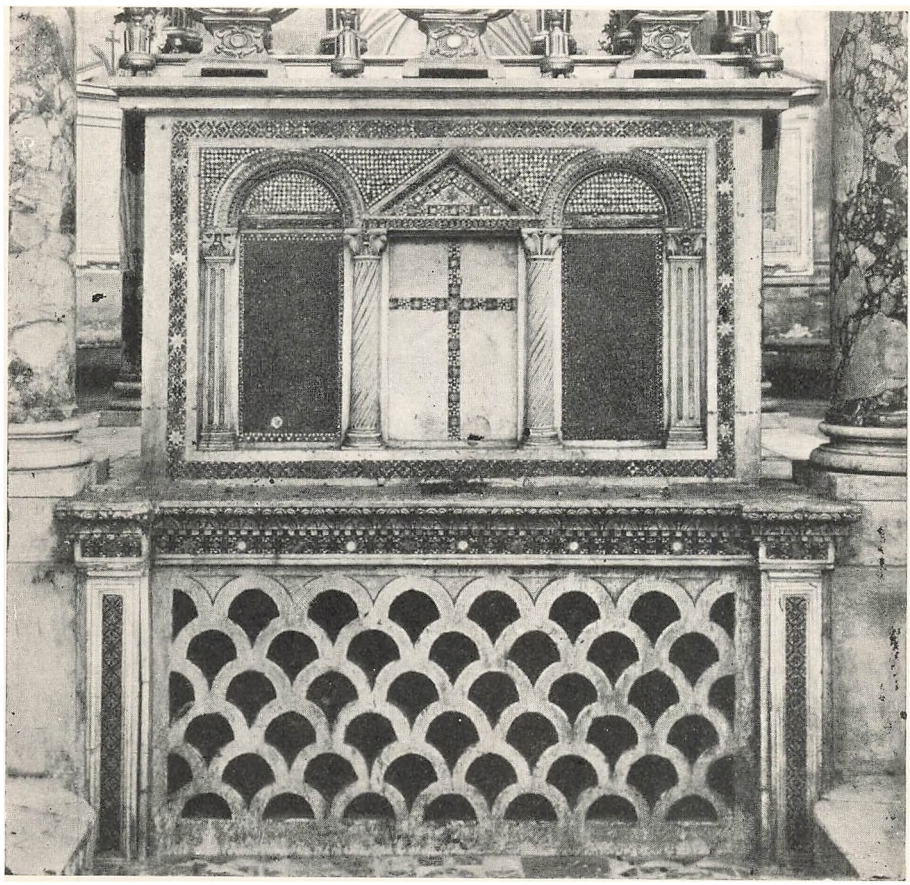

Fig. 67. Confessio-Alter
med Stengitter. (28). [K: GK].

Fig. 68. Ciborie-Alter over Confessio-Krypt.
(28, 29). [K: AF].

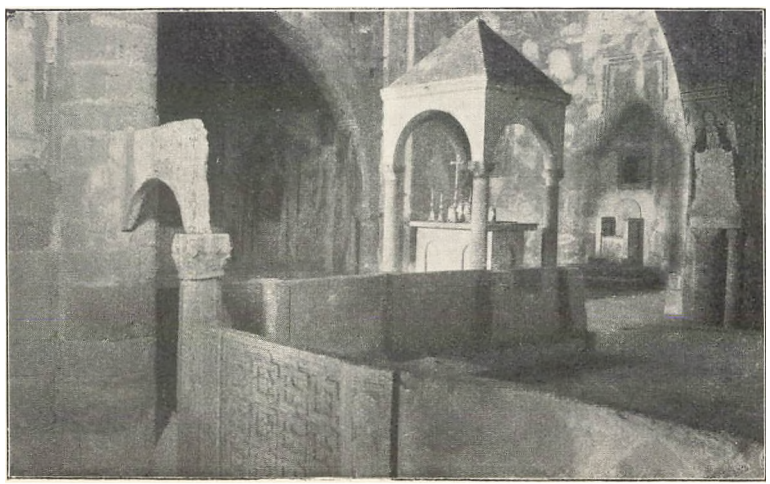

Fig. 69. Ciborie-Alter.
(29). [K: GK].

Fig. 70. Romansk Retabulum-Alter.
(29). [K: GK].

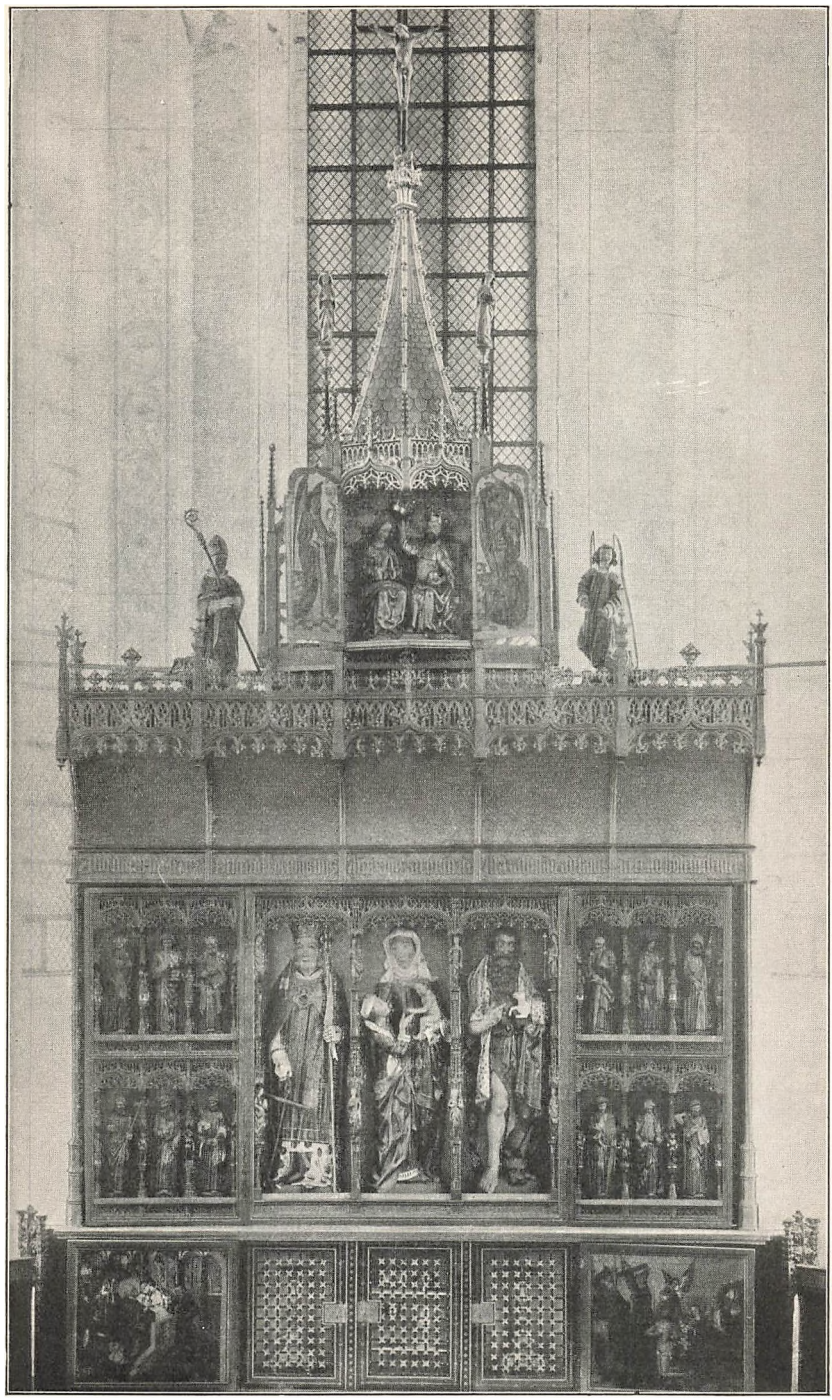

Fig. 71. Gothisk Alter.
(29).

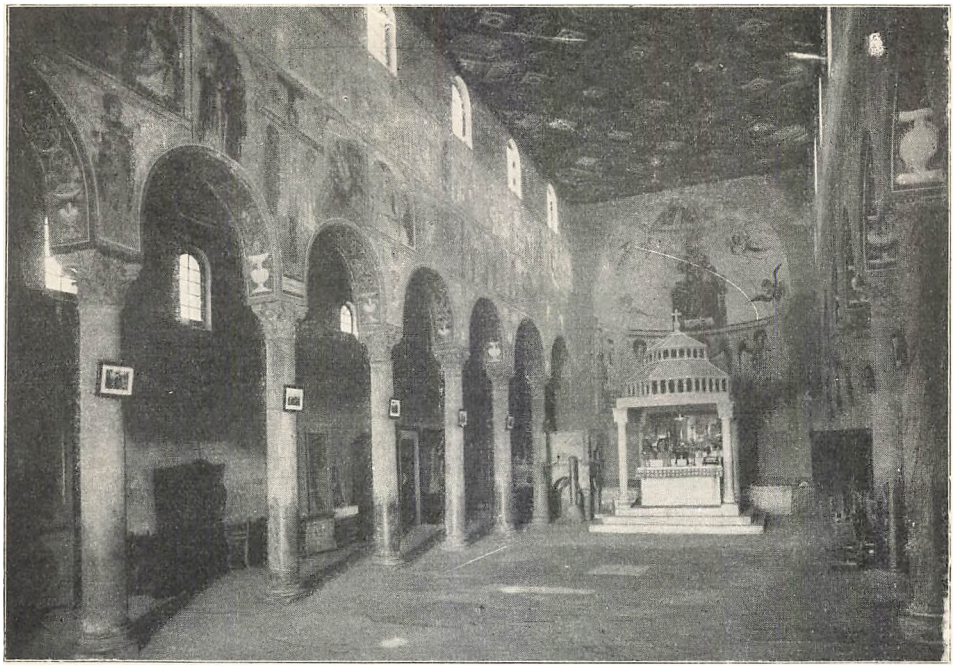

Fig. 72. Ciborie-Alter i Basilika.
(29). [K: GBNF].

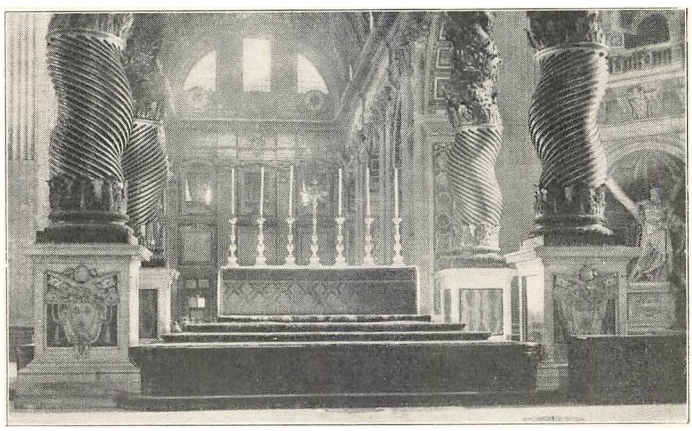

Fig. 73. Basilika-Alter (barokt)
mellem Ciboriets Søjler og over Confessio, der ligger mellem Alter og Midterskib, saa der celebreres bag Altret. (San Pietro i Rom, Pavealtret).
(28, 30). [K: AF].

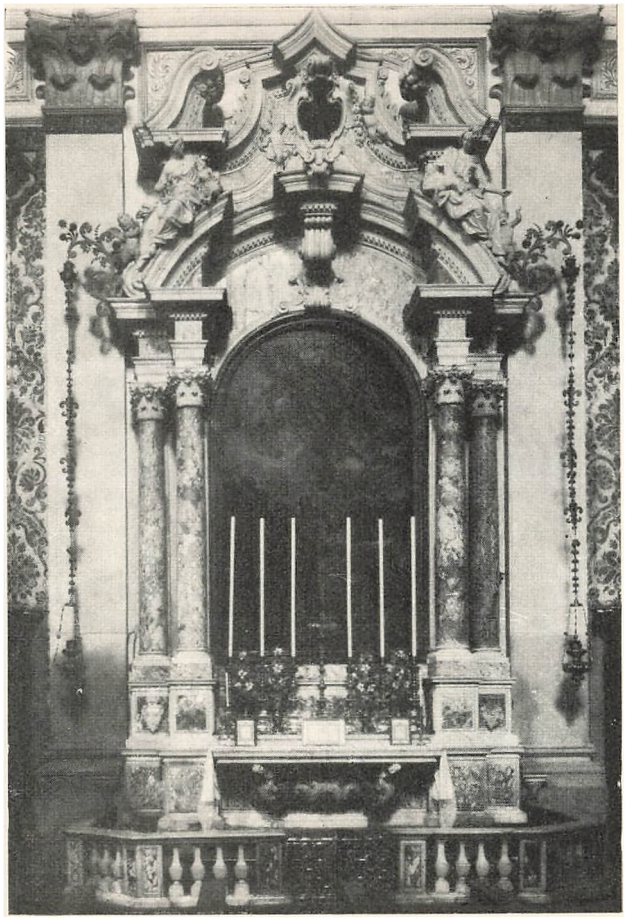

Fig. 74. Portal-Alter.
(Renaissance).
(29). [K: GK].

Fig. 75. Rokokko-Alter.
(30). [K: GK].

Fig. 76. Ambulant Kapel.
Alteret er indbygget i et Automobil.
(12, 13). [K: AL].

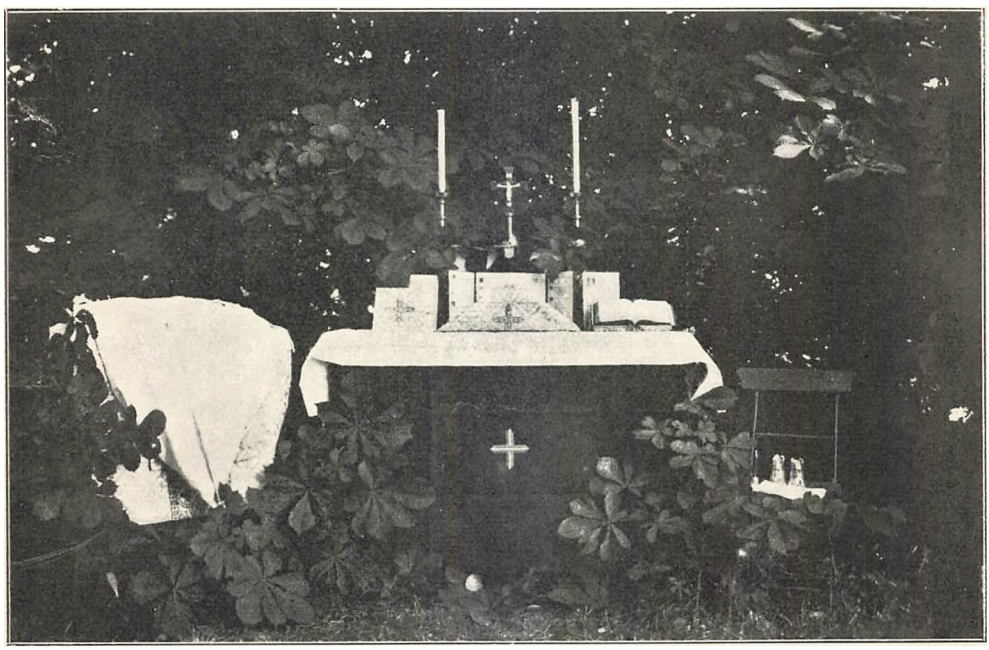

Fig. 77. Feltalter
(fra Verdenskrigen).
(13). [K: S].

SAKRAMENT-GEMME, PRÆDIKESTOL, KLOKKER, STAGER, KIRKELINNED, ALTERKAR OG STAGER

Fig. 78. Pyxis af Elfenben
(IV. Aarh.).
(31, 52). [K: FS].

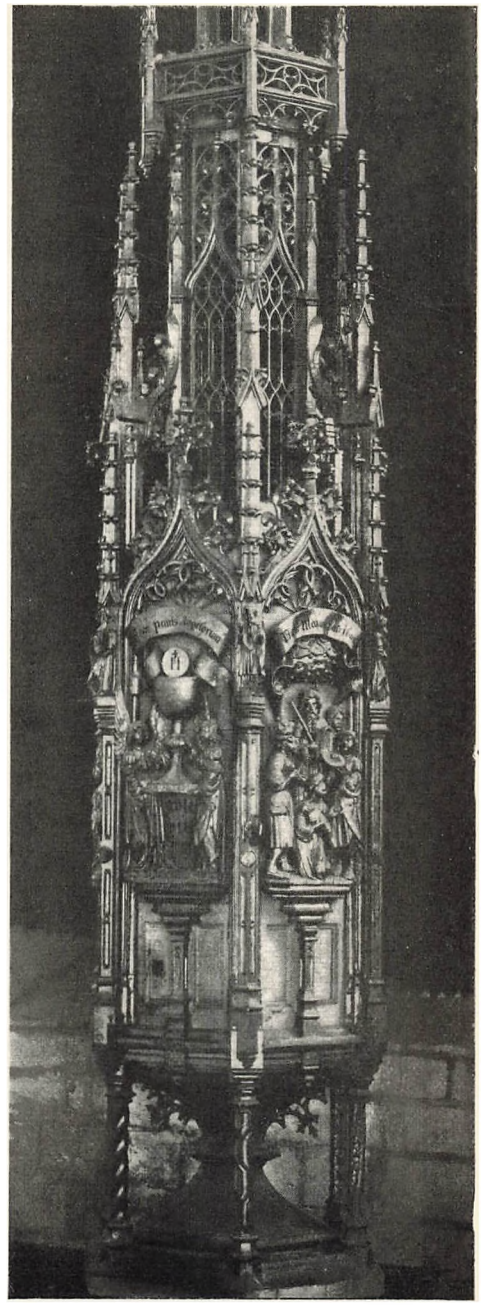

Fig. 79. Taarnformet Sakraments-Hus.
(32). [K: GK].

Fig. 80. Due-Tabernakel
(se Ophængningen Fig. 176).
(31). [K: GK].

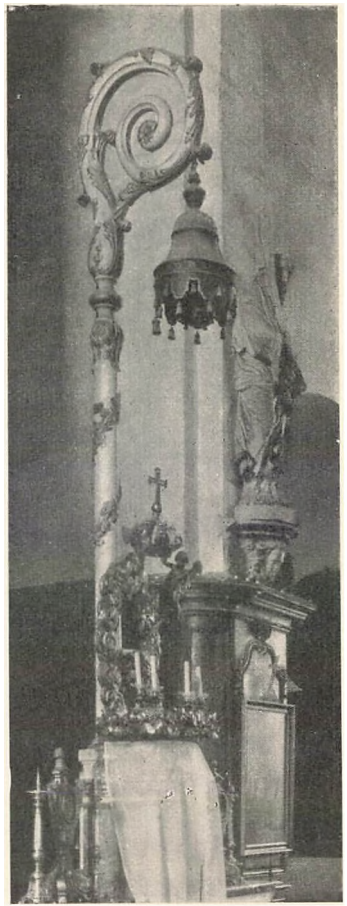

Fig. 81. Hængende Pyxis.
(32). [K: GK].

Fig. 82. Flytteligt Sakrament-Skrin (arca).
(Emalje).
(31). [K: GK].

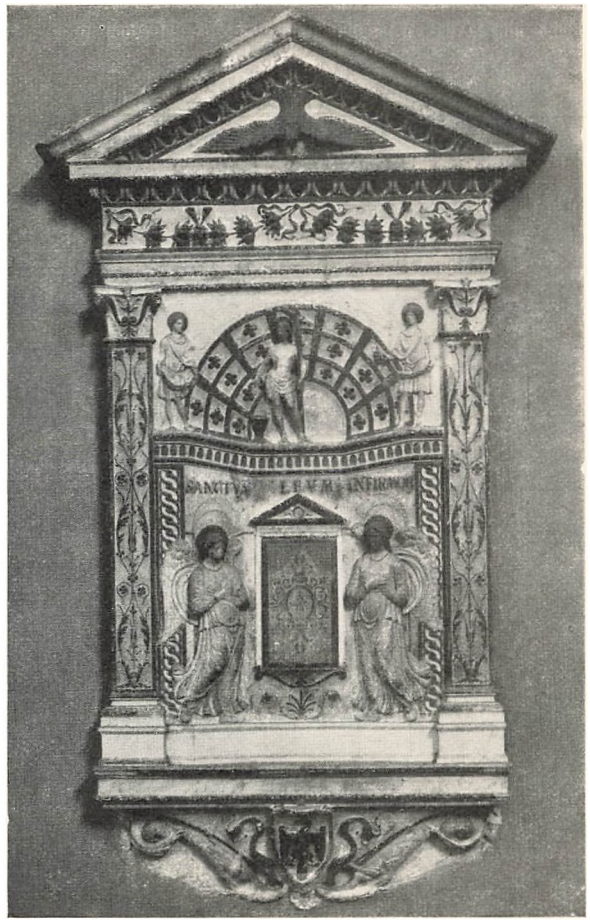

Fig. 83. Tabernakel-Skab,
indmuret i Væggen.
(32). [K: GK].

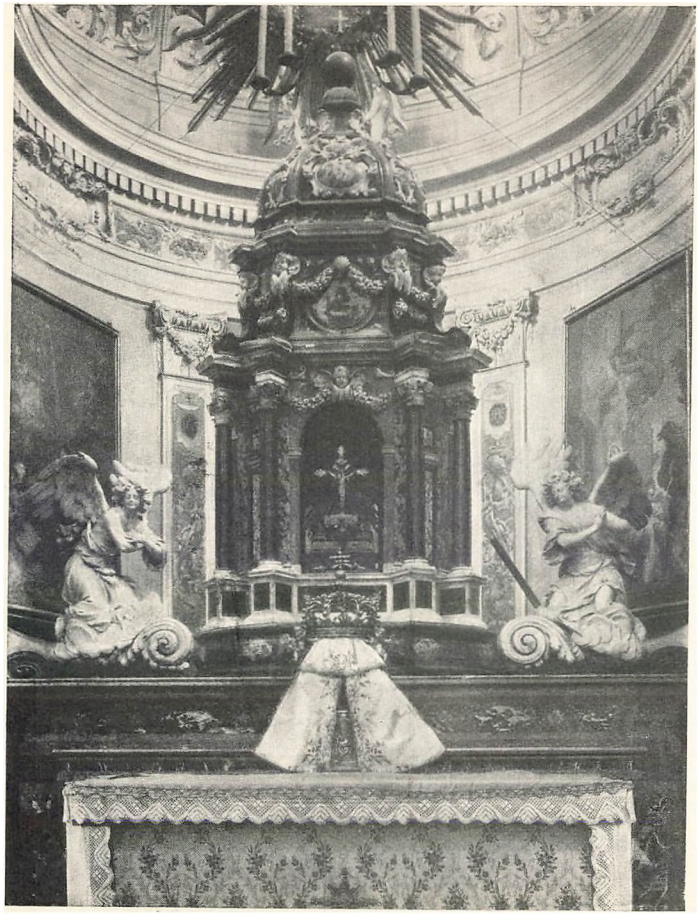

Fig. 84. Tempelformet Barok Tabernakel (øverst).
Nederst: Moderne Tabernakel med Velum.
(32). [K: GK].

Fig. 85. Portatile
(Rejsealter med emaljeprydet Rand om Pladen (Sten) over Relikviegemmet.
(33). [K: GK].

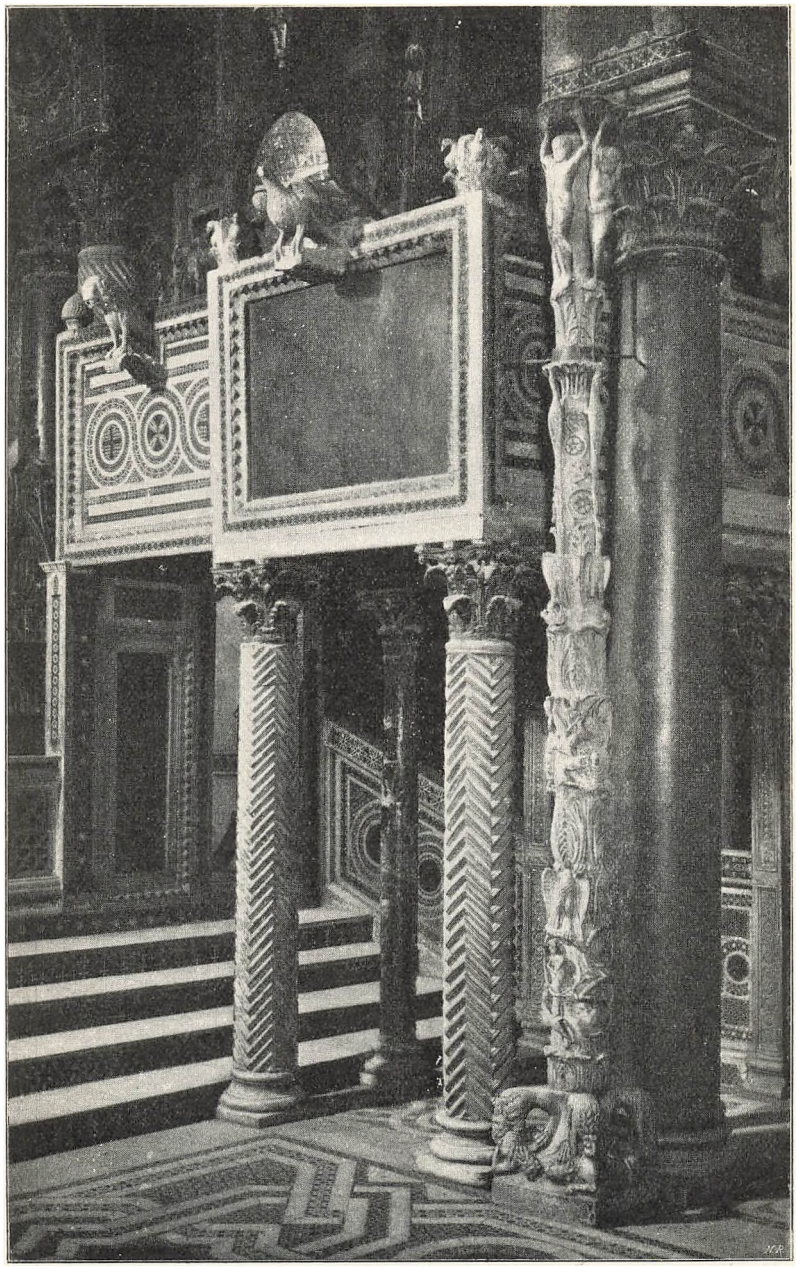

Fig. 86. Ambon og Paaskestage
(Romansk).
(34, 62). [K: GK].

Fig. 87. Kirkeklokke.
(35). [K: AL].

Fig. 88. Maria med Barnet, Profeten Esajas og Julestjærnen.
(Ældste existerende Mariabillede fra Aar ca. 100—110).
(36). [K: FS].

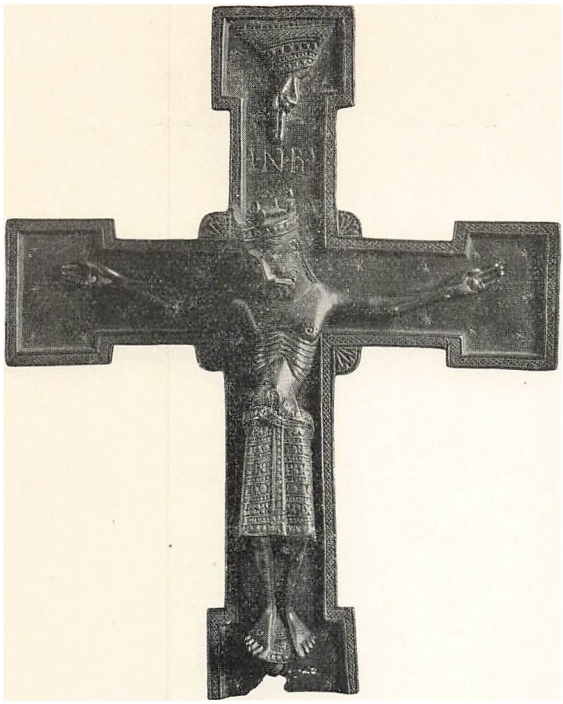

Fig. 89. Byzantinsk Krucifix
(San Domiano, Assisi). (41). [K: GBNF].

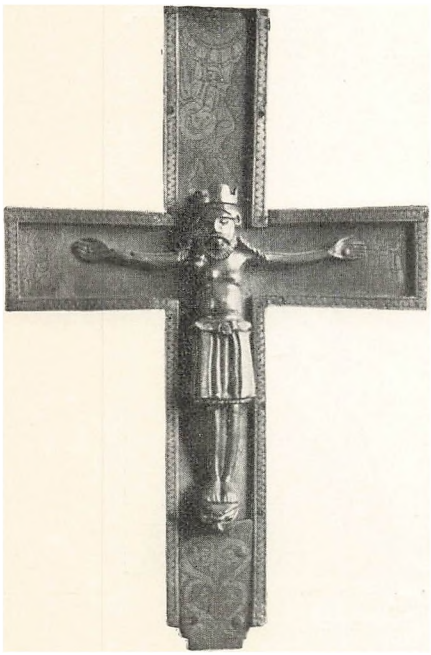

Fig. 90. Romansk Krucifix.
(41). [K: AL].

Fig. 91. Byzantinsk Kors
(Dagmar-Korset, Emalje). (41). [K: GBNF].

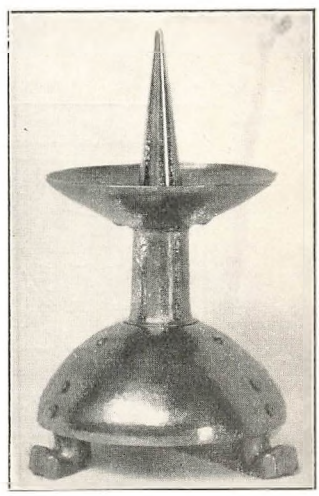

Fig. 92. Alterstage
(reduceret til rimelig Størrelse — fra den liturgiske Bevægelse). (41, 19). [K: S].

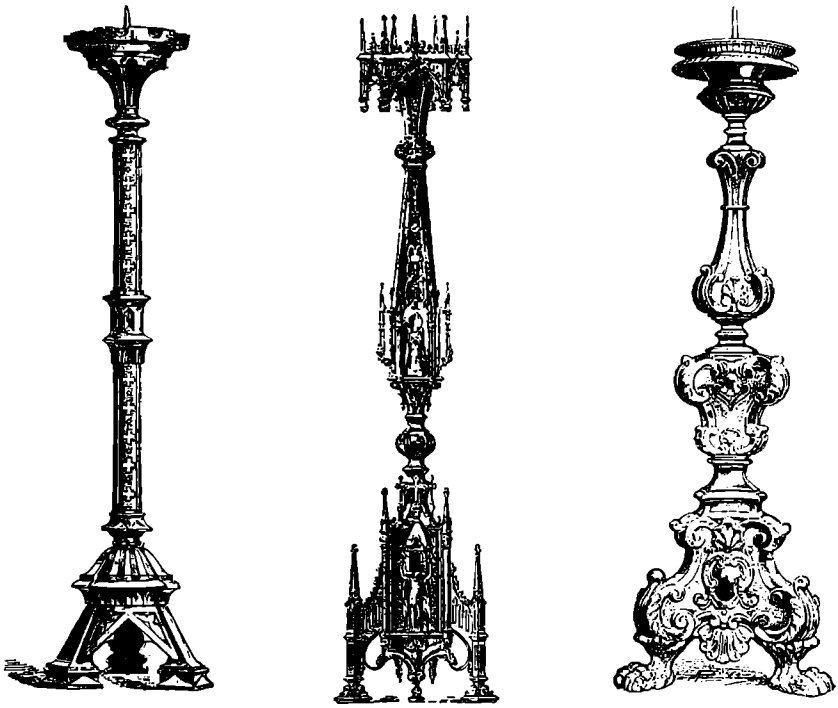

Romansk. Gothisk. Renaissance.

Fig. 93. Alterstager.
(41). [K: FB].

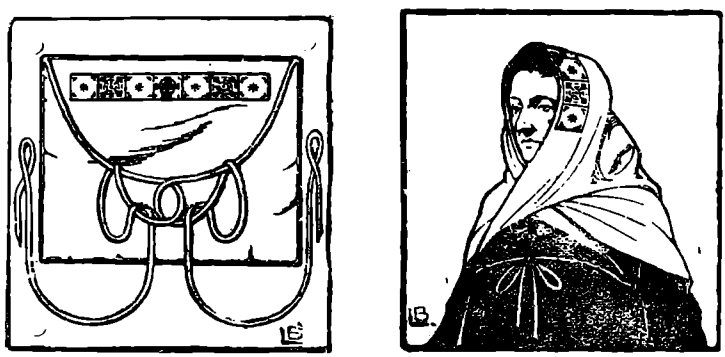

Fig. 94. Axeldug,
gothisk — lagt over Hovedet og bundet om Brystet.
(44, 81). [K: AL].

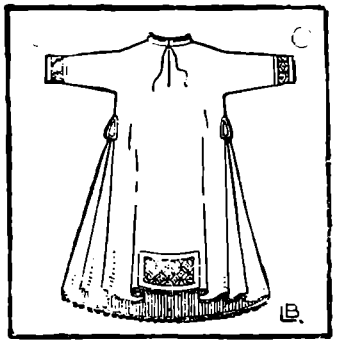

Fig. 95. Messeskjorte.
(44, 81). [K: AL].

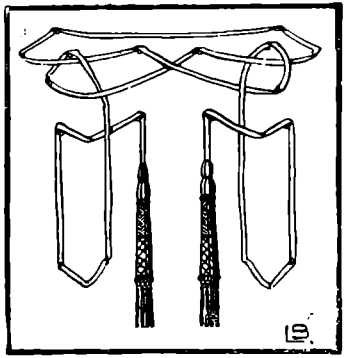

Fig. 96. Livgjord.
(45). [K: AL].

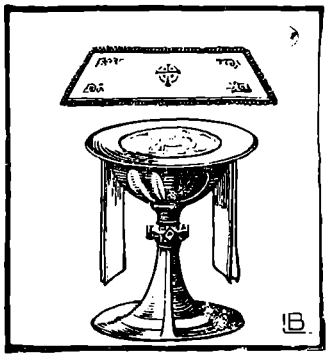

Fig. 97. Palla og Tvættedug, Kalk og Disk.
(45). [K: AL].

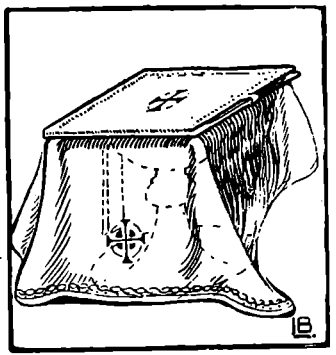

Fig. 98. Kalk og Disk under Kalkdække med Mappen til Kristi-Legems-Dugen.
(45). [K: AL].

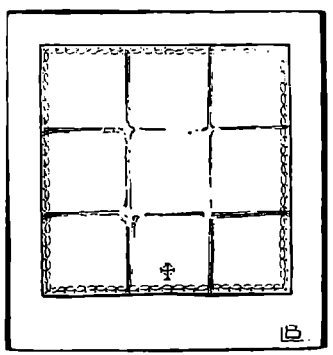

Fig. 99. Kristi-Legems-Dug.
(44). [K: AL].

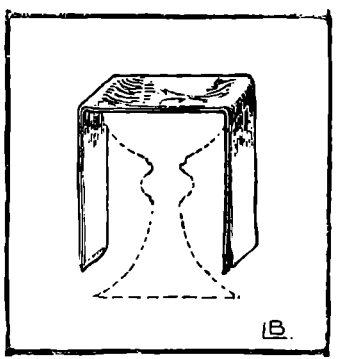

Fig. 100. Tvættedug.
(44, 45). [K: AL].

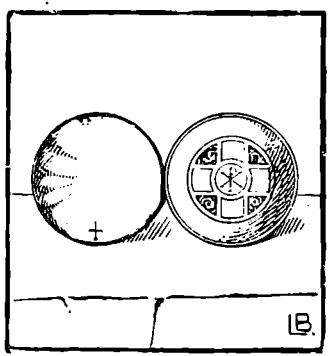

Fig. 101. Disk, indvendig og udvendig Side.
(45). [K: AL].

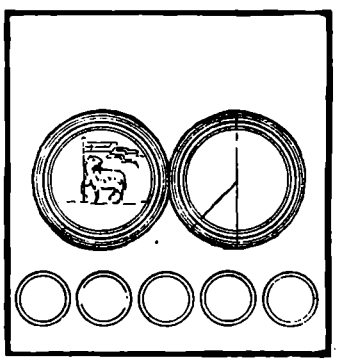

Fig. 102. Hostier — de store, rillede til Brydning — de smaa til Kommunion.
(126, 261). [K: AL].

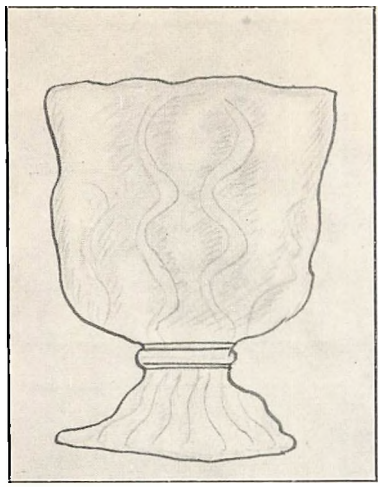

Fig. 103. Ældste romerske Kalk (Metal).
(45) [K: S]

Fig. 103 a. Kalk af Glas.
(45). [K: FS].

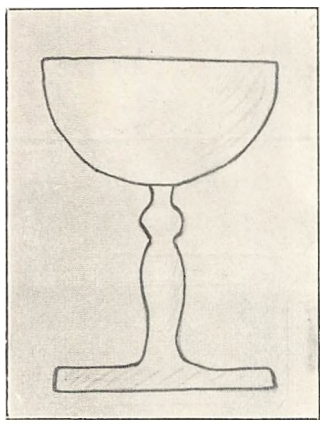

Fig. 104. Oldkirkelig Trækalk.
(45) [K: S].

Fig. 104 a. Romansk Kalk.
(45). [K: GBNF].

Fig. 105. Byzantinske Kalke og Disk
(Den lavere Kalk til Folkets Brug).
(45). [F: AL].

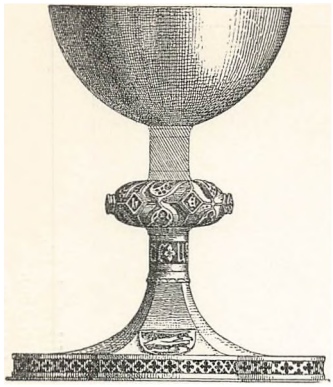

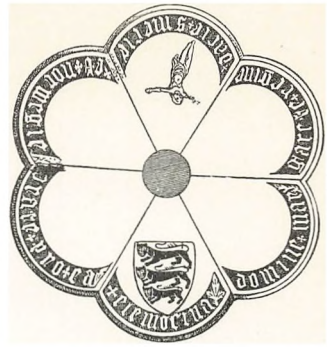

b

Fig. 106. Alterkalk.
(Overgang fra romansk til gothisk Stil. — b: Omrids af Basis).
(45). [K:].

Fig. 107. Gothisk Kalk.
(46). [K: FB].

Fig. 108. Renaissance-Kalk.
(46). [K: FB].

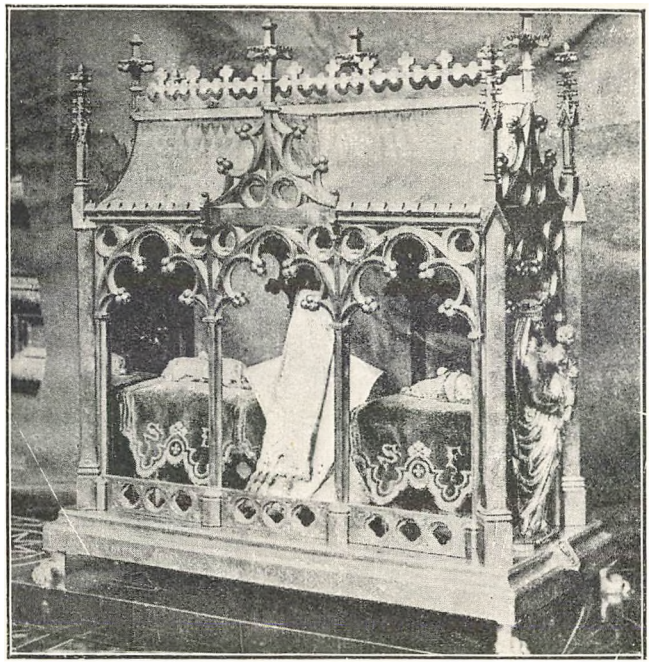

Fig. 109. Relikvieskrin,
(aabent).
(47 sq.). [K: AL].

Fig. 110. Relikvieskrin,
(se ogsaa Fig. 186).
(47 sq.). [K: AF].

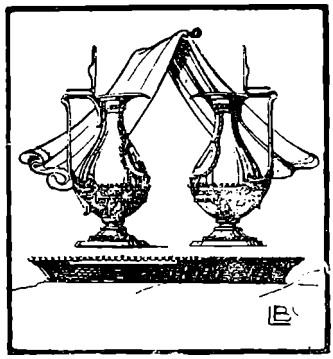

Fig. 111. Kander til Vin og Vand samt Lavabo-Dug.
(46, 44). [K: AL][.

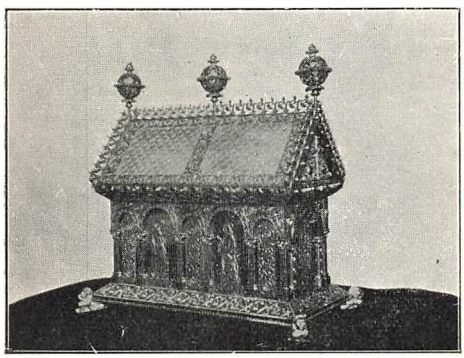

Fig. 112. Relikvieskrin.
(Se ogsaa St. Lucii Hoved, Fig. 169).
(47). [K: AF].

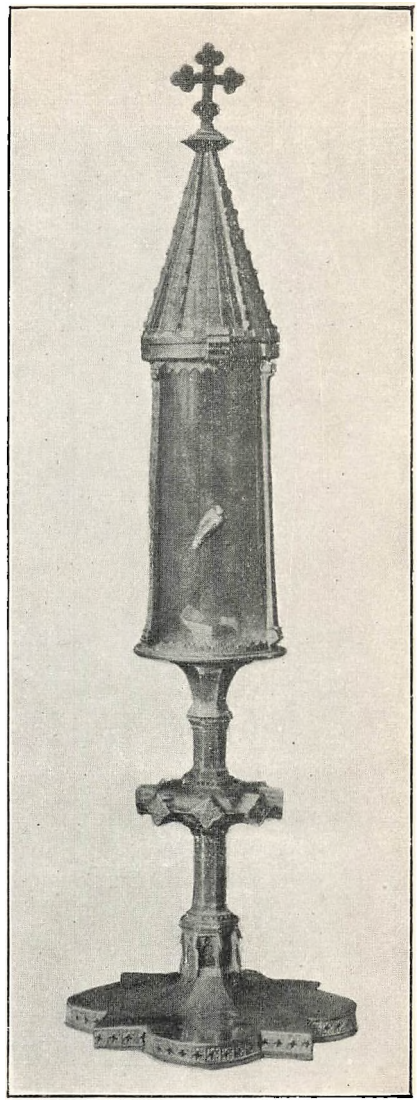

Fig. 113. Relikvie-Gemme
(til en Tand).
(47). [K: AL].

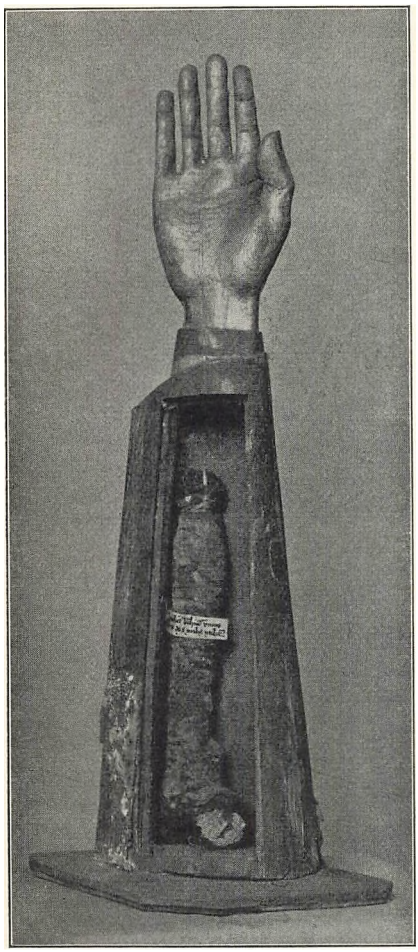

Fig. 114. Relikvie-Gemme
(til Armknogle).
(47). [K: AL].

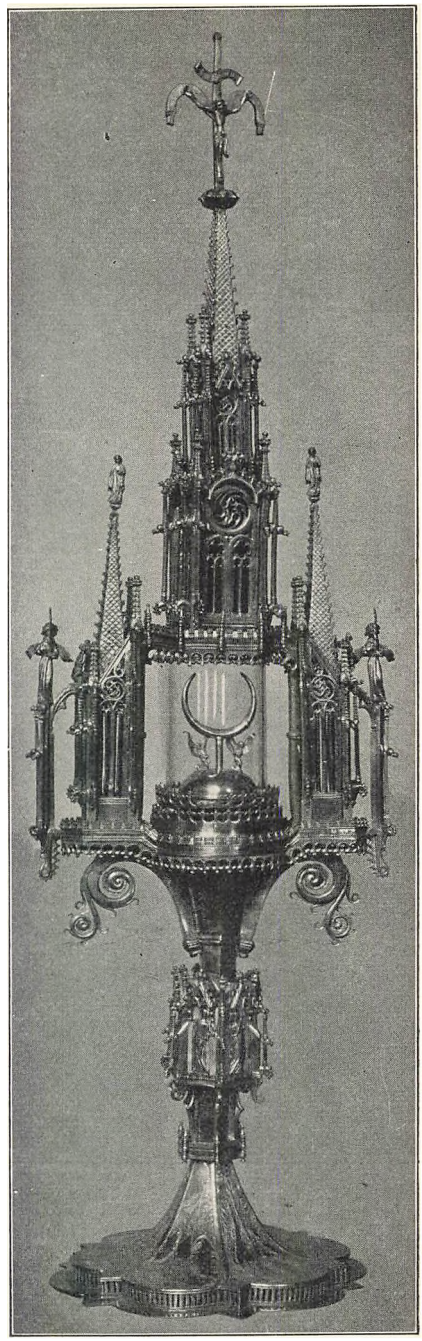

Fig. 115. Cylinder-Monstrans
(med »luna« til Hostien).
(51). [K: FB].

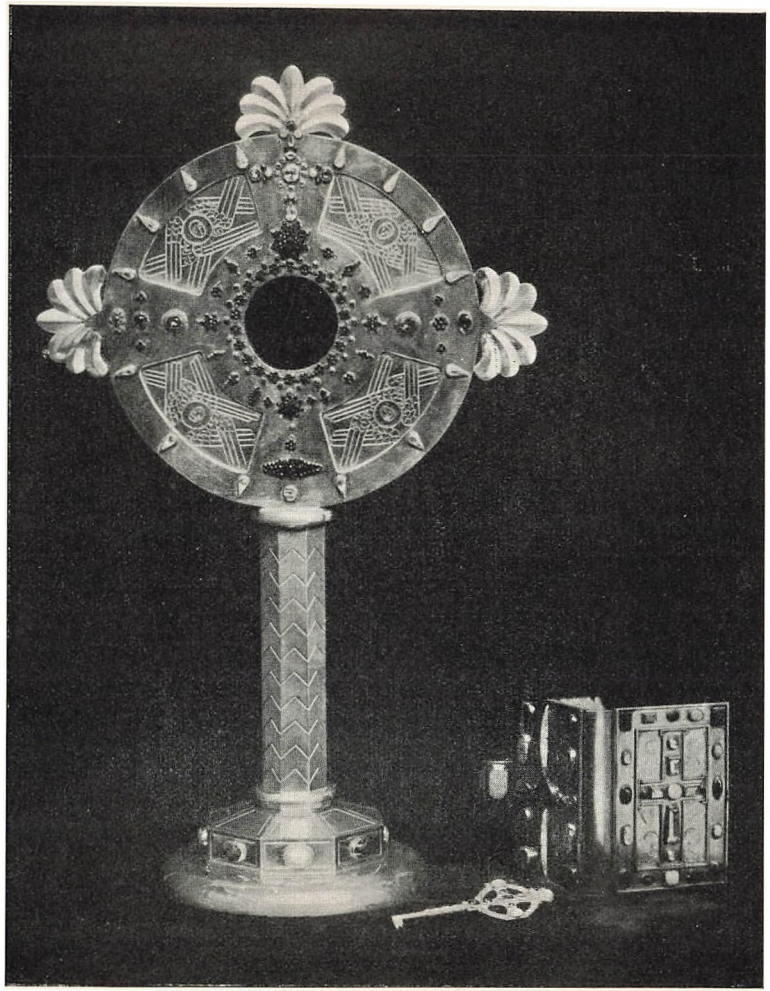

Fig. 116. Romano-byzantinsk Monstrans, Tabernakelnøgle og Evangeliebog.
(Kirkeligt Metalarbejde fra Den liturgiske Bevægelse i Danmark).
(51, 416 sq.). [K: S].

Fig. 117. Barok-Monstrans.
(51). [K: FB].

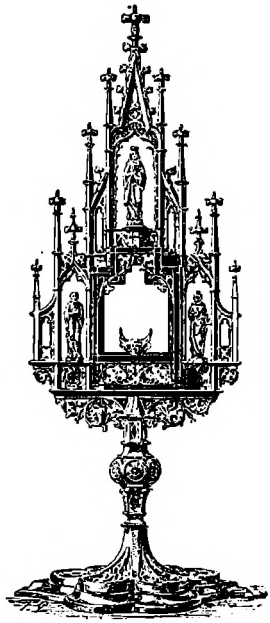

Fig. 118. Gothisk Monstrans med luna.
(51, 52). [K: FB].

Fig. 119. Sol-Monstrans.
(51). [K: FB].

Fig. 120. Ciborium.
(53). [K: FB].

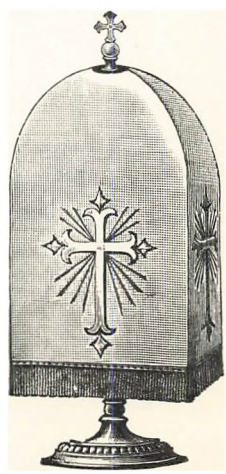

Fig. 121. Samme, under Velum.
(52). [K: FB].

Fig. 122. Messebogs-Bind
(Metal og Ædelsten).
(53).

Fig. 123. Røgelsekar fra VI. Aarh.
(syrisk). (58). [K: FS].

Fig. 124. Romanske Røgelsekar.
(58). [K: GBNF].

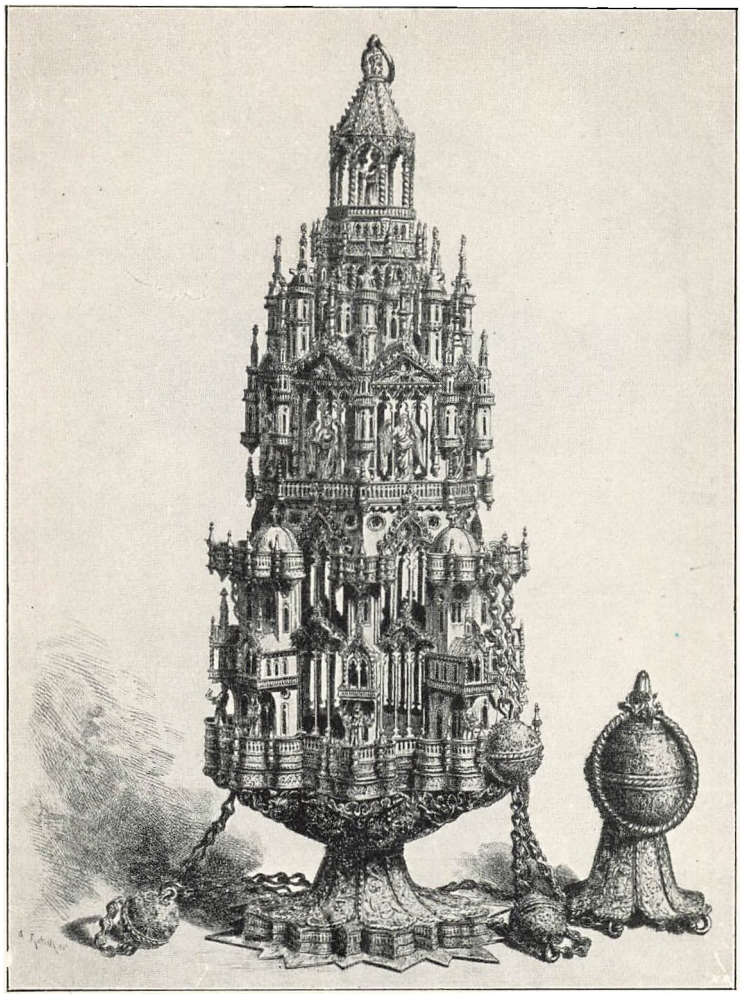

Fig. 125. Røgelsekar
(gothisk). (58). [GBNF].

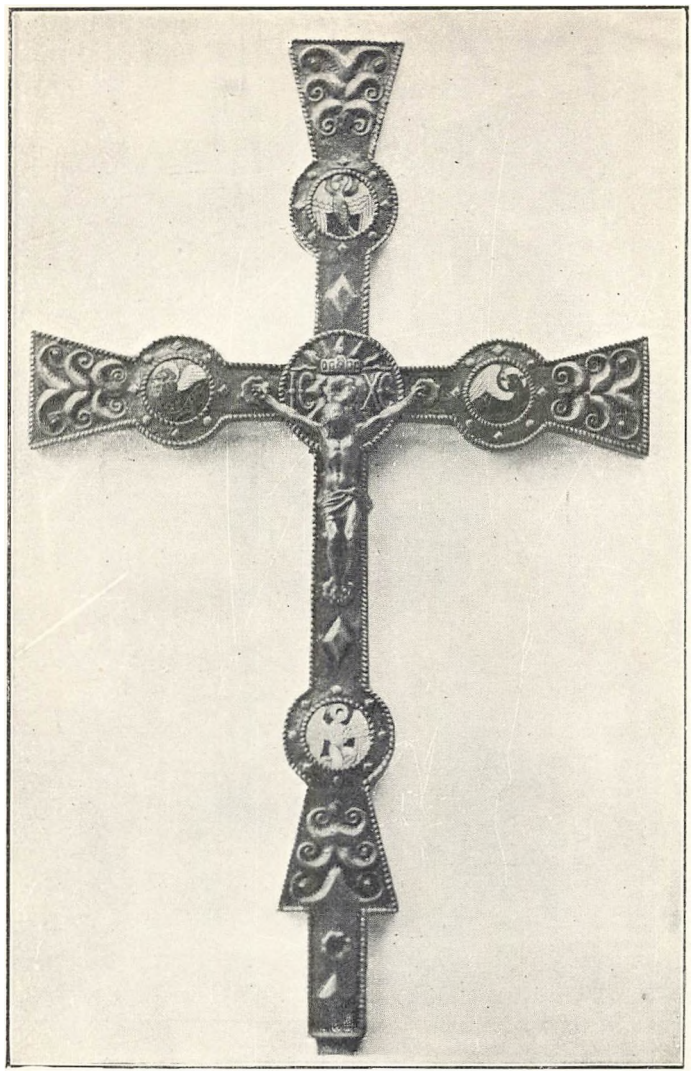

Fig. 126. Processionskors
(til at sætte paa Stage).
(59, 41). [K: AL].

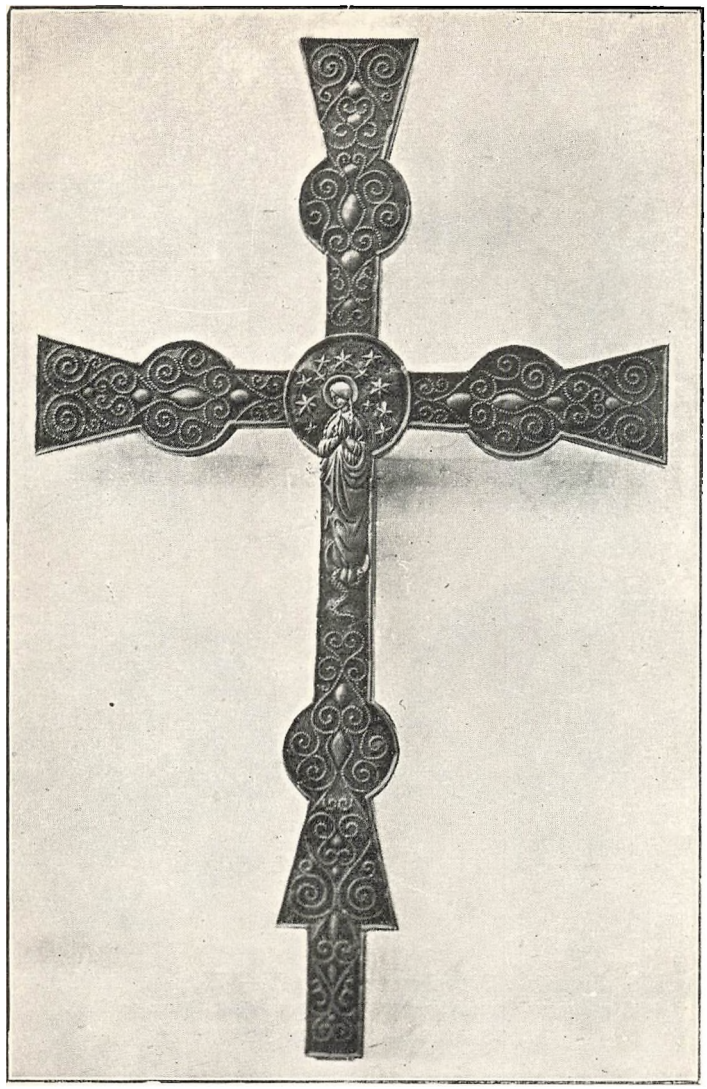

Fig. 127. Processionskors.
(Bagside).
(59). [K: AL].

Fig. 128. Liturgiske Sølv-Genstande fra V.—VI. Aarh. (fra Cypern).
(Røgelsekar, Processionskors, Messebogs-Bind, Diske og Ske).
(58, 59, 54, 45 og 155). [K: FS].

II. EMBEDET, DETS DRAGT OG UDØVER

PRÆSTEN

Fig. 129. Præst i Alterskrud.
(79 sq.). [K: AL].

Fig. 130. Baret.
(80). [K: AL].

Fig. 131. Alba, Stola og Manipel.
(80, 81). [K: AL].

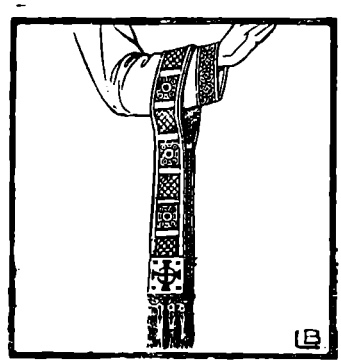

Fig. 132. Manipel.
(81). [K: AL].

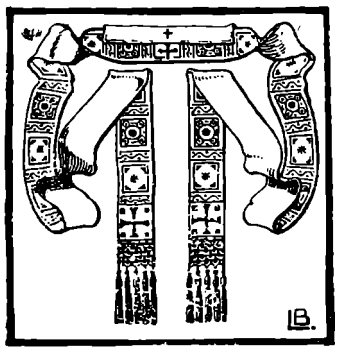

Fig. 133. Stola.
(82; cfr. Fig. 182, 1). [K: AL].

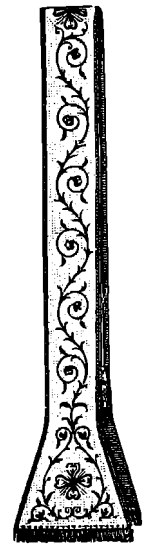

Fig. 134. Barok Stola.
(82). [K: FB].

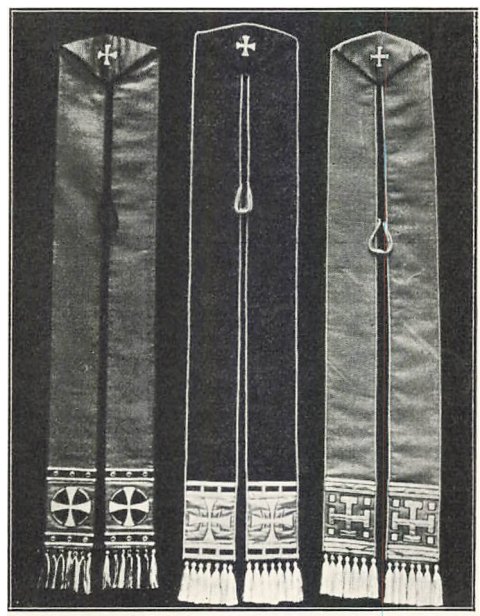

Fig. 135. Stola'er.
(Den liturgiske Bevægelses Model).
(82). [F: G].

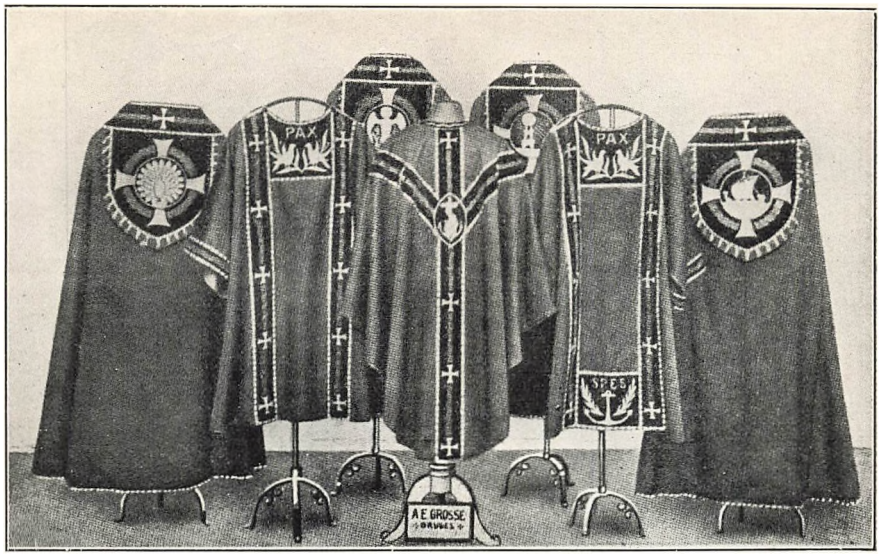

Fig. 136. Paramenter.
(Den liturgiske Bevægelse).
Fra venstre: Korkaabe, Underdiakon-Tunicella, Messehagel, Diakon-Tunica, Korkaabe.
(50, 80 sq., 103). [K: G].

Fig. 137. Romansk Messehagel.
(82). [K: AL].

Fig. 138. Gothisk Messehagel.
(82). [K: G].

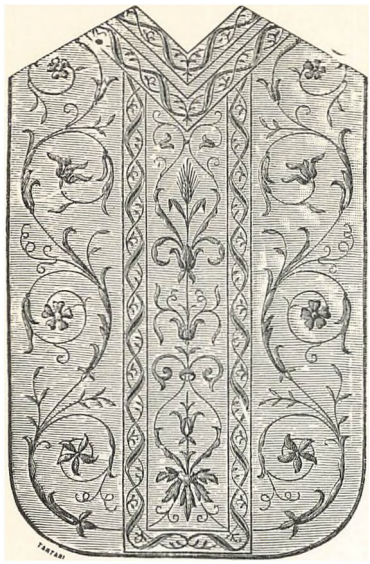

Fig. 139. Renaissance-Messehagel.
(82). [K: FB].

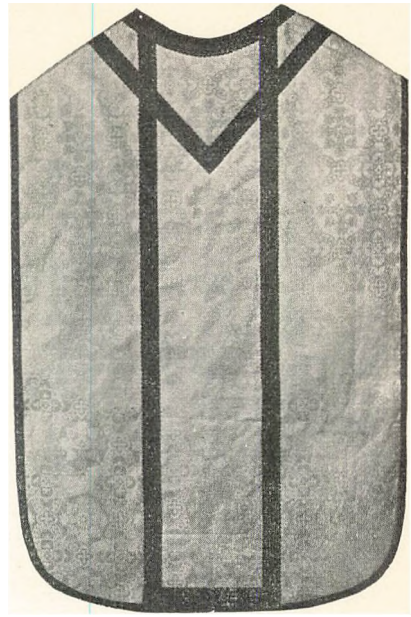

Fig. 140. Romersk Messehagel.
(82). [K: FB].

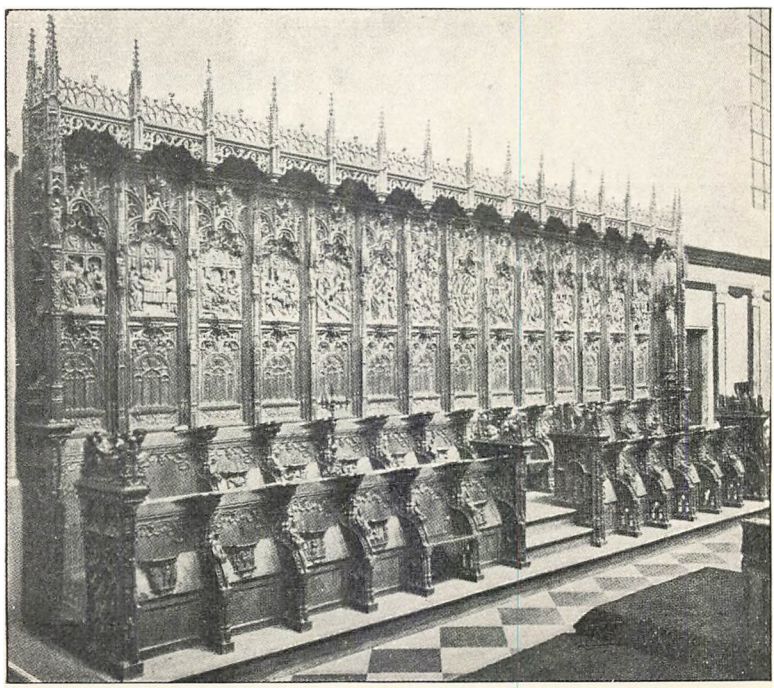

Fig. 141. Kannikernes Korstole.
(89). [K: GBNF].

BISKOP, KARDINAL OG PAVE

Fig. 142. Mozetta og Pragtstola
(83). [K: AF].

Fig. 143. Cappa magna.
(83). [K: AF].

Fig. 144. Bispevielse.
Den pavelige Udnævnelses-Bulle oplæses. (90). [K: AL].

Fig. 145. Bispevielse.
Den nye Biskop, udstrakt paa sit Ansigt, medens Litaniet synges. (90). [K: AL].

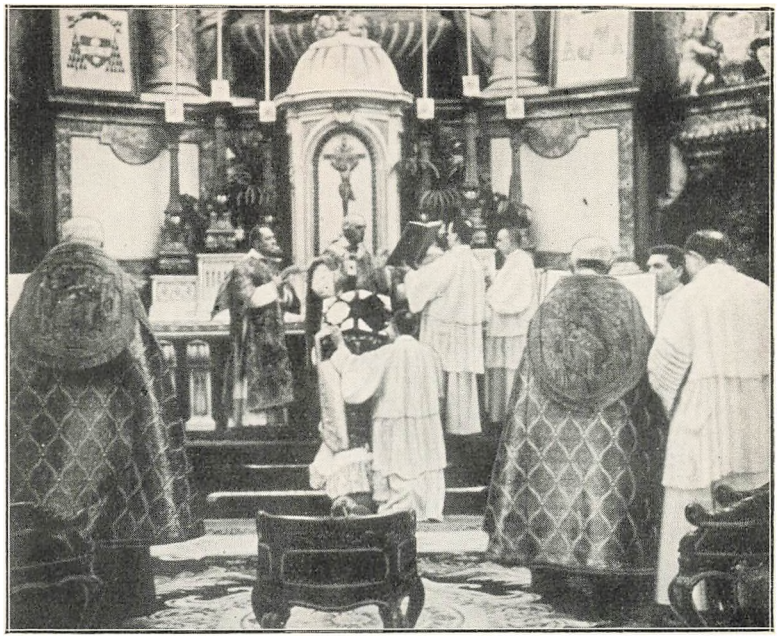

Fig. 146. Bispevielse.
(Evangeliebogen lægges som et Aag paa Bispens Skuldre). (90). [K: AF].

Fig. 147. Bispevielse.
Afsyngelsen af »Veni Creator«. (90). [K: AL].

Fig. 148. Oldkirkelig Bispestol.
(Marmor).
(91). [K: GK].

Fig. 149. Oldkirkelig Bispestol
udskaaret i Elfenben (Ravenna).
(91, 100). [K: FS].

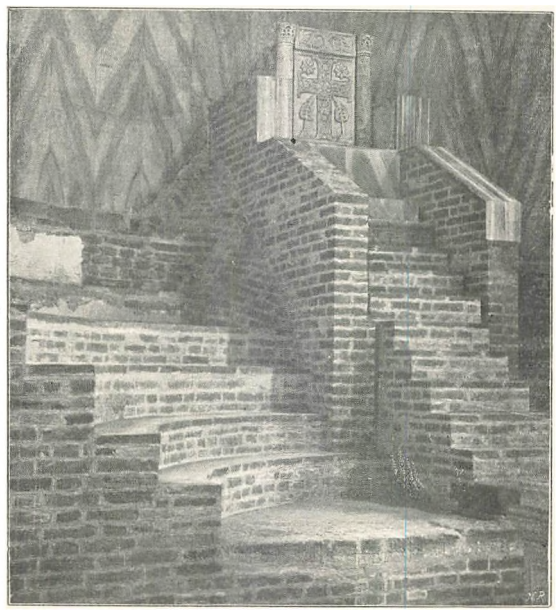

Fig. 150. Oldkirkelig Bispestol
(byzantinsk, med tilstødende Sæder for Præsterne). (91). [K: GK].

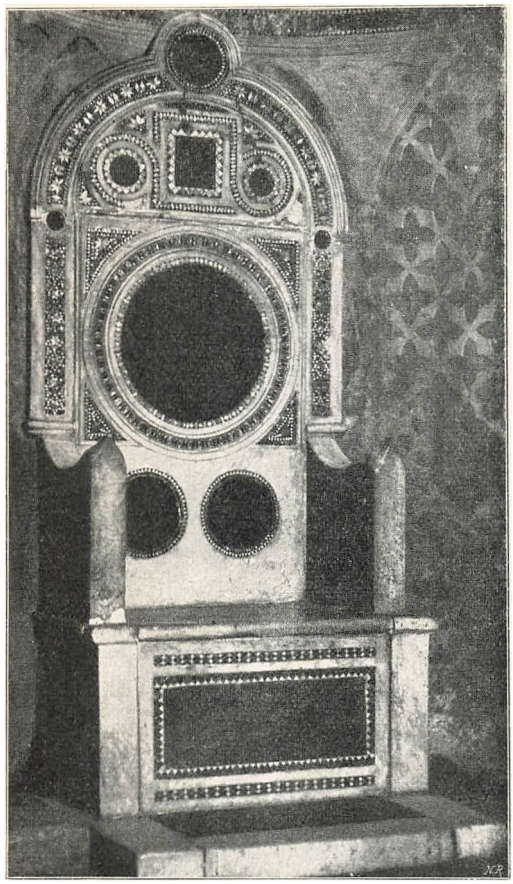

Fig. 151. Oldkirkelig Bispestol.
(fra romersk Basilika, indlagt Marmor).
(91). [K: GK].

Fig. 152. Gothisk Bispestol.
(91, 100.) [K: GBNF].
NB! Moderne Bispetrone, cfr. Fig. 172.

Fig. 153. Biskop i Kalot, violet Silke og Fariola (Silkekappe) over Rochet.
(91). [K: FB].

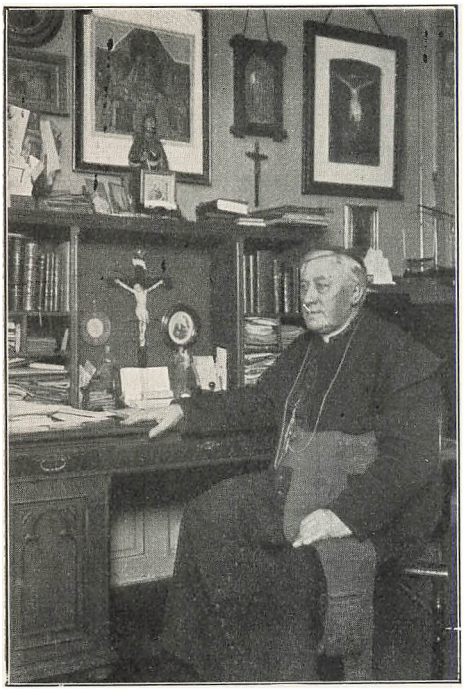

Fig. 154. Biskoppelig Husdragt.
(91). [K: AF].

Fig. 155. Biskop (Kardinal) i daglig Dragt.
(91). [K: AF].

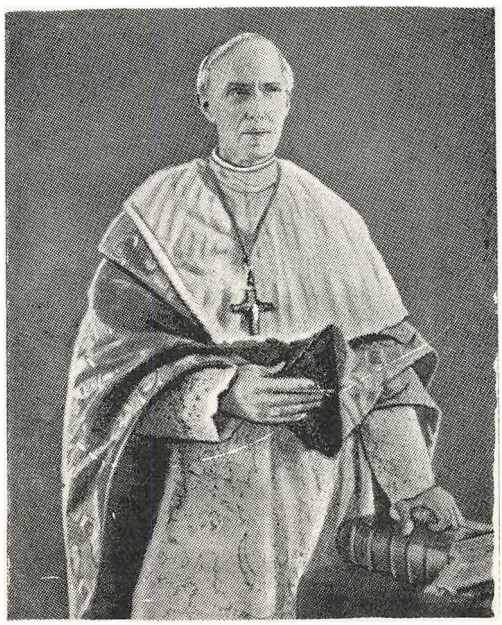

Fig. 156. Cappa magna og Hermelin.
(29). [K: AF].

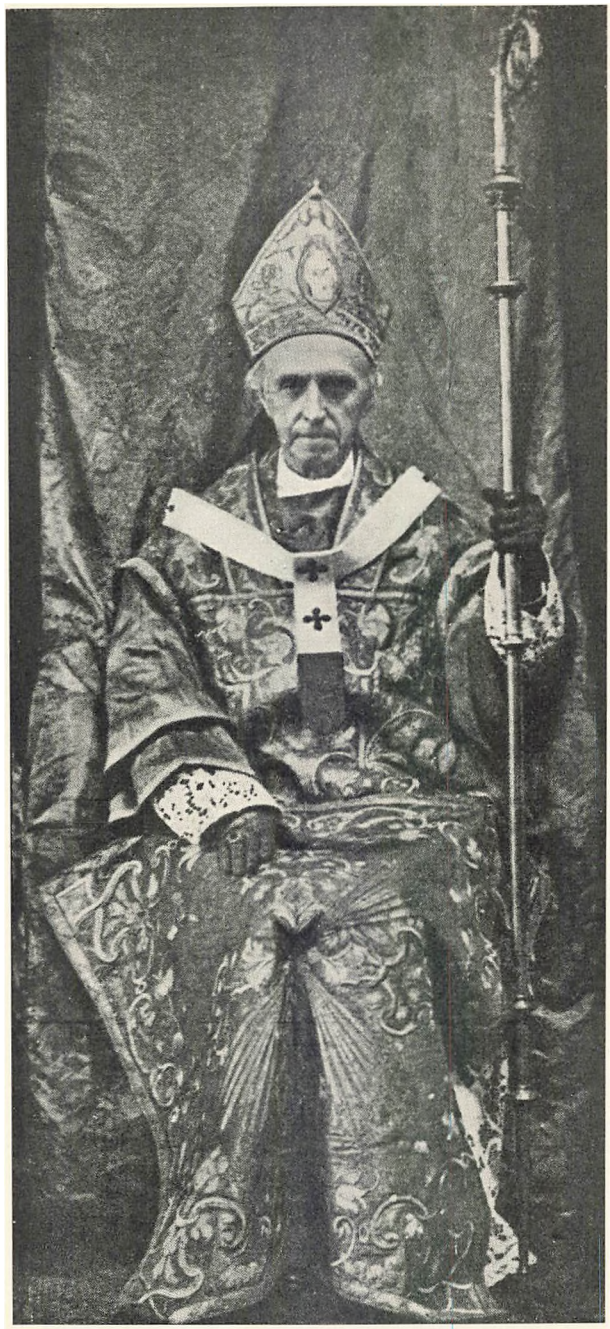

Fig. 157. Latinsk Ærkebisp
i liturgisk Skrud med Mitra, Stav, Handsker, Ring og Pallium.
(92 sq.). [F: AL].

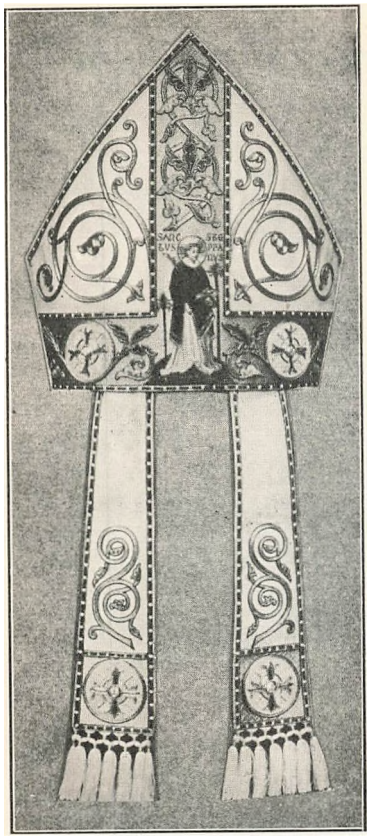

Fig. 158. Mitra pretiosa.
(93). [F: G].

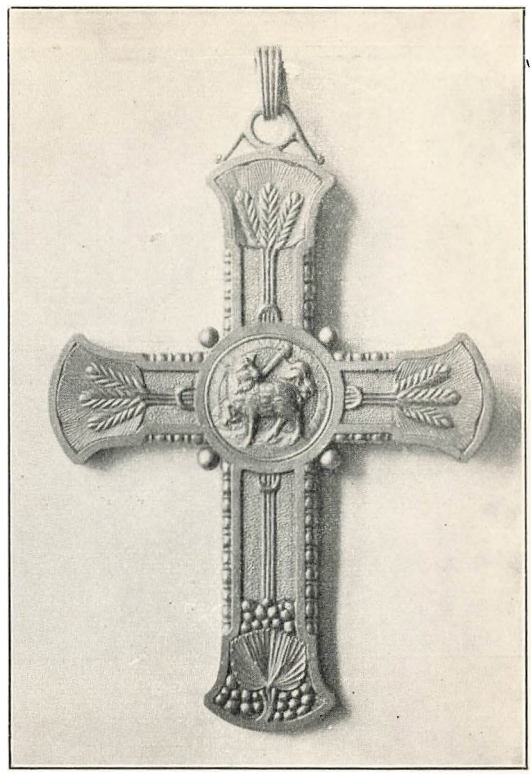

Fig. 159. Bispekors
med Relikviegemme. (93). [K: S].

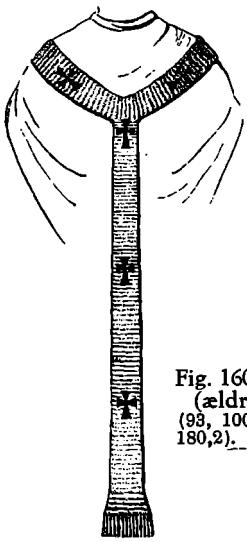

Fig. 160. Pallium
(ældre Form).
(93, 100) (cfr. Fig.
180,2). [K: GBNF].

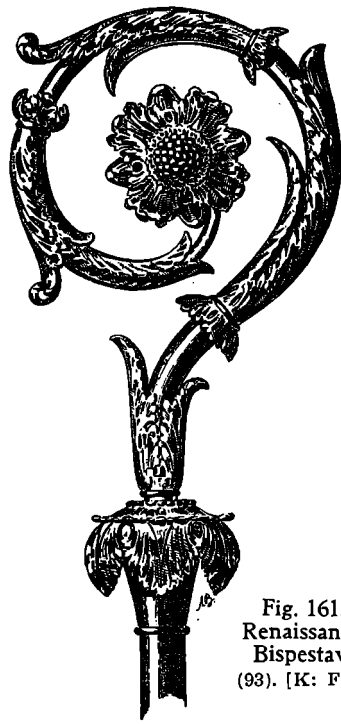

Fig. 161.
Renaissance-
Bispestav.
(93). [K: FB].

Fig. 162. Romansk Bispestav
(Elfenben). Gothisk do., se Fig. 152 og 157.
(93). [K: GBNF].

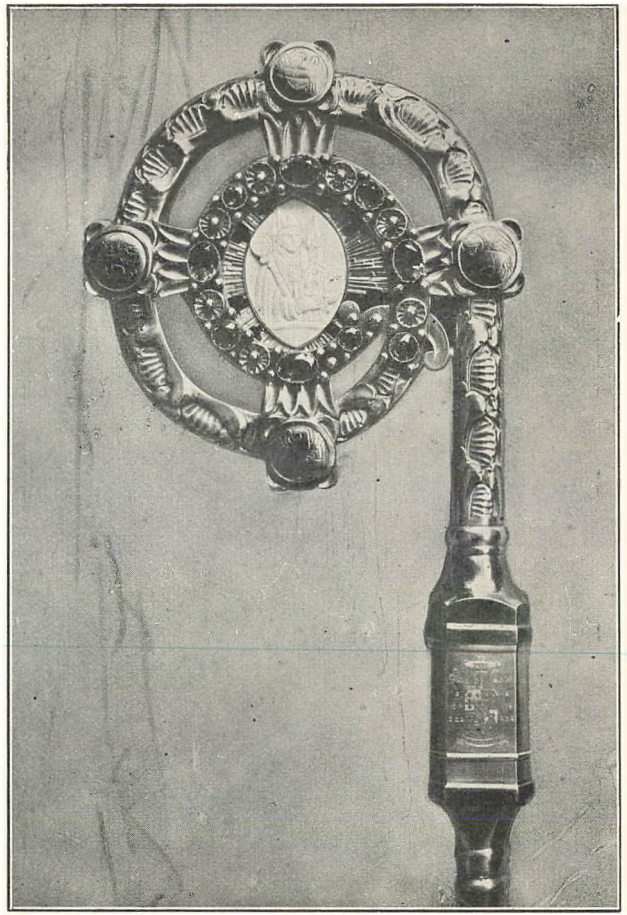

Fig. 163. Bispestav
(af Tin med Stene og Elfenben).
(93). [K: AF].

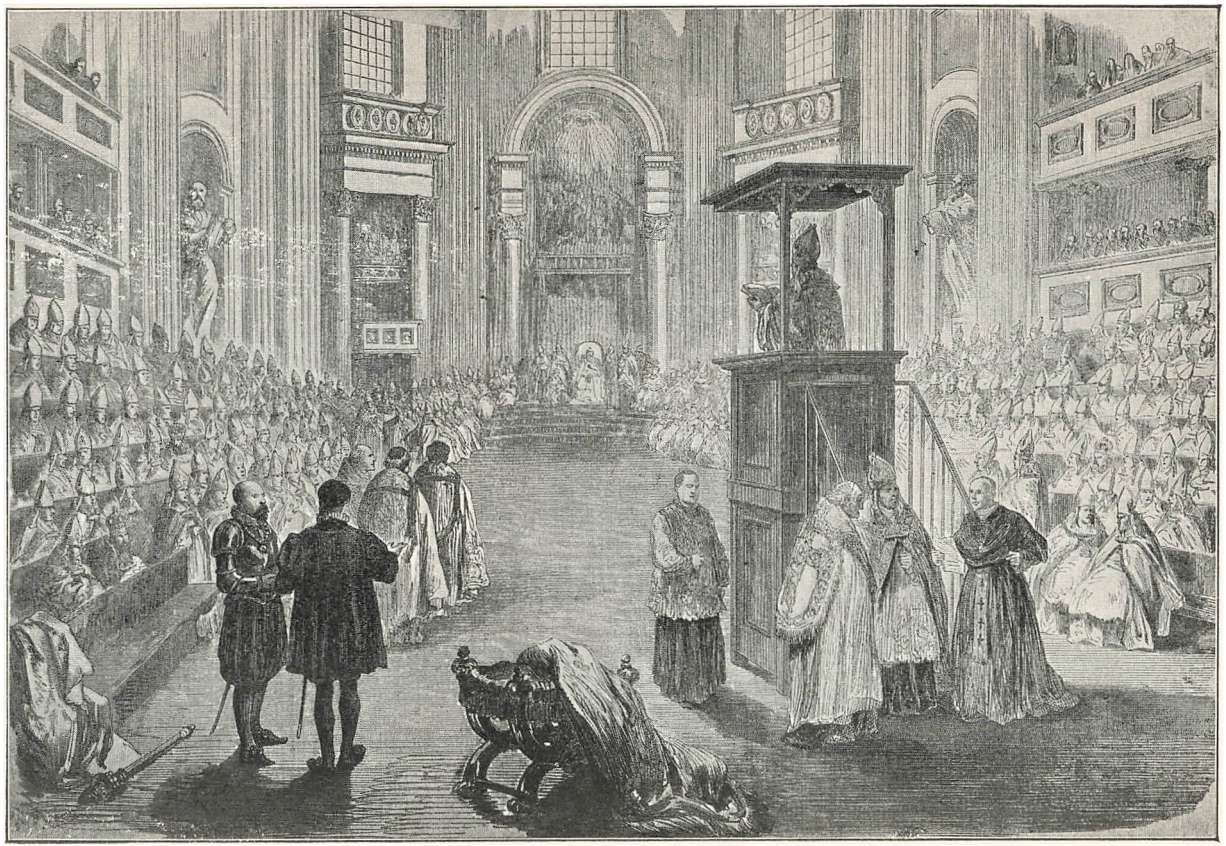

Fig. 164. Økumenisk Koncilium.
(Vatikaner-Konc. i Peterskirken, 1870).
94). [K: GBNF].

Fig. 165. Pave i Husdragt.
(100). [K: AF].

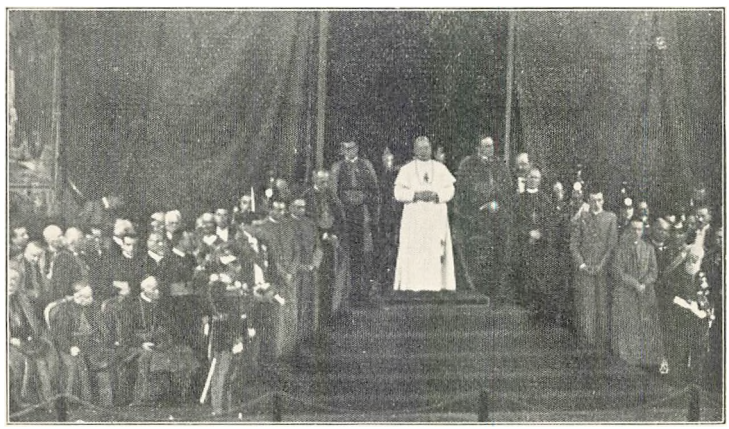

Fig. 166. Pave med Hofstat.
(100, 94). [K: AF].

Fig. 167. Tiara
(ældre Form).
(100). [K: AL??].

Fig. 168. Tiara
(moderne).
(100). [K: GBNF].

Fig. 169. Tiara (middelalderlig)
(Relikvieskrin for St. Lucius).
(100). [K: AF].

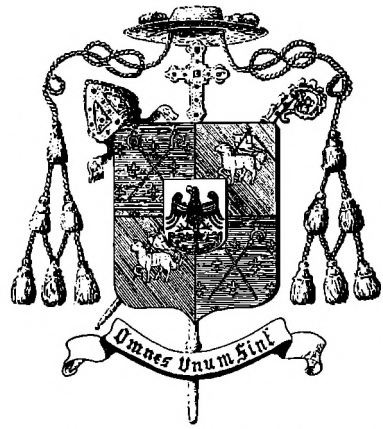

Fig. 170. Biskoppeligt Vaabenskjold
med Hat med Kvaster og Mitra, Stav
og Processionskors.
(101). [K: AF].

Fig. 171. Pavelig Tronstol (cathedra).
(100, 91). [K: AF].

Fig. 172. Akolyt (Kordreng).
(63, 103, 242). [K: AL].

Fig. 173. Levitter assisterer en Biskop
(ved en Bispevielse). (103). [K: AL].

Fig. 174. Klerk modtager Tonsur.
(102). [K: AL].

Fig. 175. Klerk iklædes Korskjorte.
(102). [K: AL].

III. HELLIGE HANDLINGER

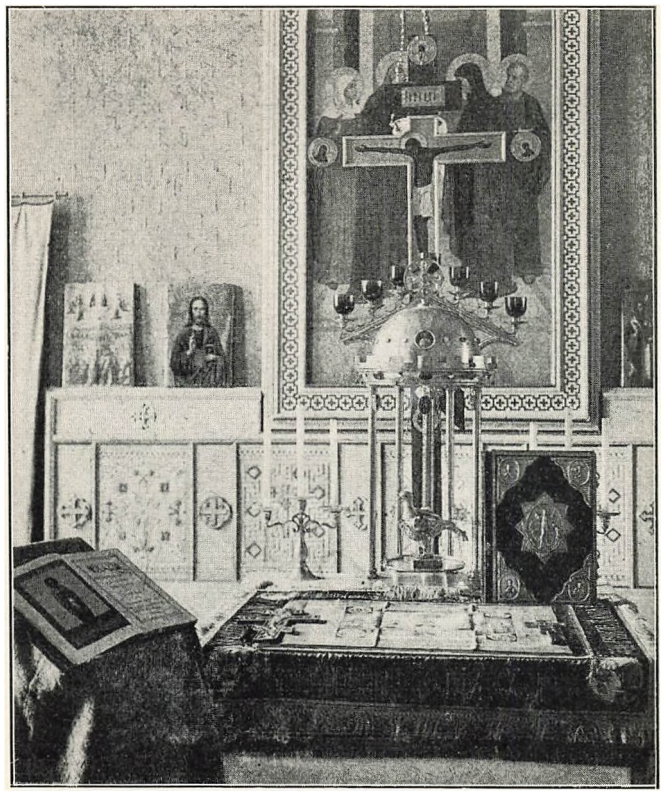

Fig. 176. Orientalsk (uneret) Alter
med Relikvier under Antimension, med Antipendier til alle Sider og Korsene (liggende paa Alterbordet). Ved Siden Lektionariet. (149 sq.) Bag Altret: Due-Tabernakel. (cfr. Fig. 80). [F.: AL].

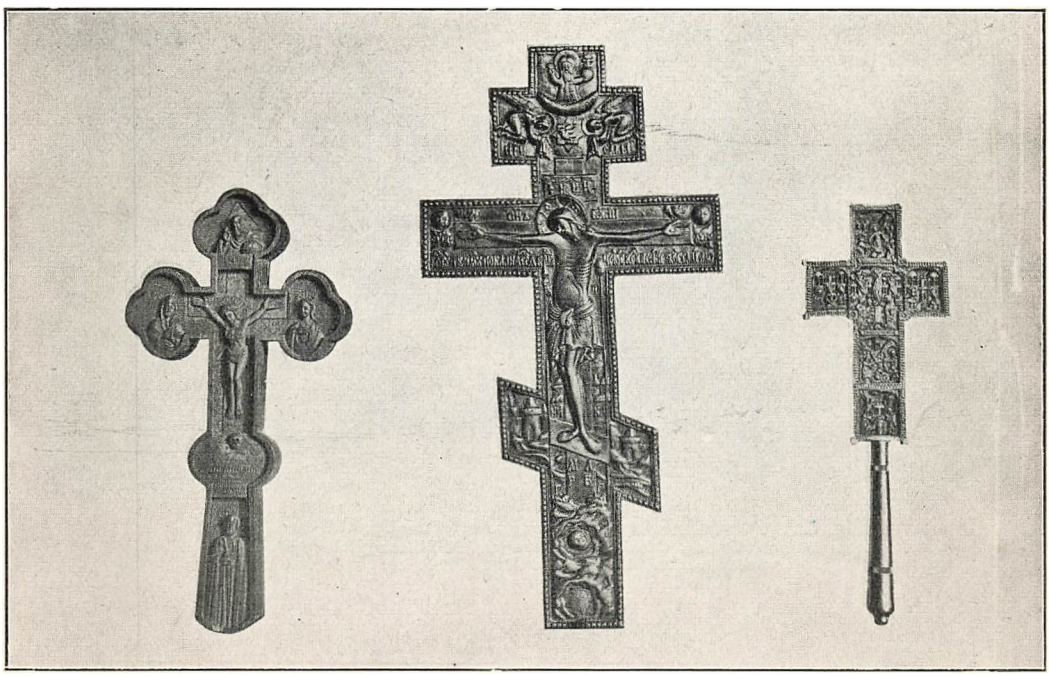

Fig. 177. Orientalske Kors.
(150, 315). [F: AL].

Fig. 178. Messefællesskab (129 sq.)
Paven som latinsk Patriark assisterer ved en Pontifikal-Messe (i 1925 i Peterskirken), hvor en orientalsk Patriark celebrerer efter græsk-byzantinsk Ritus (149), bistaaet af 20 Koncelebranter (151). Til venstre, paa Bænken: Kardinaler. [F.: OIR].

Fig. 179. Pontifikal-Messe efter Græsk-Byzantinsk Ritus (uneret)
Biskopperne bærer Krone, Omoforion, Kors og Relikviekapsel (150). Ved Siden af Processionsskorset: to Vifter (154). (149 sq.). [F: OIR].

1.

2. 4. 3.

Fig. 180. Biskoppeligt Skrud i byzantinsk Ritus.

(149 sq). [K: S].

1. Kroneformet Mitra, 2. Alba med Omophor (Forside), 3. Idem (Rygside), 4. Bispestav (se Fig. 188).

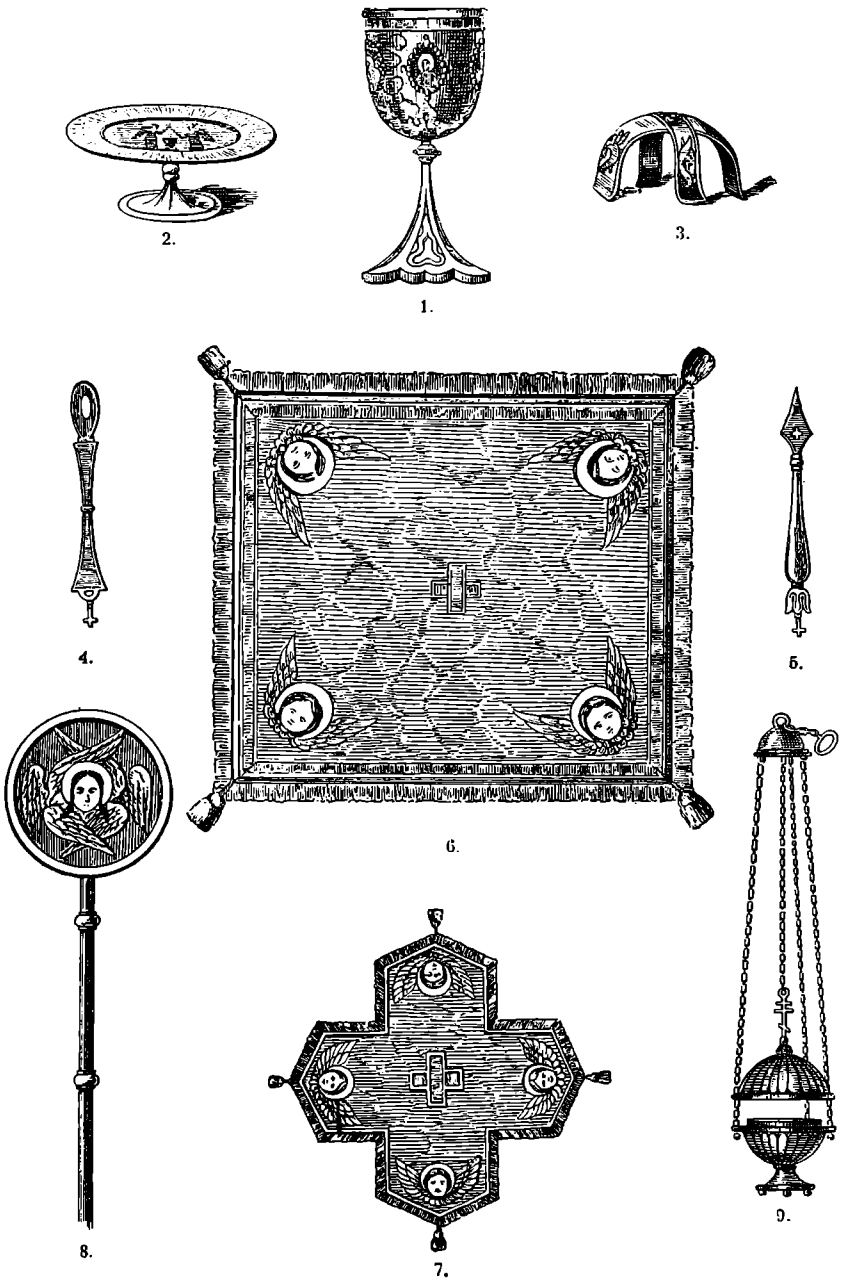

Fig. 181. Alter-Tilbehør til byzantinsk Ritus.
(150 sq). [K: S].

1 Kalk, 2. Disk, 3. Asterisk (»Stjærne«) 4. Skeen, 5. Kniven, 6. Kristi-Legems-Dug, 7. Det lille Dække, 8. Vifte, 9 Røgelsekarret.

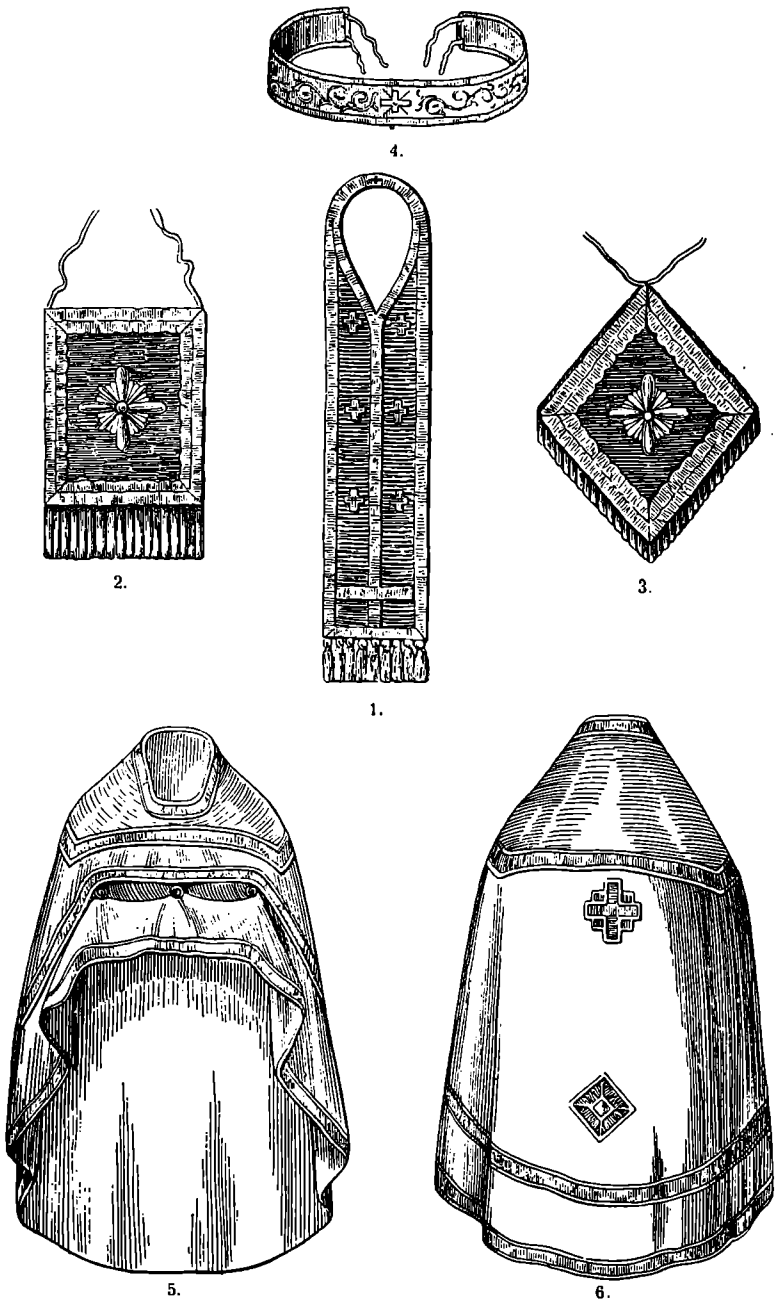

Fig. 182. Præstelige Paramenter i byzantinsk Ritus.
(149 sq). [K: S).
1. Stola, 2. og 3. Mapper, 4. Bæltet, 5. Hagel (Forside), 6. Hagel (Rygside).

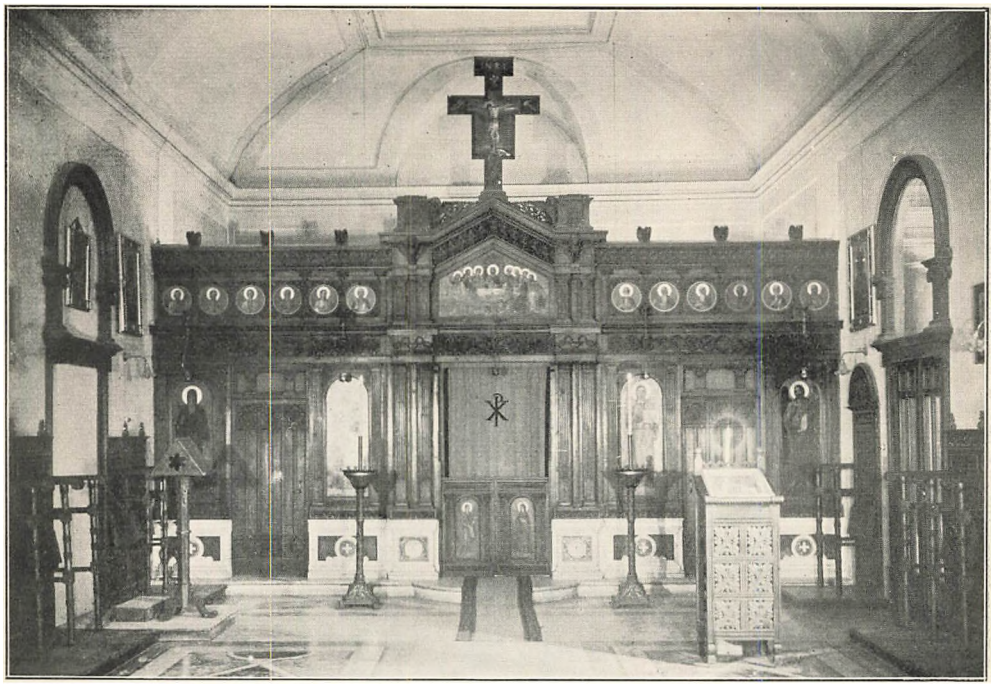

Fig. 183. Ikonostas i byzantinsk Kirke
(St. Athanasius i Rom). (150). [F: OIR].

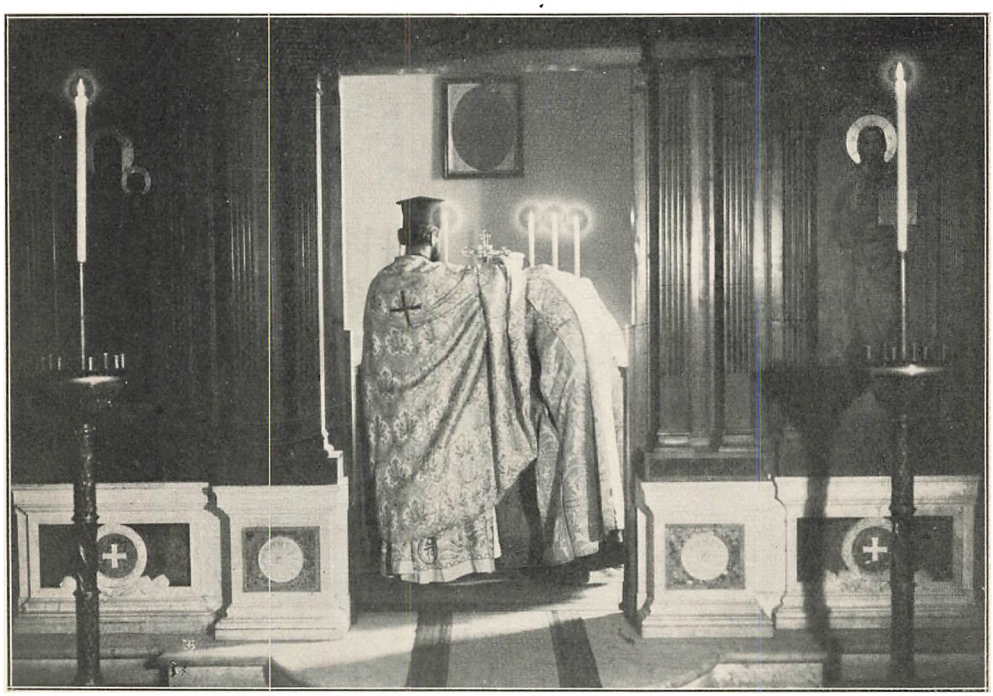

Fig. 184. Byzantinsk Ritus.
Diakonen modtager Velsignelsen, før han synger Evangeliet. (153). [F: OIR].

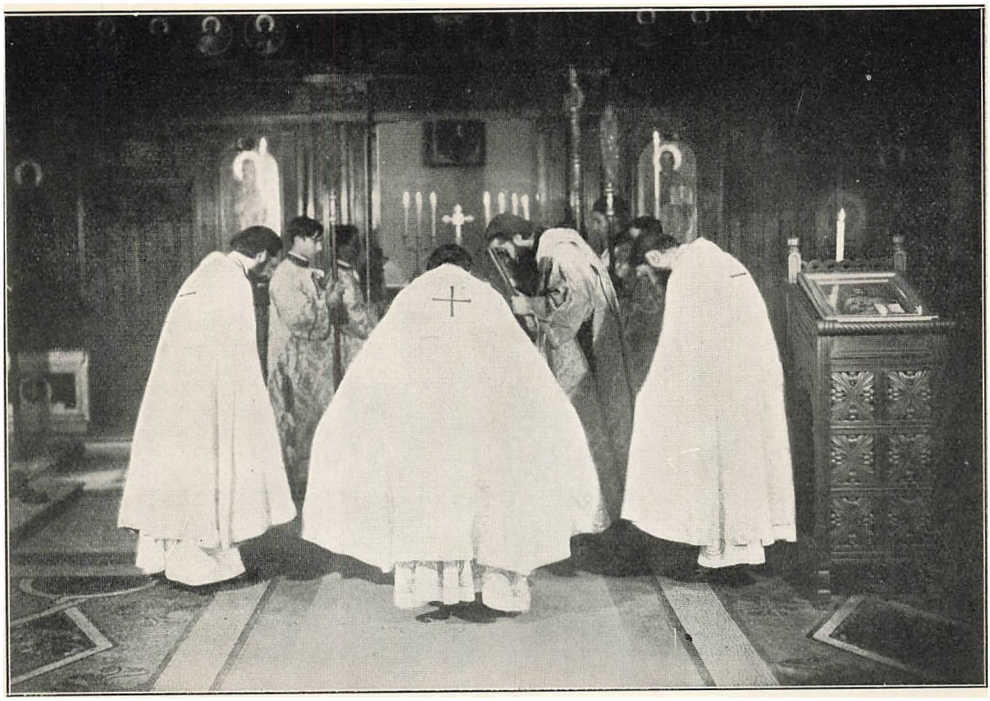

Fig. 185. Byzantinsk Ritus.
Præsternes Bøn under »Den lille Indgang« (Koncelebration). (153). [F: OIR].

Fig. 186 Byzantinsk Ritus.
»Den store Indgang« med Offergaverne. (153). [F: OIR].

Fig. 187. Byzantinsk Ritus.
De Troendes Kommunion (staaende). (Eleverne i Roms græske Præsteskole). (155). [F: OIR].

Fig. 188. Koptisk Ritus (157).
(Ordination). Koptisk Biskop af Theben, bistaaet af en latinsk og to koptiske Præster samt en Klerk, der bærer Slangestaven (150); bemærk Velsignelses-Korset i Biskoppens venstre Haand. (315). [F: OIR].

DEN ROMERSK-LATINSKE MESSE

UDFØRT AF EN BENEDIKTINER

(240 sq.) [K: AL].

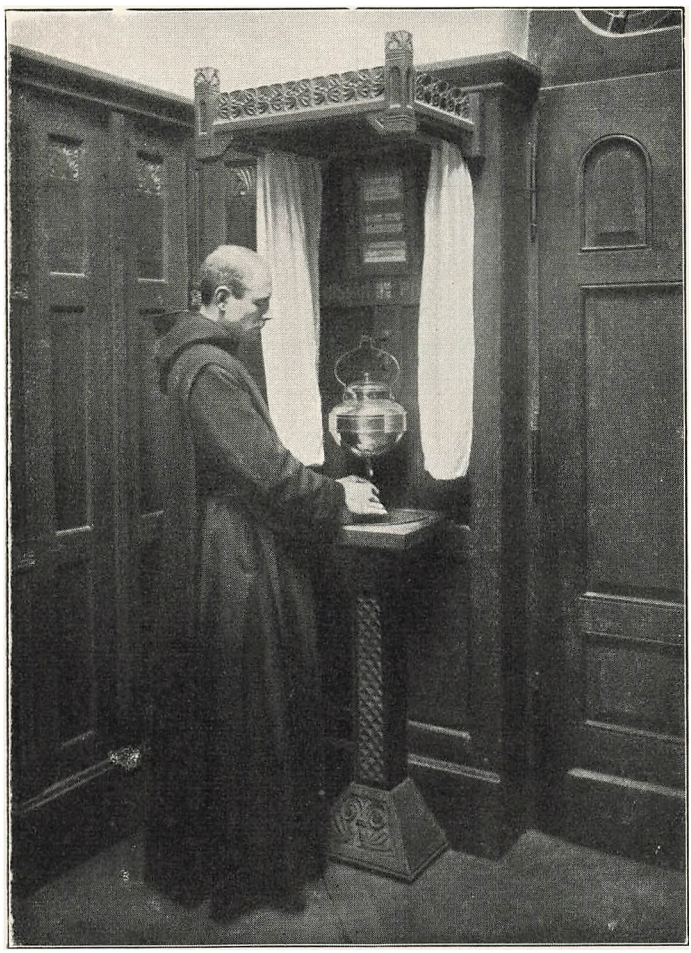

Fig. 189. Haandtvætning i Sakristiet før Messen.
(242). [K: AL]

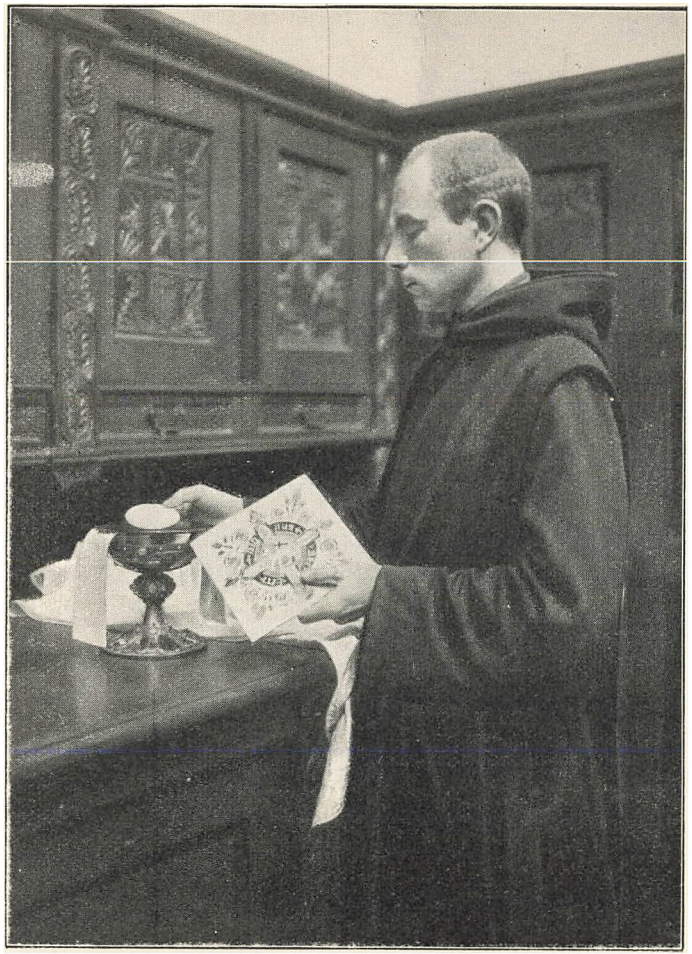

Fig. 190. Hostie og Palla lægges paa Disken.
(242). [K: AL].

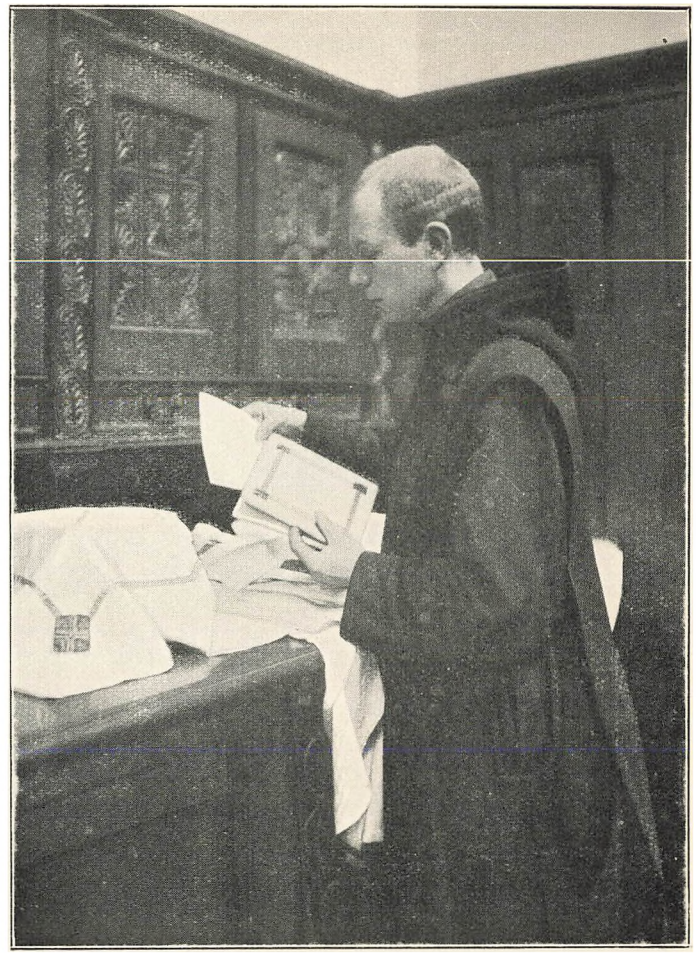

Fig. 191. Alterkarrene og Alterledetnin beredes.
(242). [K: AL].

Fig. 192. Amikten lægges over Hovedet og bindes. (242). [K: AL].

Fig. 193. Præsten iklædes Paramenterne. (242). [K: AL].

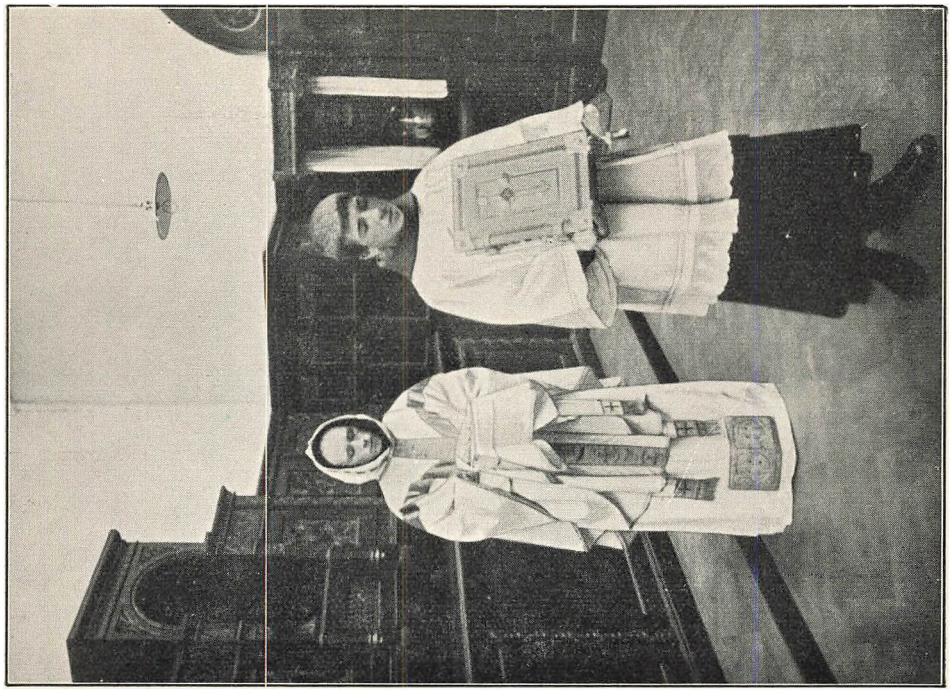

Fig. 194. Indgang til Altret.
(242). [K: AL].

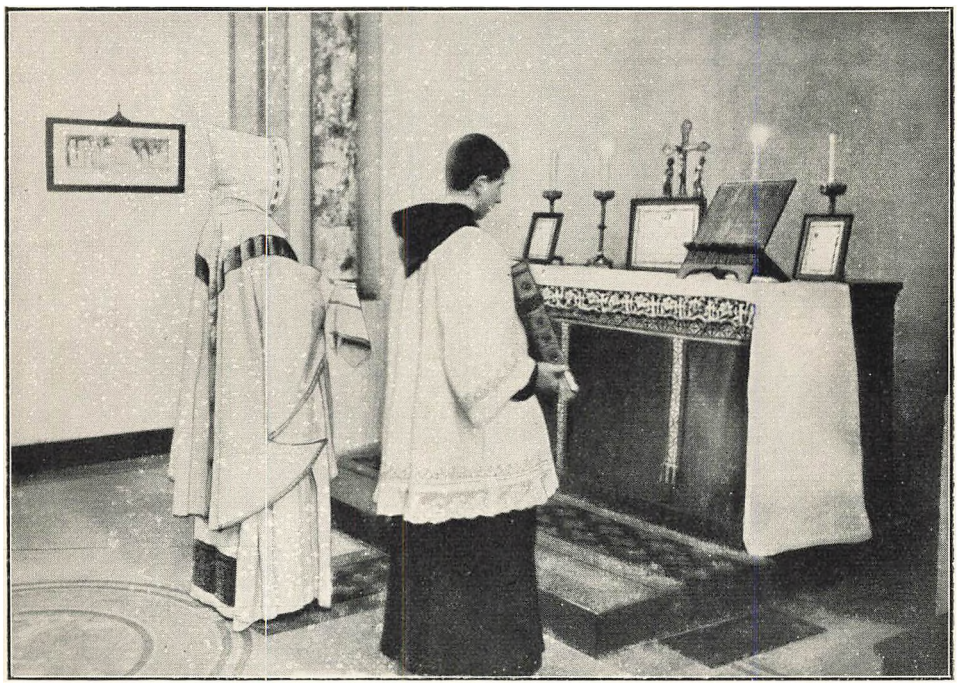

Fig. 195. Opgang til Altret.
(242). [K: AL].

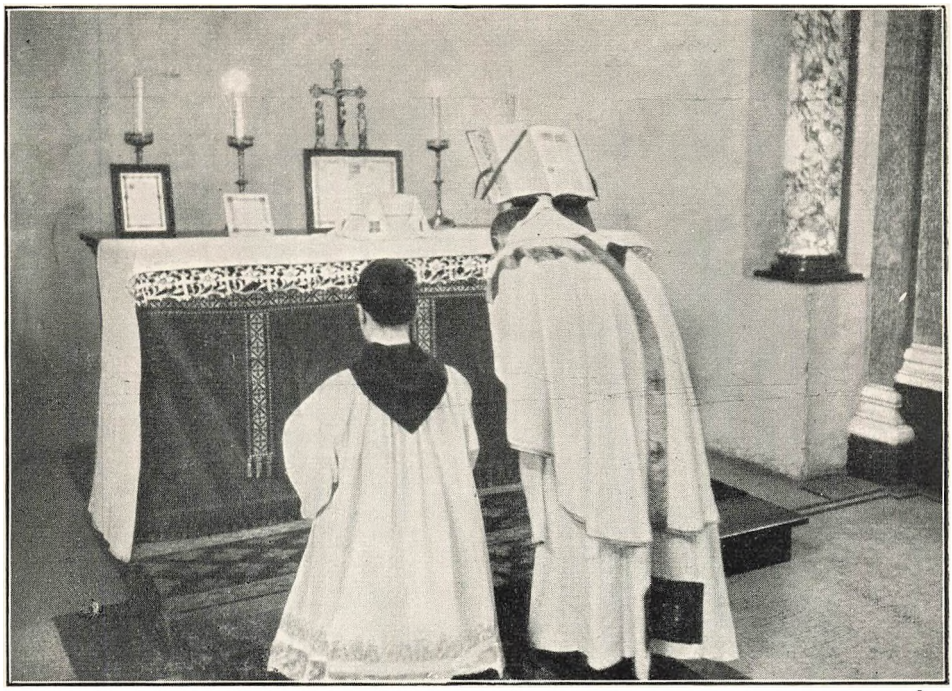

Fig. 196. Confiteor.
(243). [K: AL].

Fig. 197. Introitus (Korstegnet).
(245). [K: AL].

Fig. 198. Gloria.
(248). [K: AL].

Fig. 199. Altret kysses.
(249). [K: AL].

Fig. 200. Oration.
(249). [K: AL].

Fig. 201. Epistel.
(252). [K: AL].

Fig. 202. Munda cor . . .
(255). [K: AL].

Fig. 203. Sequentia Sancti Evangelii.
(256). [K: AL].

Fig. 204. Et incarnatus est. . . .
(259). [K: AL].

Fig. 205. Dominus vobiscum.
(256, 260). [K: AL].

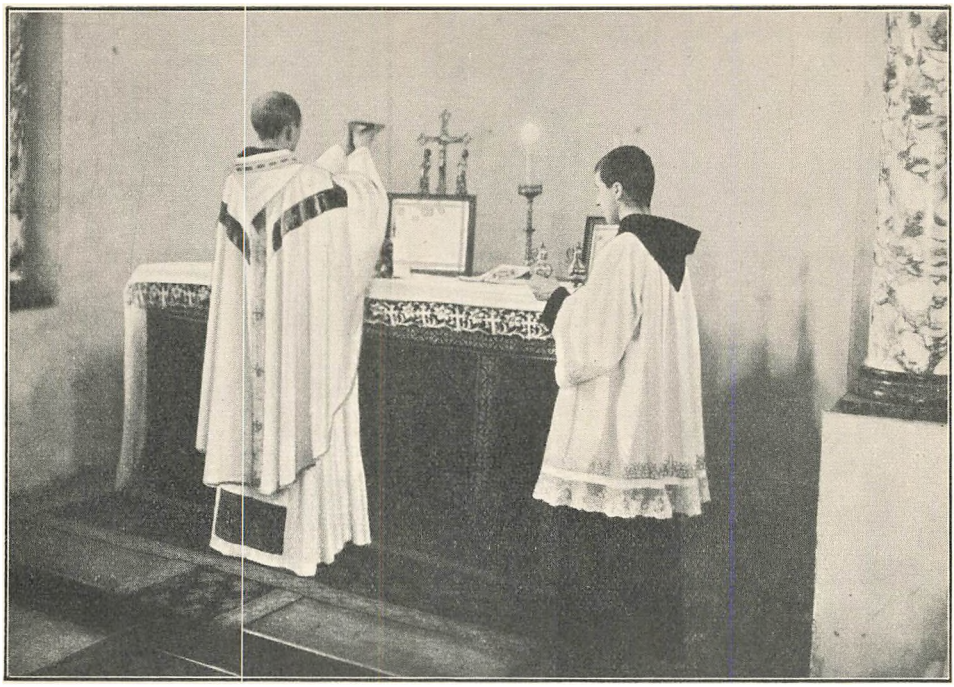

Fig. 206. Ofring af Hostien.
(262). [K: AL].

Fig. 207. Ofring af Kalken.
(263). [K: AL].

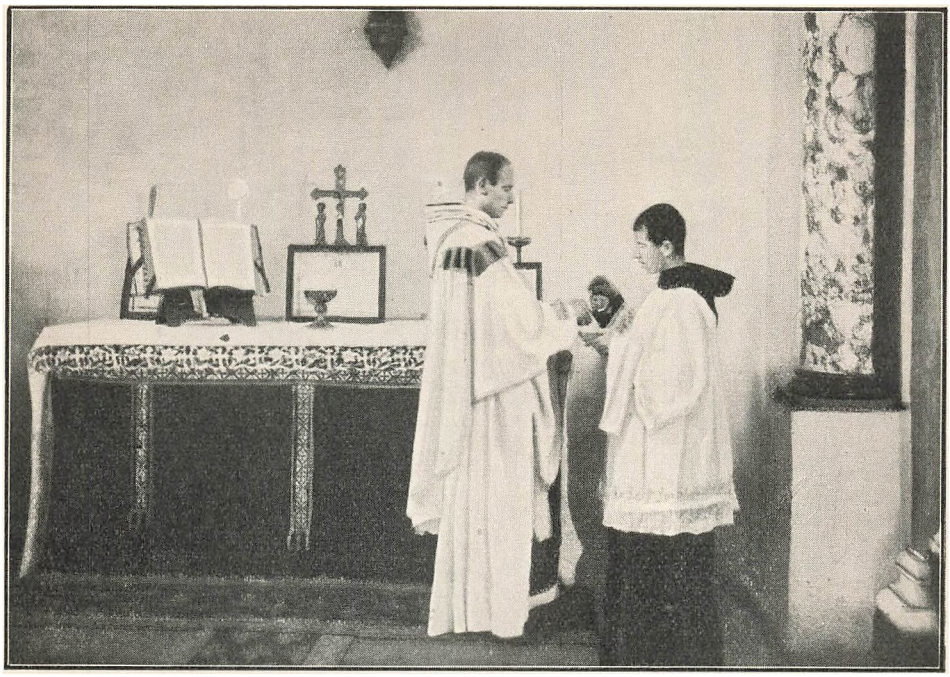

Fig. 208. Lavabo.
(265). [K: AL].

Fig. 209. Præfation.
(267). [K: AL].

Fig. 210. Amula.
(261). [K: FS].

Fig. 211. Forside til Diptykos.
(276). [K: FS].

Fig. 212. Cánon.
(271 sq.). [K: AL].

Fig. 213. Memento.
(276). [K: AL].

Fig. 214. Hanc igitur.
(281, 282). [K: AL].

Fig. 215. Quam oblationem.
(Korstegnene).
(283). [K: AL].

Fig. 216. Konsekration af Hostien.
(284). [K: AL].

Fig. 217. Knæfald for Hostien.
(288). [K: AL].

Fig. 218. Konsekration af Kalken.
(288). [K: AL].

Fig. 219. Elevation.
(288). [K: AL].

Fig. 220. Unde et memores. . . .
(292). [K: AL].

Fig. 221. Supplices Te . . .
(294). [K: AL].

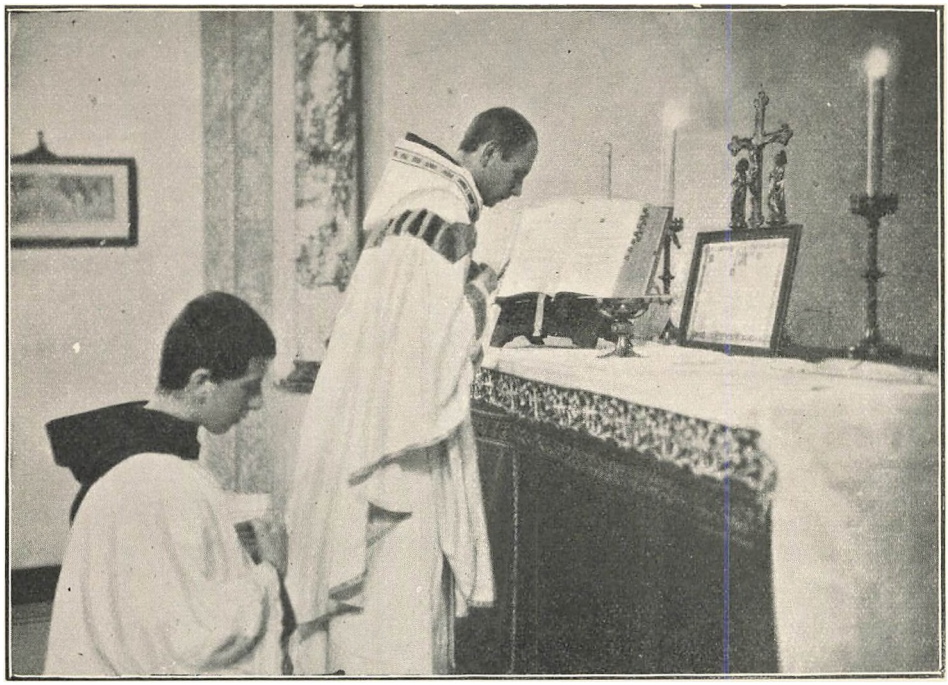

Fig. 222. Nobis quoque . . .
(295). [K: AL].

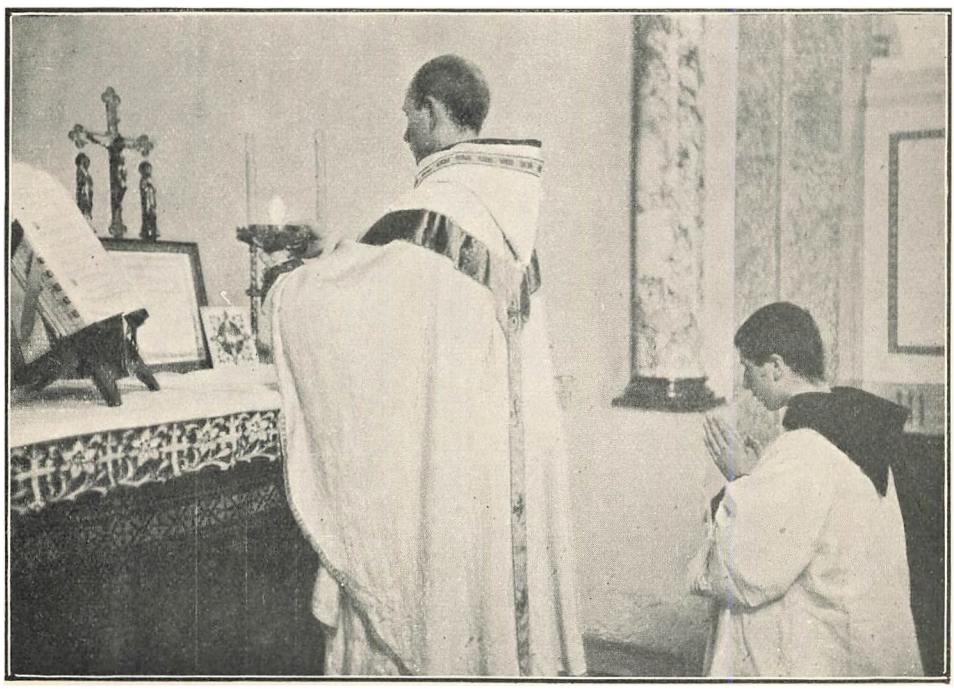

Fig. 223. Per quem . . .
(Den lille Elevation). (297, 298). [K: AL].

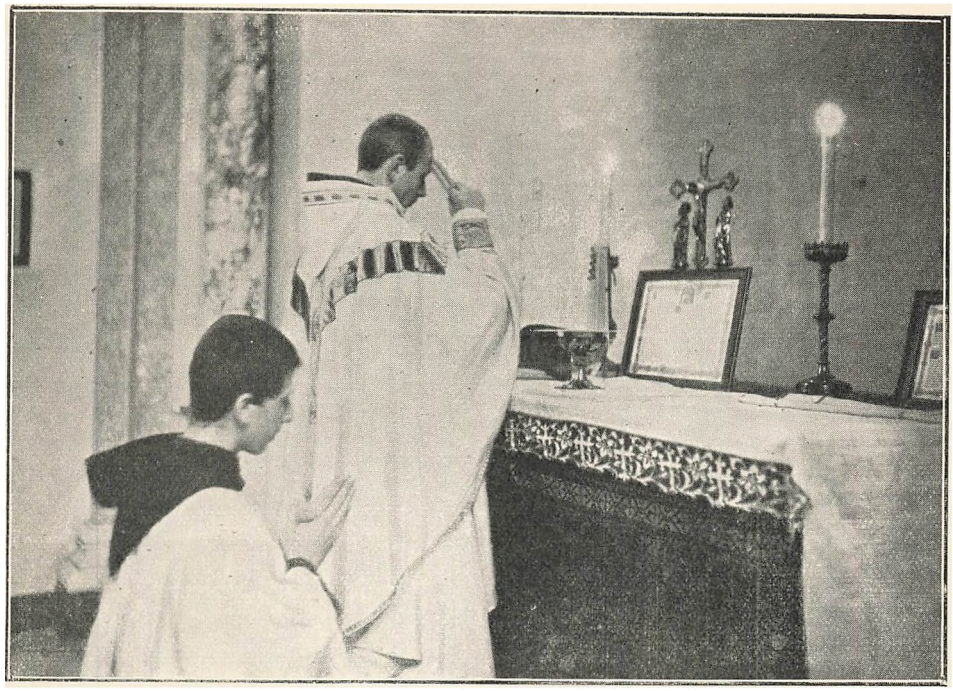

Fig. 224. Libera nos . . .
(Korstegn med Disken).
(302). [K: AL].

Fig. 225. Brødets Brydelse.
(303). [K: AL].

Fig. 226. Domine Jesu Christe . . .
(307). [K: AL].

Fig. 227. Domine, non sum dignus . . .
(309). [K: AL].

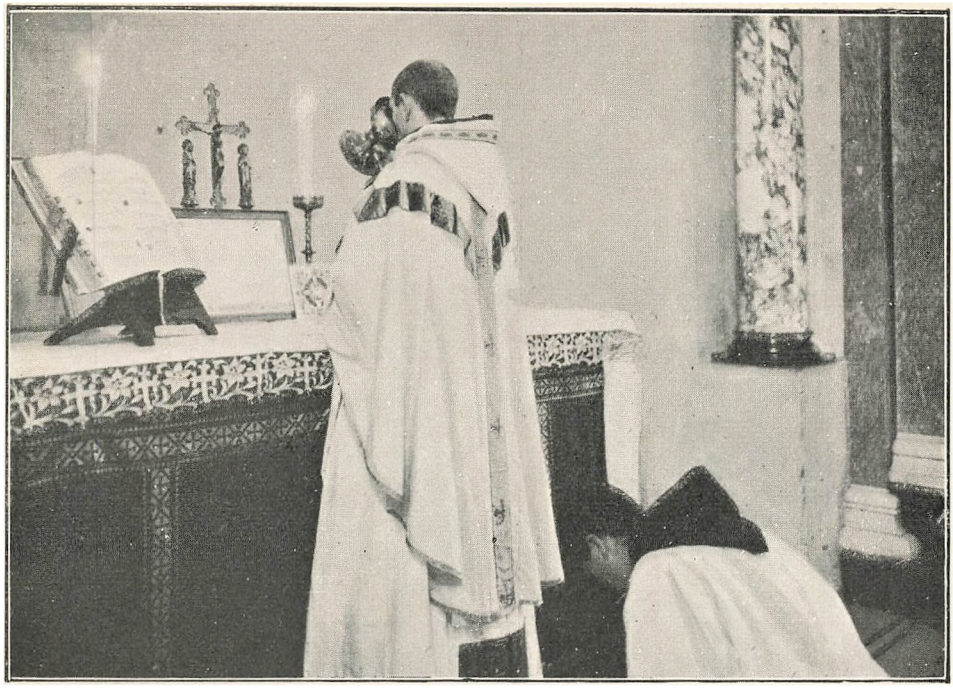

Fig. 228. Kommunion af Kalken.
(309). [K: AL].

Fig. 229. De Troendes Kommunion.
(309). [K: AL].

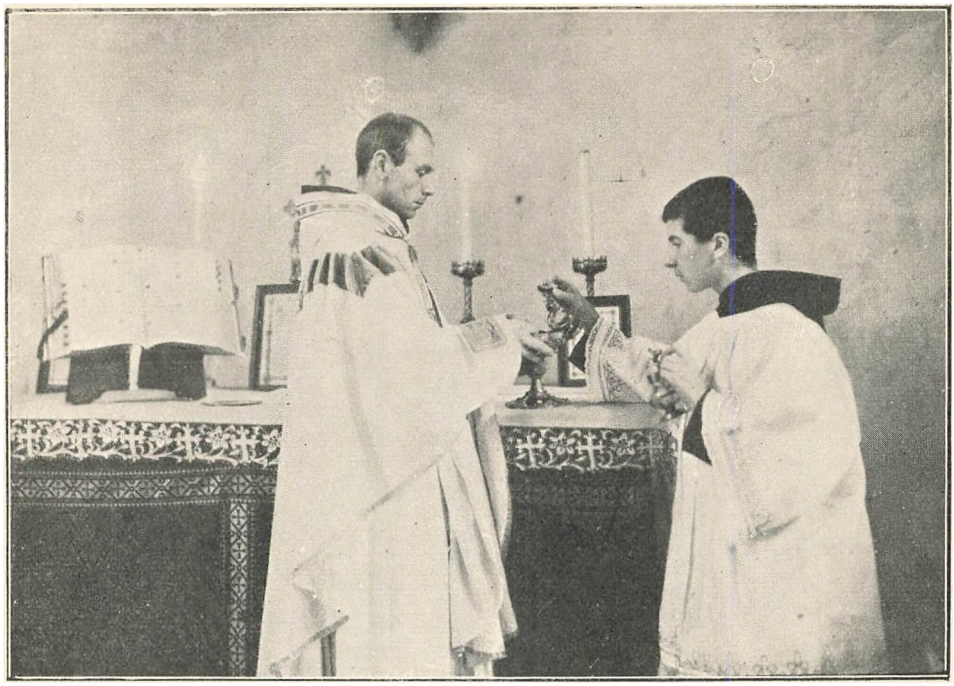

Fig. 230. Quod ore . . .
(Tvætning af Kalk og Fingre).
(311). [K: AL].

Fig. 231. Postcommunio.
(313). [K: AL].

Fig. 232. Velsignelsen.
(315). [K: AL].

Fig. 233. Et Verbum caro factum est.
(Knæfald under Udgangs-Evangeliet).
(315). [K: AL].

IV. HELLIGE TEGN OG TING

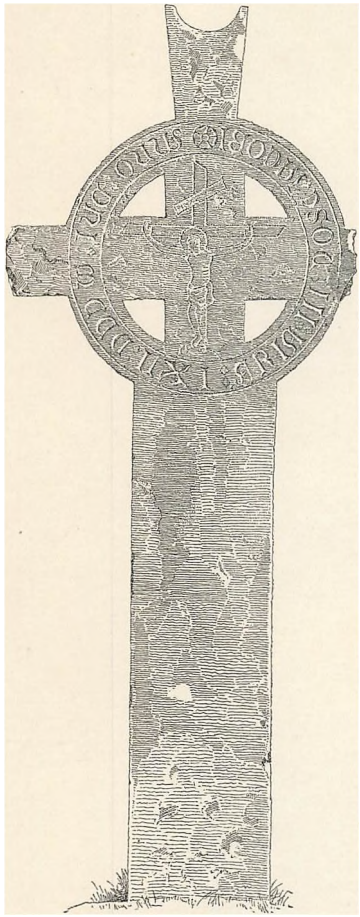

Fig. 234. Vejkors
(tidlig Middelalder).
(225). [K: GBNF].

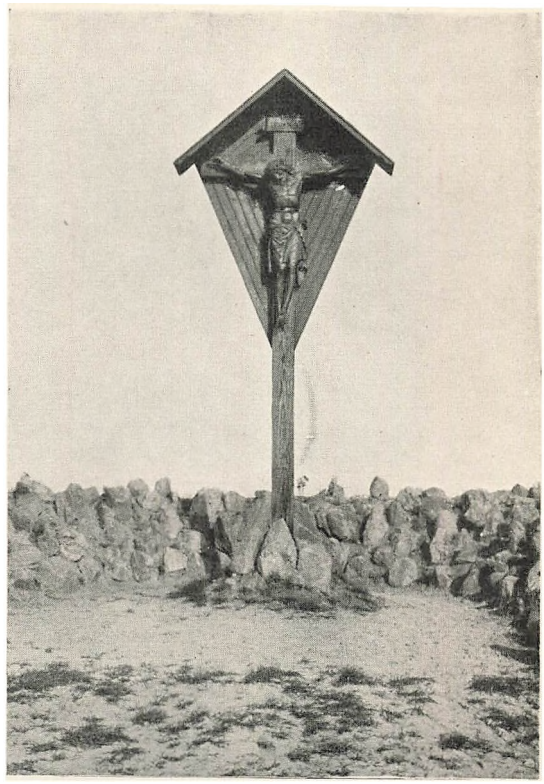

Fig. 235. Vejkors
(moderne).
(225). [K: AF].

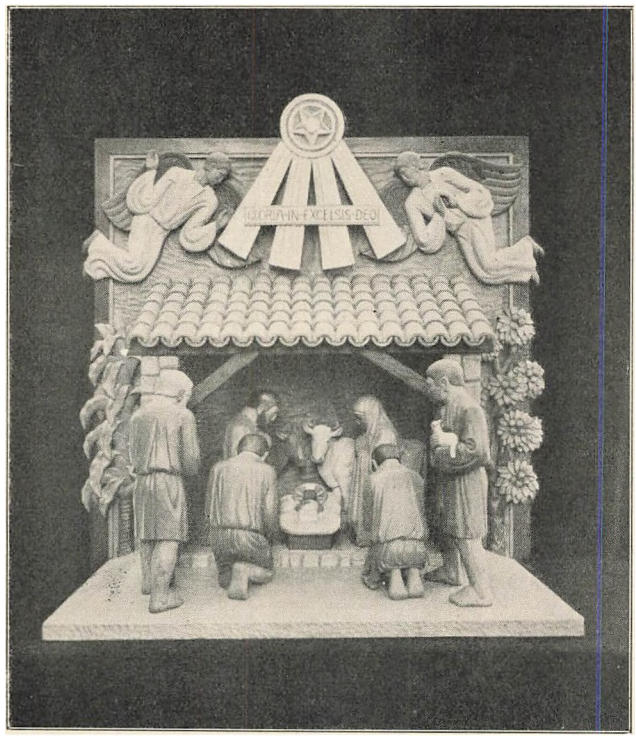

Fig. 236. Jule-Krybbe.
(350). (Aksel Theilmann fec.) [K: AF].

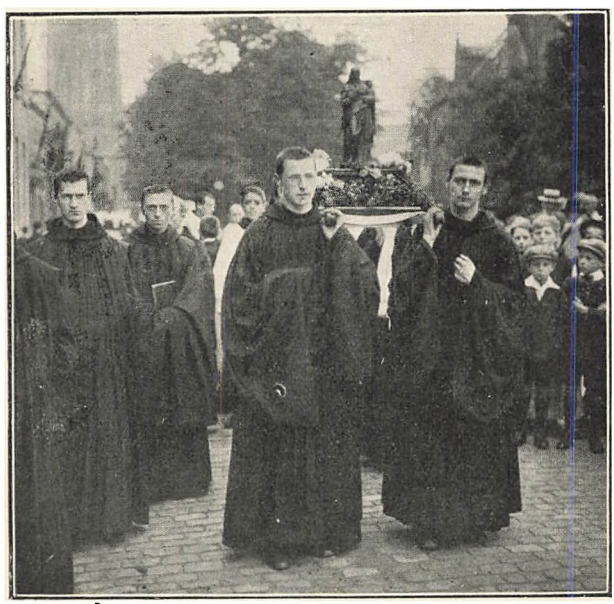

Fig. 237. Procession
af Benediktinere, der bærer en Maria-Statue.
(224, 370). [K: AL].

Fig. 238. Den gode Hyrde
(oldkirkelig Skulptur i antik Stil, endnu uden traditionelt Kristus-Præg, fra kort efter 200). (406 sq.). [K: FS].

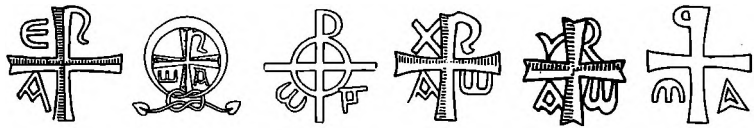

Fig. 239. Kristi Monogram
(syrisk Stil). (406, 409). [K: FS].

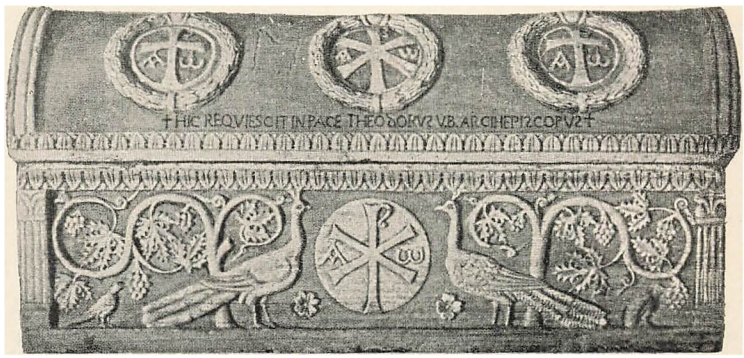

Fig. 240. Oldkirkelige Symboler.
(Ærkebiskop Theodorus af Ravennas Sarkofag, † 568). (406 sq.). [K: FS].

a)

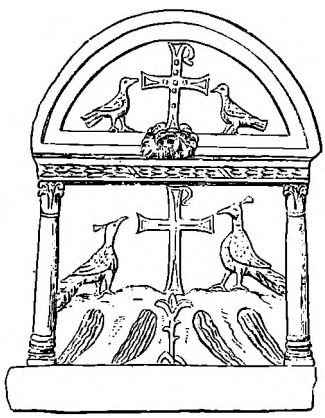

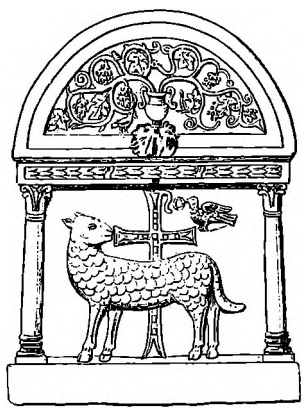

b)

Fig. 241. Samme, Enderne.
a) Kristi Monogram og Duer. Korset og Kristi Monogram med Paafugle ved Livsens Vande: Sakramenterne, og Lothus: Sjælen.
b) Druer: Nadveren, Due med Livsens Krone og Lam: Menigheden, foran Kristi ædelstensprydede Kors. (406 sq.). [K: FS].

Fig. 242. Katakombe-Lampe
med Fiske-Symbol. (406 sq.). [K: GBNF].

Fig. 243. Mosaik-Symboler i Apsis.
(Sant' Apollinare in Classe, Ravenna). (406 sq.). [K: FS].

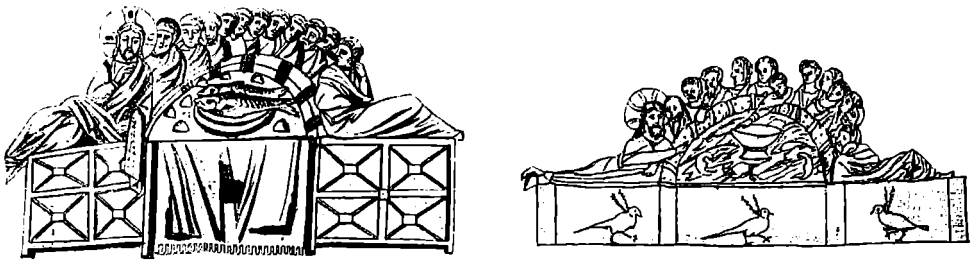

Fig. 244. Ældste Nadver-Fremstillinger.
Mærk: Fisken som Symbol paa Nadveren = Kristus. (407. 408). [K: FS].

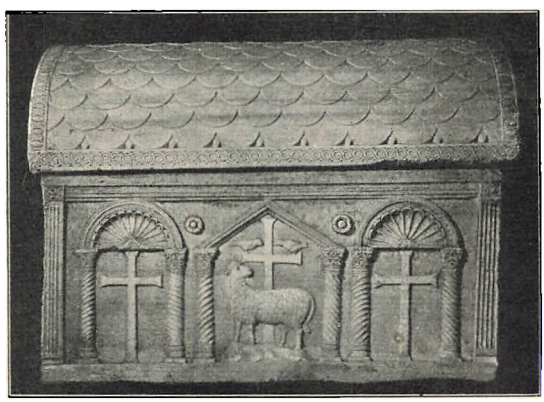

Fig. 245. Sarkofag med Kors og Kristus-Symbol.
(Ravenna). (407). [K: GBNF].[

a b c

Fig. 246. Katakombetidens Symboler.

a) Fisk.
b) Anker, Fisk, Palme, Duer.
c) Fisk med Brød.

(406 sq.). [K: FS].

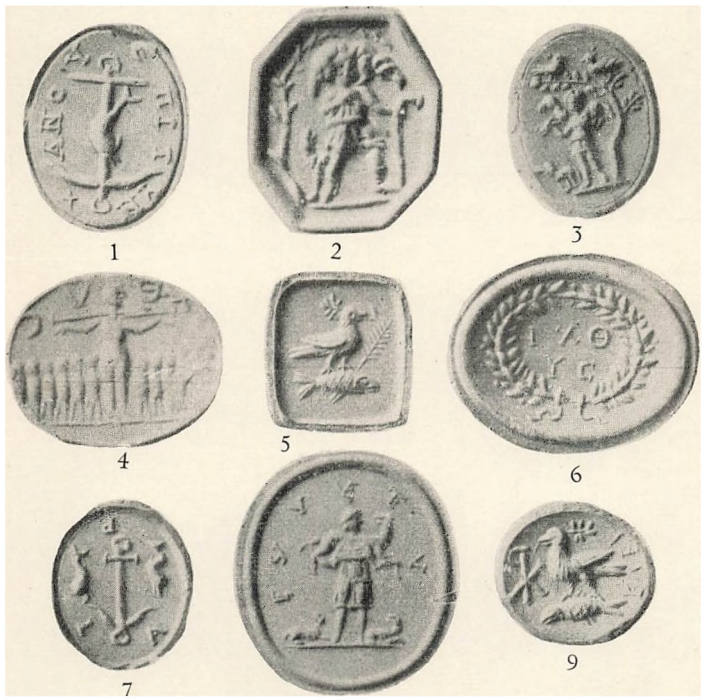

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Fig. 247. Oldkirkelige (orientalske) Symboler, skaarne i Stene, III. og IV. Aarh.

(1: Anker og Fisk. 2: Den gode Hyrde. 3: do. 4: Kristus paa Korset og de XII Apostle; Indskrift: Ichtys = Fisk. 5: Due og Fisk, Oliekvist og Palme. 6: Palme-krans om Ordet: Ichtys. 7: Anker og Fisk. 8: Den gode Hyrde; hebraisk Omskrift. 9: Due og Fisk, Kristi Monogram).

(406 sq.). [K: FS].

Fig. 248. Oldkirkelig Gravskrift
med Symboler.
(395, 406 sq.). [K: AF].

Fig. 249. Orant.
(Symbol paa: Den bedende Kirke).
(408). [K: FS].

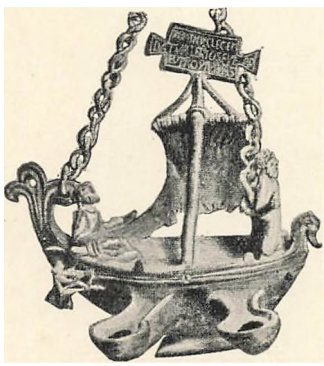

Fig. 250. Broncelampe i Form af Skib.
(Symbol paa Kirken).
(408). [K: FS].

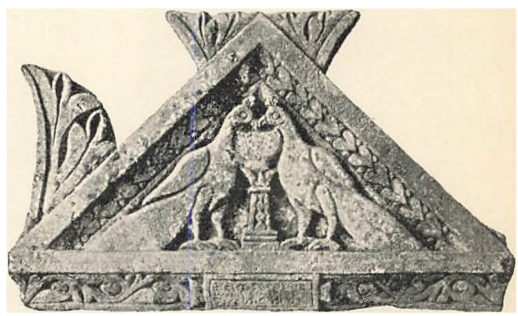

Fig. 251. Paafugle med Kalk.
(Ægyptisk Gravrelief).
(408). [K: FS].

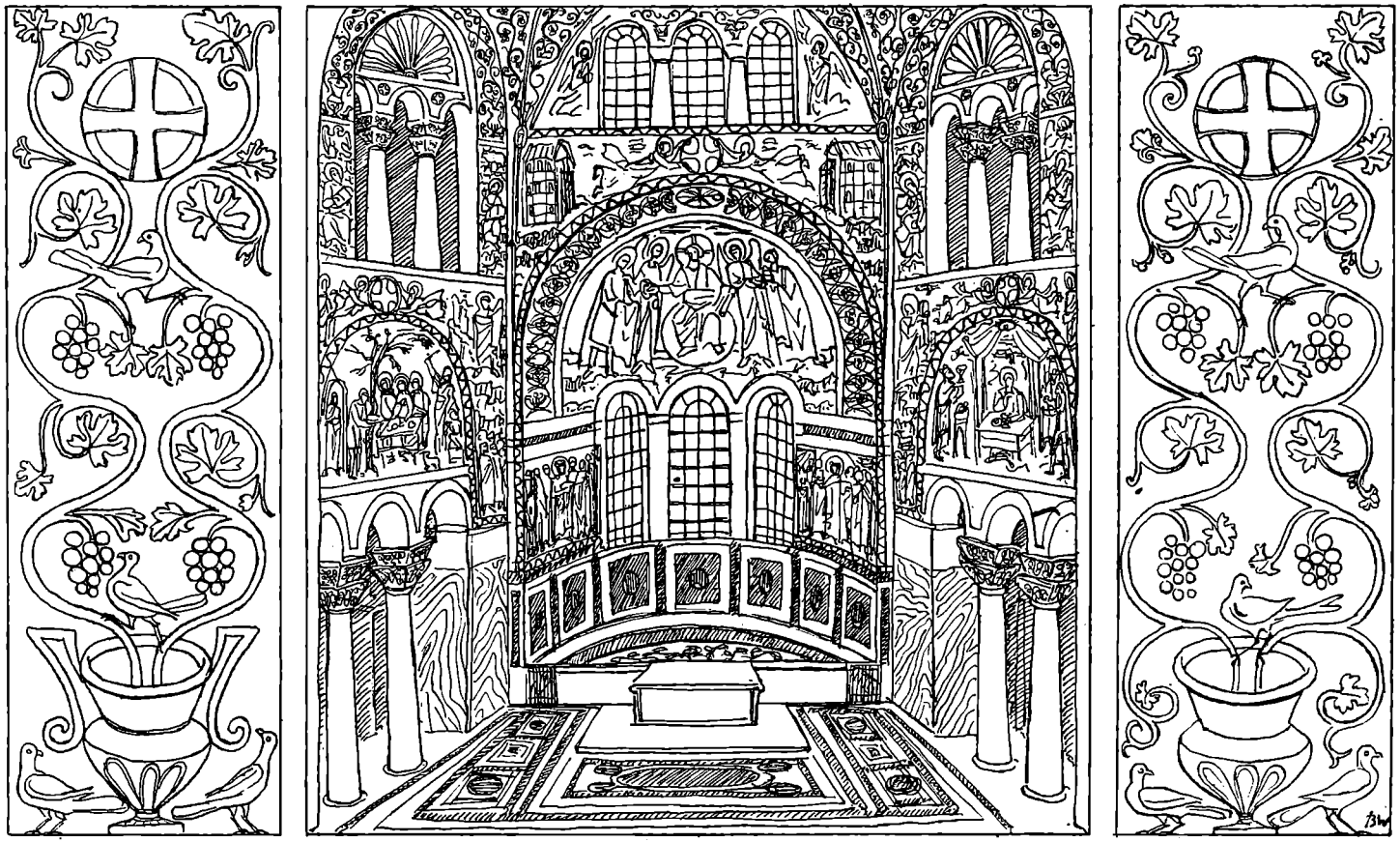

Fig 252. . . . Der sang en Fugl i San Vitale . . . (411).

Byzantisk Apsis (San Vitale i Ravenna) med Mosaikker. Sidemotiverne: Duer med Druer og oldkirkelig Kalk; øverst: stiliseret Alterbrød. (16, 45, 408). [Birgitte West fec.].

TRYKFEJLSLISTE:

Side	Trykfejl	Rettelse
19, L. 12 f. o.	bysantinske	byzantinske
22, L. 18 f. o.	6 + 8	6 + 7
81, L. 12 f. o.	Memlinc	Memling
85, L. 15 f. n.	Faren	Farven
91, L. 5 f. n.	Kallot	Kalot
91. L. 3 f. n.	gulindvirket	guldindvirket
119, L. 16 f. n.	Mottetter	Motetter
154, L. 10 f. n.	Aart	Art
162, L. 14 f. o.	Cistersienserne	Cistercienserne
186, L. 15 f. o.	hver hver	hver
246, L. 12 f. o.	fejre	fejrer
248, L. 18 f. o.	deden	heden
265, L. 9 f. n.	Reminicens	Reminiscens
308, L. 3 f. n.	Antifoni	Antifon
312. L. 2 f. n.	sine	sin
374. L. 2 f. n.	Facer	Faser
401, L. 12 f. o.	Keruhims	Kerubims
414. L. 1 f. n.	(Aabenb.)	(Aabenb. 2, 11)
424. L. 18 f. n.	Intoritus	Introitus
426, Sp. 2, L. 4 f. o.	Cistersiensere	Cistercienserе
426, Sp. 2, L. 4 f. n.	98.	99
434, Sp. 1, L. 19 f. n.	Tesscrakostæ	Tesserakostæ